
Изследване и анализ на потребностите от дигитални умения по икономически сектори въз основа на разработената методология

Производство на мебели

(Код 31 по КИД-2008)

РЕЗЮМЕ

В условия на Индустрия 4.0 дигитализацията на всеки един икономически сектор е от ключово значение за успешното развитие на предприятията и всички икономически субекти в една държава.

През 20-ти и 21-ви век скоростта, с която технологиите се развиват, е много по-голяма отколкото способността на бизнеса да се адаптира към нея и да я догонва. С още по-голяма сила това важи за образователната система и нивото на кадрите, които излизат от училища и университети.

Цифровите технологии помагат на бизнеса да се развива и оптимизира и с единица ресурс да постига по-големи резултати/продукция. По този начин предприятията ще могат да постигнат основните цели на Европейския Съюз, а именно икономическа конкурентоспособност, обединение на пазара и географска конвергенция.

Сектор „Производство на мебели“ с КИД 31 е един от добре развитите в България. 90% от продукцията е предназначена за износ и така се превръща в идеален посланик на родната икономика. Сериозен проблем, обаче, се оказва недостигът на кадри и липсата на добра подготовка в училищата или висшите учебни заведения. В много силно конкурентна обстановка предприятията не могат да получат подготвени кадри, а се налага сами да ги обучават.

Липсата на адекватни учебни програми и обучения поставят бизнеса в нелеката роля на ментор/учител, като по този начин се губи ценен за икономиката ресурс. За съжаление страната ни се нарежда на последно място в индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI). Както е отбелязано в Национален стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“, от особено значение е изоставането спрямо средноевропейските нива на цифрова свързаност, използването на цифровите умения онлайн, цифровизацията на предприятията и цифровите обществени услуги. Може да бъде заключено, че България би могла да извлече изключителна полза от дигитализация на икономиката си, но причините, поради които изостава, ще направят процеса еквивалентно усложнен.

Раздел 1.

Целта на проекта е да се създаде специфична среда за адаптиране на предприятията и работната сила към дигитализацията на икономиката, чрез осигуряване на данни и информация за потребностите от дигитални умения и компетенции. Изследването е проведено чрез документален метод, SWOT анализ, интервю и онлайн анкета с участие на 10 предприятия от сектора.

Раздел 2.

Това е един от бързо развиващите сектори на световно ниво, като за последните 17 години се е удвоил. За последните 10 години ръстът на заетостта в сектора в ЕС е с 9%. Българският мебелен сектор е ориентиран към износ (около 90%). Основните проблеми пред сектора в последните години са недостига на материали, ниските нива на дигитализация и недостига на квалифицирани служители. Основните трудности посочени от бизнеса са

демографските процеси и цените на ресурсите и суровините. Проблема с кадрите се дължи на изградените негативни стереотипи за сектора и не достатъчната му атрактивност. SWOT анализа показва, че това е силно експортно ориентиран сектор с ясно изявен проблем - ориентирането на младите кадри към ИТ сектор и имиграция към Западна Европа. За справянето с предизвикателствата е необходимо по-активна кооперация между МОН, ПГ, ВУЗ и сектора, което ще позволи по-адекватната подготовка на младите. Мнението на бизнесът, е че равнището на дигитализацията в сектора е на умерено ниво, като само 13% от предприятията смятат, че са на високо ниво и разполагат с цялостна концепция за своята дигитална трансформация. Съответно компаниите от сектора трябва да отделят повече средства и усилия в имплементирането на ERP системи и други дигитални решения.

Раздел 3.

Сформиран беше секторен експертен екип, който набеляза критерии, които са важни за определянето на важността на всяка една длъжност за функционирането на предприятията. Посредством тази методология бяха набелязани 5 длъжности, които бяха определени като най-важни за сектора, а именно: инженер конструктор, машинен оператор производство на мебели, началник производство, инженер производство, производител на мебели.

Раздел 4.

Използваните методи за изследването бяха: документален метод, онлайн анкета и стандартизирано интервю. В онлайн анкетата взеха участие 8 представители от 5 предприятия, от които 50% са с висше образование. В структурираното интервю взеха участие 5 респондента от 5 предприятия, от които 3 със средно образование и 2 с висше. На база на тази информация се определят нужните умения за всяка една специалност и реално притежаваните такива от професионалистите от сектора. Цялостното изследване показва, че притежаваните дигитални компетенции в сектор 31 към настоящия момент са на едно добро ниво, но и има очаквания в следващите 5 години да се надградят цялостните дигитални умения.

Раздел 5.

Заклучение на изследването, в което се отбелязват дефицитите в уменията и възможните причини за това. Нуждата от силна институционална подкрепа от страна на държавата и образователните институции.

Съдържание

Резюме	2
Раздел 1.	6
1.1.	6
1.1.1.	6
1.1.2.	6
1.2.	6
1.3.	6
1.4.	7
Раздел 2.	7
2.1.	7
2.1.1.	8
2.1.2.	1921
2.1.3.	2931
2.1.4.	3133
2.1.5.	3436
2.1.6.	3436
2.1.7.	3739
2.1.8.	4143
2.2.	4244
2.2.1.	4244
2.2.2.	4850
2.2.3.	4850
Раздел 3.	5255
Раздел 4.	5760
4.1.	5760
4.2.	8379
Раздел 5. Error! Bookmark not defined.	84
Раздел 6. Приложения	84
Раздел 7.	17981

www.eufunds.bg

Използвани съкращения:

<i>Съкращение</i>	<i>Описание на съкращението</i>
БҚДМП	Браншова Камара на дървообработващата и мебелната промишленост
БСК	- Българска Стопанска Камара – Съюз на българския бизнес
ЕС	- Европейски Съюз
КИД	- Класификация на икономическите дейности
НСИ	- Национален Статистически Институт
A1	- Въпросник (A1), структурирано интервю на БСК
A2	- Онлайн анкета (A2) на БСК
B-1	- Онлайн анкета (B-1) на БСК
B-2	- Въпросник (B-2), структурирано интервю на БСК
C-1	- Анкета (C-1) на БСК
ERP система	- Система за управление на ресурсите на предприятието
EFIC	- Европейска конфедерация на мебелната индустрия
CSIL	- Център за индустриални проучвания
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-
	-

----- www.eufunds.bg -----

Раздел 1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

Настоящият документ е разработен в рамките на Проект BG05M9OP001-1.128-0007-C01 „Готови за дигитална трансформация чрез съвместни действия на социалните партньори за развитие на специфични дигитални умения на работната сила в предприятията“.

1.1.1. ОБЩИ ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

- Да се подпомогне процеса на адаптиране на предприятията и работната сила към динамично променящата се пазарна среда в резултат на технологичното развитие и дигиталната трансформация на икономиката чрез съвместни действия на социалните партньори
- Да се ускори процеса на преодоляване на дисбалансите в областта на дигиталните знания и умения на работната сила чрез осигуряване на връзката между необходимите знания и умения и изискванията на бъдещия пазар на труда..

1.1.2. СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ

- Създаване на специфична среда, модели и инструменти за повишаване на специфичните дигитални умения на работната сила в 16 икономически дейности/поддейности по КИД 2008, която е в пряка връзка с целта на процедурата "Развитие на дигиталните умения" по отношение на компонент 2.

1.2. ЦЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО И АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ РАЗВИТИЕ НА ДИГИТАЛНИТЕ УМЕНИЯ В СЕКТОРА

Целта на дейността е да се осигурят изходни данни и информация, както и да се извърши анализ на потребностите от дигитални умения на работната сила по икономически дейности/поддейности. Изследването ще се осъществи в съответствие с изискванията на Методология за установяване състоянието и потребностите от развитие на дигитални умения/компетентности, разработена в рамките на Компонент 1 на Операция „Развитие на дигиталните умения“.

1.3. ОБХВАТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО И АНАЛИЗА

В изследването и анализа на необходимостта и потребностите от развитие на дигиталните умения в сектор „Мебелно производство“ бяха обхванати 10 компании, а именно:

1. К 2 ООД

www.eufunds.bg

2. Ергодизайн ООД
3. Деспас ООД
4. Благой Ангелов - Колорадо ЕТ
5. Геномакс ООД
6. Мебел-Стил ООД
7. ТЕД Кепитал АД
8. Стелла 97 Велинград ЕООД
9. Диалог ЕООД
10. Ибчо мебел ООД

Предприятията са така подбрани, че да има максимална представителност – малки, средни и големи, с различен тип производство и вид продукция както и географски да бъдат обхванати повече области.

Предприятията излъчиха над 30 представителя титulary по специалностите, управители и собственици, които взеха участие в анкетните проучвания и работни групи. По този начин се синтезира подробна моментна информация за състоянието на сектора и за потребностите му от дигитални умения на кадрите в момента и в краткосрочен план.

1.4. ИЗПОЛЗВАНИ ИНСТРУМЕНТИ, ПОДХОДИ И МЕТОДИ

Изследването и анализа ще използват инструментариума, предвиден в Методологията:

- Документален метод (Desk research)
- SWOT анализ
- Стандартизирано интервю
- Онлайн анкета

Раздел 2. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ/СЕКТОР И СТЕПЕН НА ГОТОВНОСТ ЗА ВНЕДРЯВАНЕТО НА ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ

2.1. ПОДРАЗДЕЛ А. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ/СЕКТОР – ПОТРЕБНОСТИ И СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

www.eufunds.bg

2.1.1. ОПИСАНИЕ НА СЕКТОРА

В настоящия анализ подробно ще се разгледа икономическа дейност по КИД 31 Производство на мебели, която включва в себе си поддейности: 31.01 Производство на мебели за офиси и магазини; 31.02 Производство на кухненски мебели; 31.03 Производство на матраци и дюшеци; 31.09 Производство на други мебели.

За целите на анализа ще обозначаваме сектора общо като „Мебелно производство“ или „производство на мебели“.

Предвид силно ограничената актуална статистика, официалните данни за 2020 и 2021 година ще бъде по-малко в сравнение с тези за предишните години, а основните източници на информацията ще са Евростат, НСИ, UN Comtrade, Център за индустриални проучвания (CSIL), Европейската конфедерация на мебелната промишленост (EFIC), Google Consumer Barometer и други (моля да се обърне внимание, че някои от европейските институции и изследователски центрове дават общи данни за дървообработващата и мебелната промишленост, като това ще бъде изрично упоменато при съответните таблици). Данните за България 2021 са неофициални и са на база проучване сред членовете на Браншова Камара на Дървообработващата и Мебелната Промисленост.

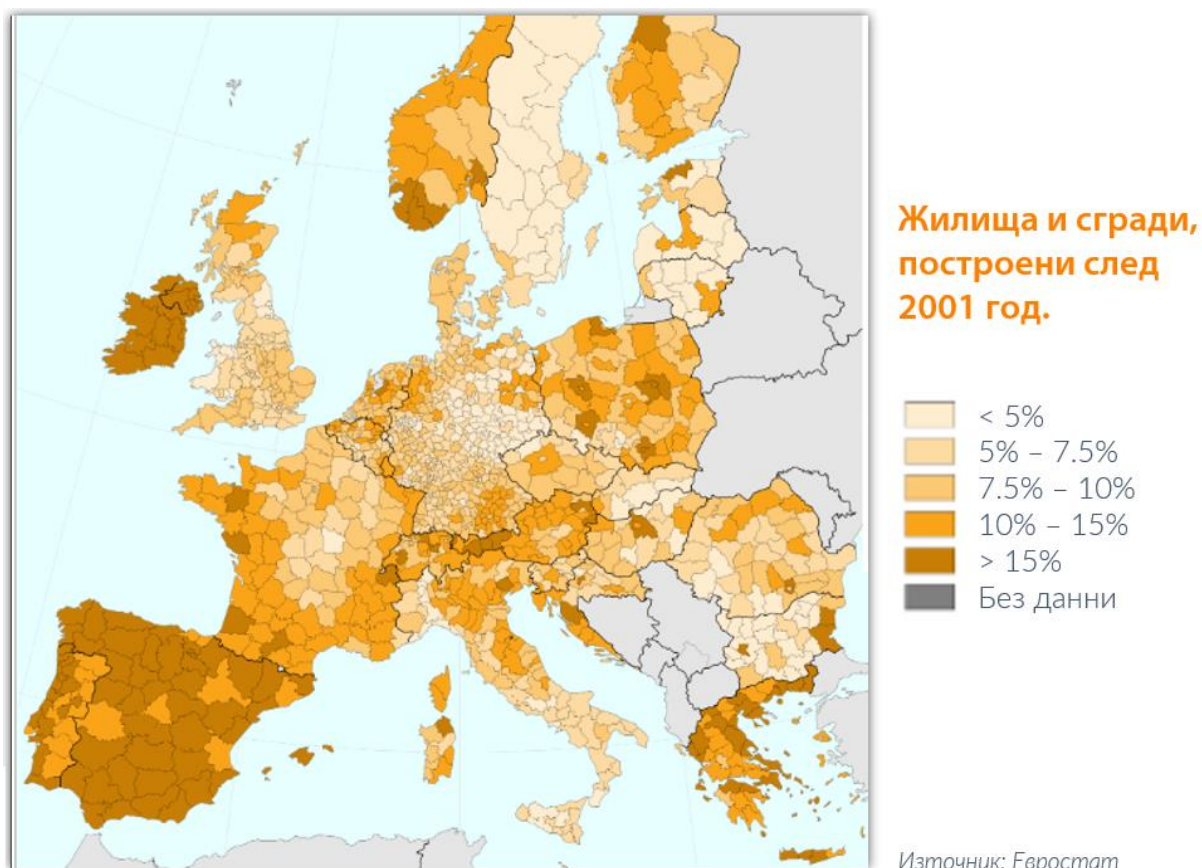
За да разберем динамиката в този сектор, трябва да погледнем как се развива този бранш в световен план. Производството на мебели (без матраци) в света през 2020 година достига почти 439 млрд. долара, а очакванията за 2021 година са за ръст от 4% спрямо 2020г. За сравнение, световното производство на мебели през 2003 година е било 223 млрд., а през 2008 година – 278 млрд. долара. Само за 17 години мебелното производство се е увеличило над 2 пъти.

През последните 10 години се наблюдава преразпределяне на световните пазари, което се дължи както на увеличаване на потреблението, така и на увеличаване на производството в някои региони. Само за няколко години Китай от производител на под 10% от мебелите в света се изкачва до безспорен лидер с близо 40%, като вторият в тази класация САЩ е с три пъти по-малко производство от лидера в класацията.

Промените, обаче, не са само в потребителските навици и ръста на производство – в развитите държави се увеличава разполагаемият доход, което води до нарастване на търсенето на повече удобства и по-люксов живот и по този начин оказва влияние върху растежа на сектор мебелно производство. По-качествените като дизайн и изработка мебели увеличават естетическата стойност на помещенията като домове, хотели, офиси и други вътрешни или външни пространства.

Ръстът в потреблението на мебели има много ясно обяснение и то се вижда от данните в графика 1:

----- www.eufunds.bg -----

Вижда се, че ръстът в новопостроените сгради в част от държавите в Европа (Испания, Ирландия, Португалия, Гърция, Франция) е над 15%, а според някои анализатори той дори надминава 20%. Това автоматично означава, че търсенето на мебели нараства с минимум 20%.

70% от домакинствата в Европа живеят в собствени жилища, като най-висок е този процент в Румъния – 96,1%, а най-нисък в Швейцария, където собствениците са 42,3%, а под наем живеят 57,7%. В България със собствено жилище разполагат 84,3% от домакинствата. По данни на Евростат средната квадратура на жилищата в Европа е 85-105кв.м. в зависимост от това дали са в големи или малки населени места, докато в България разпределението по градове не се отразява на квадратурата и тя е средно 85кв.м.

През 2020 г. в ЕС 5,4 % от БВП са инвестирани в жилищно строителство. Този дял е различен в отделните държави членки, като варира от 7,6 % в Кипър, 7,1 % във Финландия и 7,0 % в Германия до 1,1 % в Гърция, а за България е 2,9%.

В детайл за сградния фонд и разпределението на населението по видове жилища в България може да се види от таблица 1:

www.eufunds.bg

Таблица 1

Източници: МВФ, Евростат

Инвестициите в мебели зависят и от още нещо – т.нар. качество на жилищата. Един от показателите е дали жилището е пренаселено. През 2020 г. в ЕС 17,8 % от населението е живяло в такова жилище - дял, който е намалял спрямо 19,1 % през 2010 г. През 2020 г. най-високите нива на пренаселеност се наблюдават в Румъния (45,1 %), Латвия (42,5 %) и България (39,5 %), а най-ниските - в Кипър (2,5 %) и Малта (4,2 %). Но не само броят на хората, живеещи в едно жилище, оказва влияние върху качеството на живот, но и качеството на жилището, като например възможността за поддържане на топлината в дома, липсата на тоалетна и душ и течащият покрив.

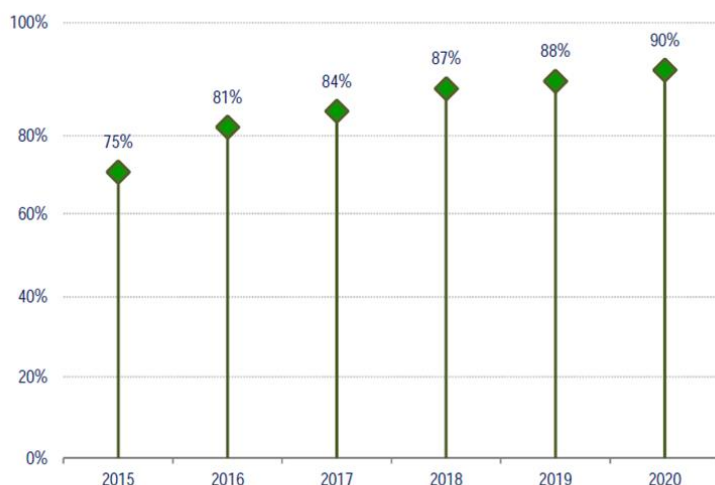
За съжаление страната ни е на челните места в тези статистики. През 2020 г. в ЕС 8,2 % от населението не е имало възможност да поддържа дома си достатъчно топъл. Най-висок дял се наблюдава в България (27,5 %), Литва (23,1 %) и Кипър (20,9 %), а най-нисък - в Австрия (1,5 %), Финландия (1,8 %) и Чехия (2,2 %). Средно в ЕС 1,5% от населението не разполага с тоалетна, душ или вана. Това е най-често срещано в Румъния (21,2 % от населението), следвана от България и Латвия (и двете по 7,0 %), както и от Литва (6,4 %). Що се отнася до течащия покрив, 13,9 % от населението на ЕС е имало такъв проблем. Това влияе пряко върху типа мебели, които се закупуват, както и честотата на закупуването им.

www.eufunds.bg

Нека обаче се върнем към продукцията, произведена в българските мебелни фабрики, която поддържа отлично съотношение качество/цена и това кара много западноевропейски търговски вериги, хотелски вериги и т.н. да поръчват мебели от родината ни.

Мебелното производство в България е много силно развит и модернизирен отрасъл с дългогодишни традиции. Секторът е почти изцяло експортно ориентиран, като близо 90% от продукцията е предназначена за износ. За периода 2015г. – 2020г. износът нараства с 39%, като изпреварва драстично ръста на производството, който е 16%. Причините за това са няколко – традициите в мебелното производство в България, високото качество на местната дървесина, както и много високото качество на мебелната продукция.

Съотношение на износа към производството в % за периода 2015г.-2020г.

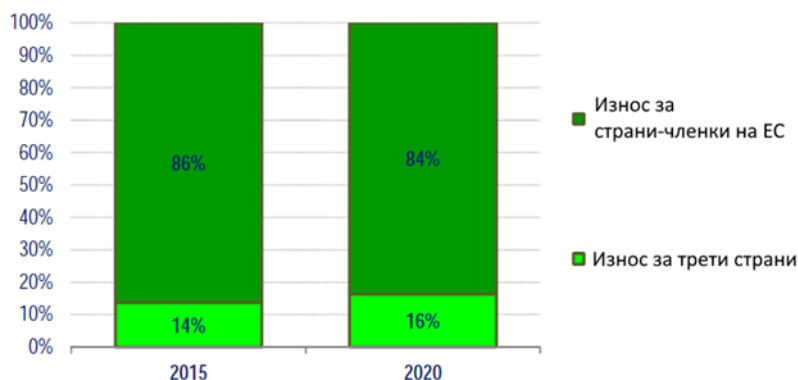

Източник: CSIL, Евростат

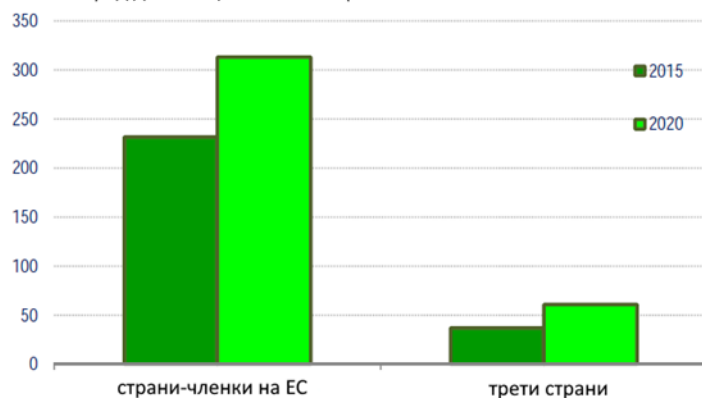
Основната част от този износ е ориентиран към страните-членки на ЕС, както се вижда от таблицата по-долу:

www.eufunds.bg

Износ на произведените мебели в % според дестинацията за 2015г. и 2020г.

Износ според дестинацията в млн евро

Източник: CSIL, Евростат

За последните 10 години секторът се модернизира и роботизира, като по този начин производителността нарасна значително. Много голяма част от фирмите получиха финансиране по европейските програми за иновации и конкурентоспособност и по този начин финансираха закупуването на модерни машини от последно поколение, CNC-центрове, инструменти, а също така разшириха производствените си бази и осигуриха собствена логистика.

Високото качество на крайния продукт и компетентността на работещите в сектора води до много поръчки от чужди (предимно италиански) дизайнерски марки, които произвеждат моделите си у нас. В допълнение към това обзавеждането в магазините на някои от най-големите модни брандове по цял свят се прави в България.

С настъпването на пандемията от Ковид-19 секторът бе поставен пред много сериозно изпитание. Наложеният локдаун в цяла Европа, затварянето на големите магазини и силно ограниченото преминаване през границите сериозно затрудни мебелните фирми. Много от предприятията, които изпълняваха поръчки от Западна Европа, трябваше да преустановят бизнеса си или да работят с намалени мощности за определен период от време, тъй като нямаше осигурени транспортни коридори, а и

www.eufunds.bg

продукцията им нямаше как да бъде продадена. В допълнение към това бяха спрени и всички локални и международни изложения, които позволяваха на фирмите да достигнат до нови клиенти и пазари.

Българските фирми преодоляха тези предизвикателства и сравнително бързо се изправиха на крака. Голяма част от тях се възползваха от осигурените програми за справяне с последиците от пандемията. Локдаунът се превърна във възможност за по-малките мебелни фирми, които получиха много индивидуални поръчки от крайни клиенти, които заработиха от вкъщи и трябваше да реорганизират жилищата си.

По-надолу ще бъдат разгледани в детайл всички показатели, оформящи облика на мебелната промишленост в България.

Но, за да разберем повече за мебелното производство у нас, трябва да започнем с макроикономическите рамки, в които е поставено:

Макроикономически показатели по години		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Брутен Вътрешен Продукт	В млрд евро	46	49	52	56	61	61
	% промяна		6%	8%	7%	9%	-1%
БВП на глава от населението	В евро	6,400	6,800	7,400	8,000	8,800	8,700
	% промяна		6%	9%	8%	10%	-1%
Разходи за частно потребление	В млрд евро	28	29	32	34	36	36
	% промяна		4%	7%	6%	8%	1%
Потр. разходи за стоки за дълготрайна употреба	В млрд евро	2.5	2.6	2.0	3.1	2.5	2.9
	% промяна		3%	-21%	52%	-19%	17%
Инфлация	% промяна	-1%	-1%	1%	3%	2%	1%

Прогноза за макроикономическите показатели		2021	2022
БВП	% промяна в реално изражение	4.4%	4.4%
Инфлация	% промяна	1.0%	2.0%
Жилищни инвестиции	% промяна в реално изражение	3.3%	6.5%

Източници: МВФ, Евростат

В тази доста интересна и по-скоро оптимистична прогноза, мебелният бранш успя да се задържи над повърхността и даже увеличи производството си. Към момента не е

www.eufunds.bg

ясно как конфликтът Русия-Украйна ще се отрази на бранша, предвид това, че част от дървесината, използвана за производство на мебели идва именно от тези две държави.

Чуждестранните преки инвестиции в сектор мебелно производство по данни на НСИ за 2020г. са 281 071 776 лева., което е под 1% от чуждестранни инвестиции общо за страната за всички сектори. По този показател на първо място се нарежда сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“.

Броят на предприятията, произвеждащи мебели в страната ни за 2020г. е общо 2369, като за сравнение преди 10 години те са били 2253, т.е. имаме ръст от малко над 5%. От таблицата по-долу може да се види динамиката при предприятията в зависимост от броя заети лица в тях.

Ясно се наблюдава ръст при големите предприятия с над 250 души, който е в порядъка на 65% в сравнение с 2010г. Нарастват и микро предприятията, като там броят се увеличава с около 10% на десетгодишна база.

(Към момента на писането на анализа за 2020г. няма разбивка в НСИ)

Размер на предприятието	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	2 253	2 189	2 101	2 091	2 132	2 169	2 225	2 266	2 336	2 357	2 369
От 0 до 9 лица	1 804	1 745	1 685	1 697	1 753	1 784	1 840	1 875	1 950	1 975	
От 10 до 19	211	217	194	184	174	189	179	178	184	186	
От 20 до 49 лица	156	149	149	134	132	127	134	146	129	129	
От 50 до 249 лица	75	72	67	69	65	60	64	58	63	56	
над 250 лица	7	6	6	7	8	9	8	9	10	11	

Източник:НСИ

Мебелният бранш е Европейския Съюз дава препитание на 1 043 841 души, като боят им е нараснал с почти 9% за последните пет години. В България в този сектор (без производство на матраци) работят 22 837 души по данни на CSIL.

Заетост в мебелната промишленост в ЕС 2014-2018 г.							
КИД	2014	2015	2016	2017	2018	18/14	18/17
31	958 126	974 931	1 006 406	1 014 675	1 043 841	8.9 %	2.9 %

Що се отнася до оборотите на мебелните фирми в страната, то за 2020г. общо те се равняват на 603 милиона евро:

www.eufunds.bg

Оборот в млн.евро						
Размер на предприятието	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	518,4	552,2	579,6	697,5	702,9	603,0
От 0 до 9 лица	67,9	72,6	80,5	85,3	89,1	
От 10 до 19	44,4	42,1	41,5	51,8	55,1	
От 20 до 49 лица	81,4	90,4	101,7	96,7	104,5	
От 50 до 249 лица	161,4	170,3	151,7	169,9	160,2	
над 250 лица	163,3	176,8	204,3	293,7	294,0	

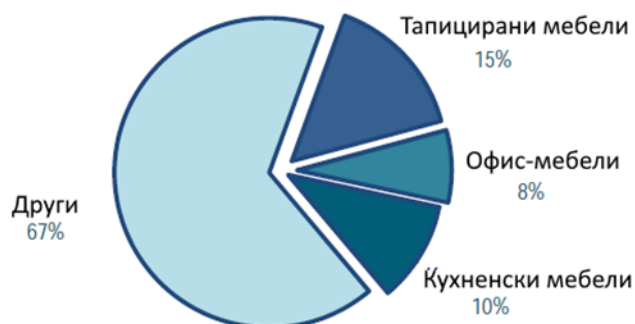
Източник:НСИ

Интересно е и разпределението на производството на мебели по техния вид, което може да се види от следващата таблица:

Производство на мебели по вид за 2015г. и 2020г.

	млн евро		% промяна
	2015	2020	2015-2020
Общо	360	417	16%
Тапицирани мебели	44	49	10%
Офис-мебели	26	24	-7%
Кухненски мебели	27	34	24%
Други	152	213	40%
Межд.сума без части за мебели	249	320	28%

Производство на мебели по вид в %

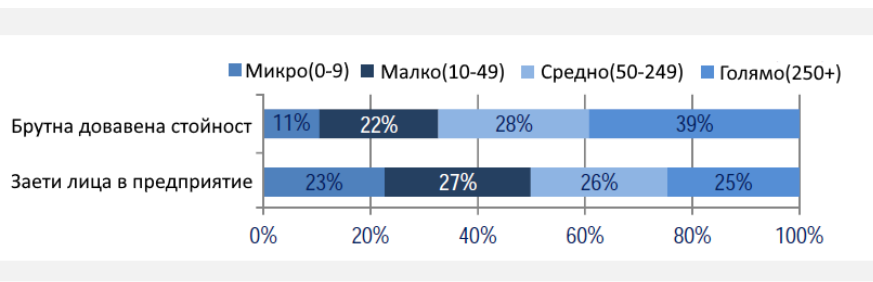

Източник: CSIL

Според НСИ за 2020г. едно заето лице в сектор мебелно производство е произвело продукцията за 29 500 евро или 57 595 лв. Това е с близо 30% повече в сравнение с 2015 г., когато този показател е бил 23 700 евро (46 330 лв.)

Разпределението на добавената стойност по вид предприятие и процентното разпределение на заетите лица може да се види в следващата таблица:

www.eufunds.bg

Източници: МВФ, Евростат

България е интересна от гледна точка на развитието на пазара на мебели, защото вносът се увеличава по-бързо от потреблението, като през 2020г. почти 84% от закупените мебели в страната идват от чужбина, за сметка на 59% през 2015г. Делът на вноса от страни извън ЕС е значителен и нараства от 21% през 2015г. на 41% през 2020г.

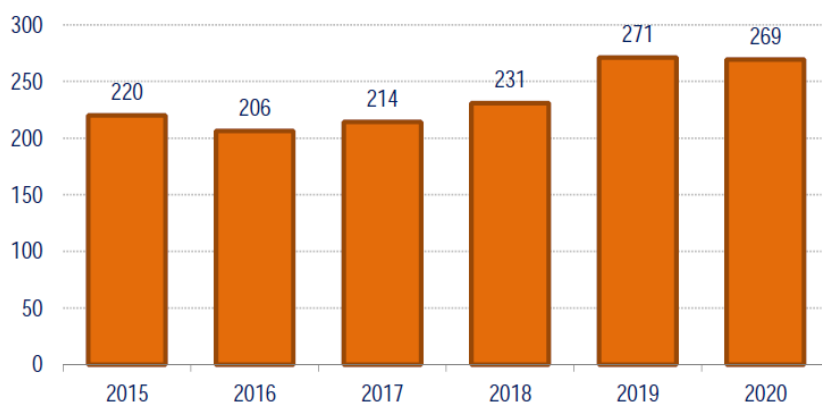
Според данни на НСИ потреблението на мебели и предмети за обзавеждане на дребно в България за 2020г. възлиза на 1 202 872 000 лв. Продажбите на едро се равняват на 528 266 000 лв. или общо – 1 731 138 000 лв.

В следващата таблица може да се види потреблението само на мебели (без матраци и предмети за обзавеждане) според данните на CSIL за периода 2015г. - 2020г.

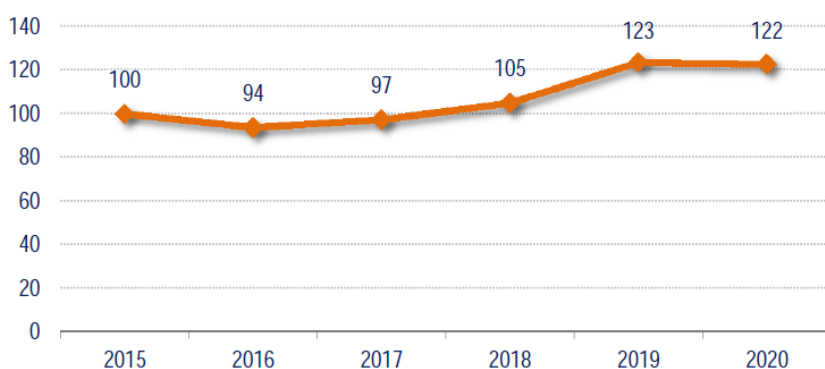
Причините за сериозната разлика в данните на НСИ и CSIL са няколко и сред тях са: в данните на CSIL не са включени матраците и осветителните тела, които фигурират в данните на НСИ; много голяма част от търговията на едро след това минава на дребно и по този начин се получава дублиране.

www.eufunds.bg

Потребление на мебели в млн евро 2015 г. - 2020 г.

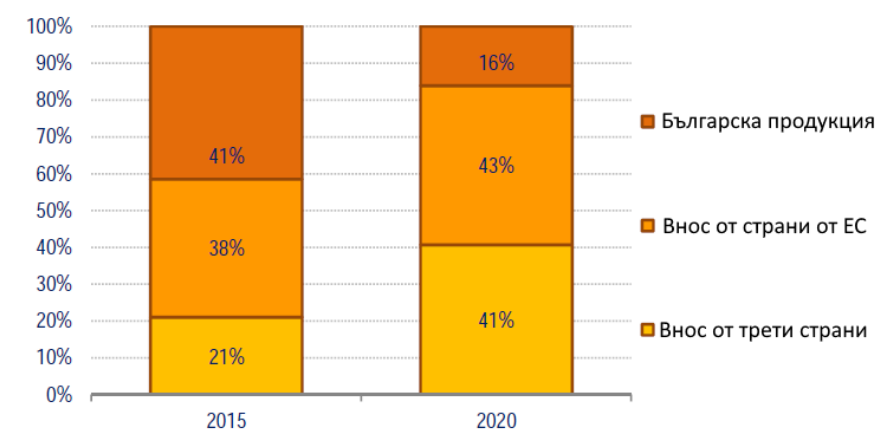
Промяна в проценти (2015 = 100)

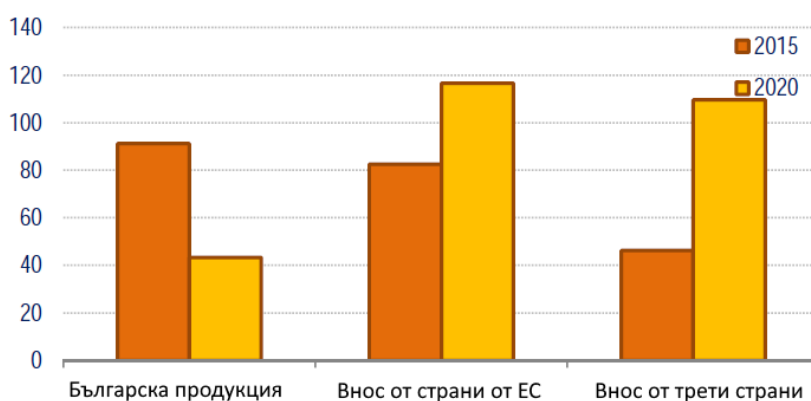
Източник: CSIL

В следващата таблица може да се види потреблението на мебели според произхода им. Очевидно е драстичното намаляване на потреблението на българска продукция (дължащо се на увеличения износ към Западна Европа). Това намаляване важи както за обема на потреблението, така и за финансовото му измерение.

Потребление на мебели според произхода на стоките за 2015г. и 2020г.

Млн евро

Източник: CSIL

В следващата таблица се вижда как изглежда потреблението на мебели в страната, когато е разпределено по вида на мебелите. При тапицираните мебели се наблюдава сериозен ръст от 69%, което се обяснява с по-високия клас тапицирани мебели, които хората купуват, особено през 2020 в условията на локдаун заради пандемията от КОВИД-19. Именно с пандемията се обяснява и фактът, че в офис мебелите няма такъв сериозен ръст.

www.eufunds.bg

Потребление на мебели по вид за 2015 г. и за 2020 г.

	млн евро		% промяна
	2015	2020	2015-2020
Общо	220	269	22%
Тапицирани мебели	23	39	69%
Офис-мебели	30	32	6%
Кухненски мебели	29	35	19%
Други	85	146	72%
Межд.сума без части за мебели	167	251	50%

Източник: CSIL

Процентно потребление на мебели по вид за 2020 г.

Източник: CSIL

2.1.2. ПРОГНОЗИ ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕКТОРА

България е силно експортно ориентирана страна, като 90% от местната мебелна продукция се изнася. В последните 6 години износьт се е увеличил с 39 %, което е много по-бърз ръст от този на производството, който се е увеличил с 16%. България също е все по-отворен пазар, като вносьт расте по-бързо от потреблението. Делът на вноса от страни извън ЕС е релевантен и нараства. През 2020 г. 84% от пазара на мебели е от вносни продукти, докато през 2015 г. е бил 59%. Потреблението на мебели през 2021г. се е увеличило с 4%, като прогнозите за 2022 г. са да запази темпото, с което се увеличава. Българските мебелни фирми към момента не се оплакват от липса на поръчки.

www.eufunds.bg

Сериозно предизвикателство ще бъде военният конфликт Русия-Украйна, който ще даде отражение на търговията в цяла Европа.

През последната година фирмите се сблъскват и с друг проблем – недостига на материали и ръста в цените им. Химикалите и пяната за дунапрен са с двойно увеличена цена, металът е с тройно увеличена цена, а осигуряването на дървен материал за нуждите на бранша е много трудно, заради недостига на дървесина в цяла Европа. До момента част от фирмите успяваха да се сдобият с необходимия ресурс от Украйна и Русия. Прогнозите за развитие на сектора бяха положителни и се очакваше тенденцията да продължи, но поради създалата се ситуация между Русия и Украйна тази прогноза променя посоката си.

Над 80% от фирмите са предприели стратегия на диверсификация на продукта и неговата уникалност. Като целта на близо 70% от тях е това да доведе до навлизане на нови пазари, увеличение на дела на експорта и ръст в продажбите.

Що се отнася до стратегиите на фирмите за повишаване на конкурентоспособността през следващите 5 години, то следващата таблица ясно показва как мислят предприятията:

www.eufunds.bg

Дигитализацията сред близо 70% от фирмите ще доведе до оптимизация на разходите, загубите, производителността на труда, процесите на обслужване и повишаването на продажбите.

Що се отнася до целите, които предприятията си поставят в краткосрочен план, прави силно впечатление, че 100% от фирмите посочват удовлетвореността на клиентите си, повишаването на конкурентоспособността си и по-доброто планиране като водещи цели. След това с малко над 93% се нареждат повишаването на продажбите, оптимизирането на ресурсите, организационната ефективност и качеството на продукцията. На второ място са още и подобряването на процесите на обслужване заедно с повишаването на репутацията на предприятието и повишената производителност на труда.

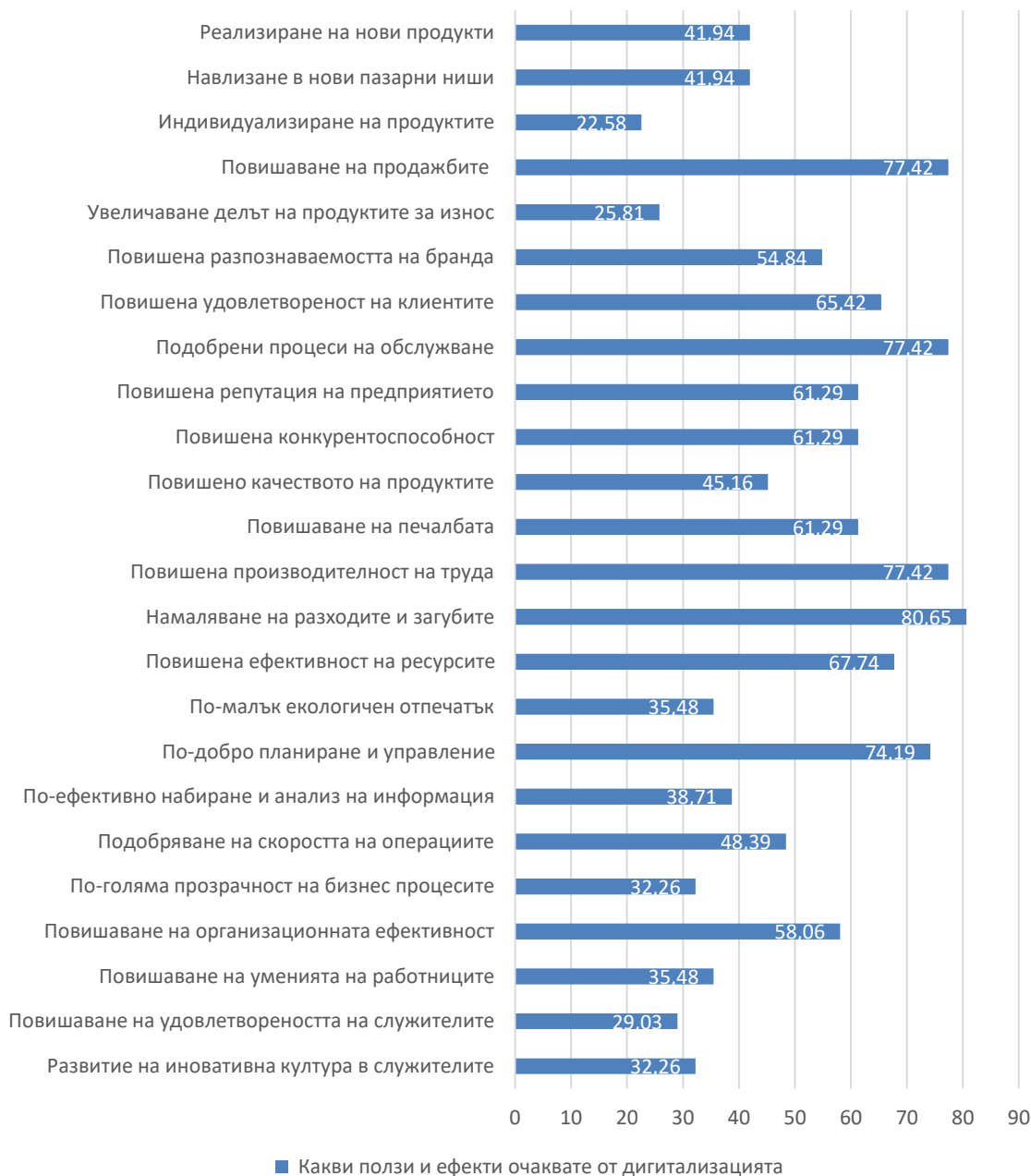
Ориентирането първо към клиента и след това към повишаване на продажби и печалба е много показателно за нивото на сектора и адекватната бизнес гледна точка.

Фирмите са ясно ориентирани какво да очакват от дигитализацията в бъдеще, като най-отчетливо е очакването за намаляване на разходите и загубите, следвано от повишаването на производителността, подобряване на обслужването и повишаване на продажбите.

В най-малка степен фирмите очакват дигитализацията да повлияе на индивидуализацията на продуктите им. Това е така, защото мебелните предприятия или имат серийно производство, при което индивидуализацията е невъзможна или работят с дизайнери/крайни клиенти при които всеки продукт така или иначе е строго индивидуализиран според специфични размери, цветове и/или използвани материали.

----- www.eufunds.bg -----

Какви ползи и ефекти очакват от дигитализацията

Но освен за ползите е редно да споменем и спънките пред бизнеса. По-голямата част от фирмите в сектора смятат, че двете най-големи пречки пред въвеждането на иновативни и дигитални технологии са липсата на достатъчно средства за инвестиции и ниското ниво на квалификация на служителите и работниците.

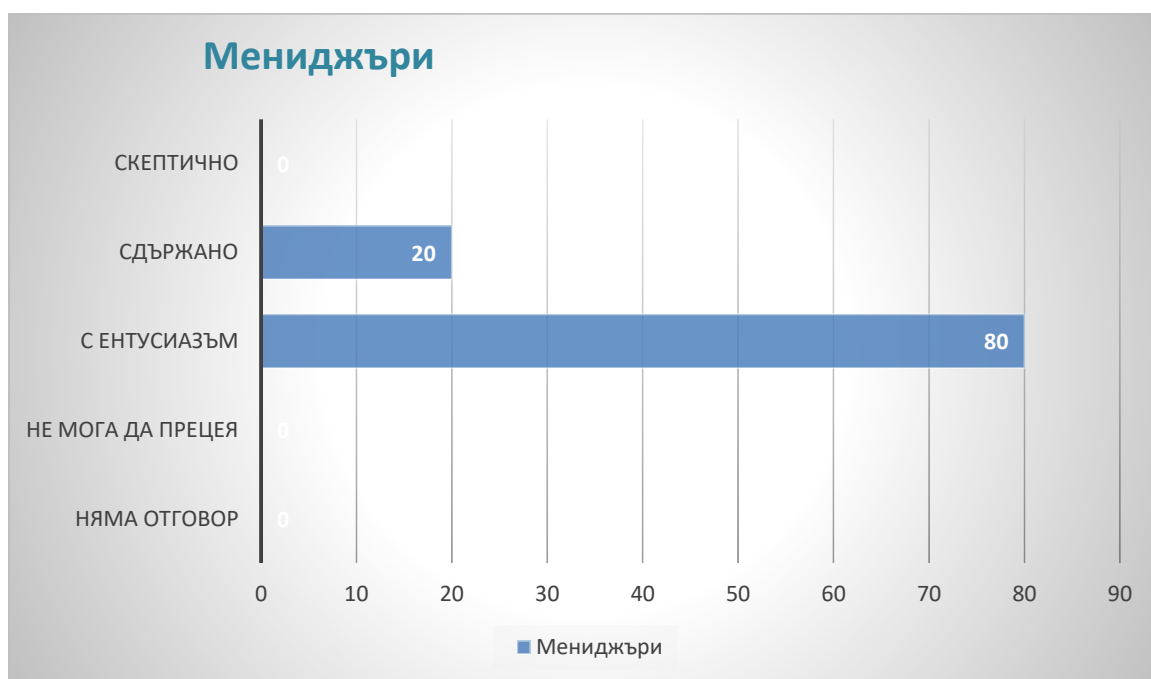
www.eufunds.bg

Какво затруднява или би затруднило по-нанатъчно въвеждане на дигитални технологии в предприятието

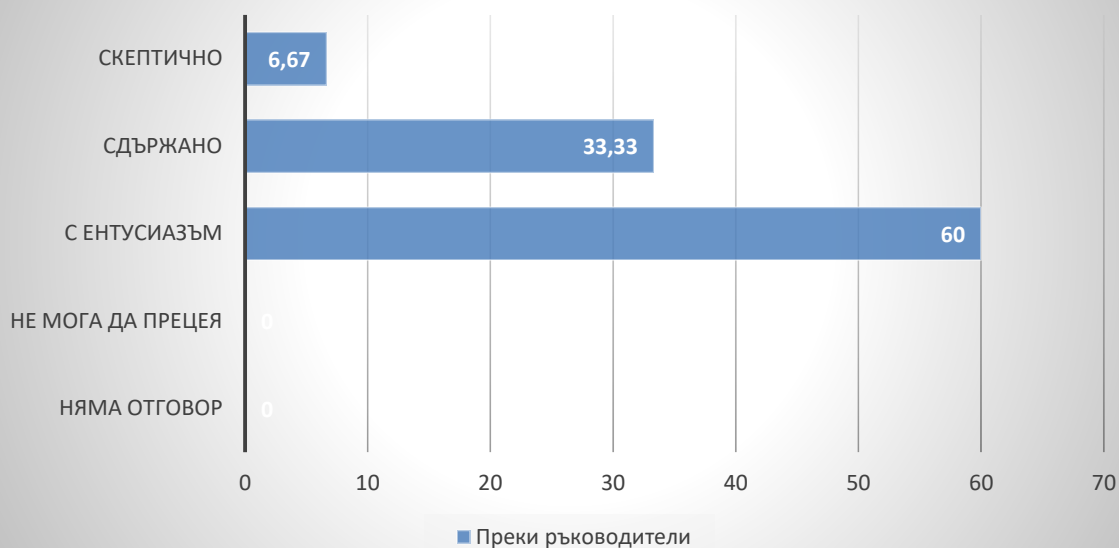

www.eufunds.bg

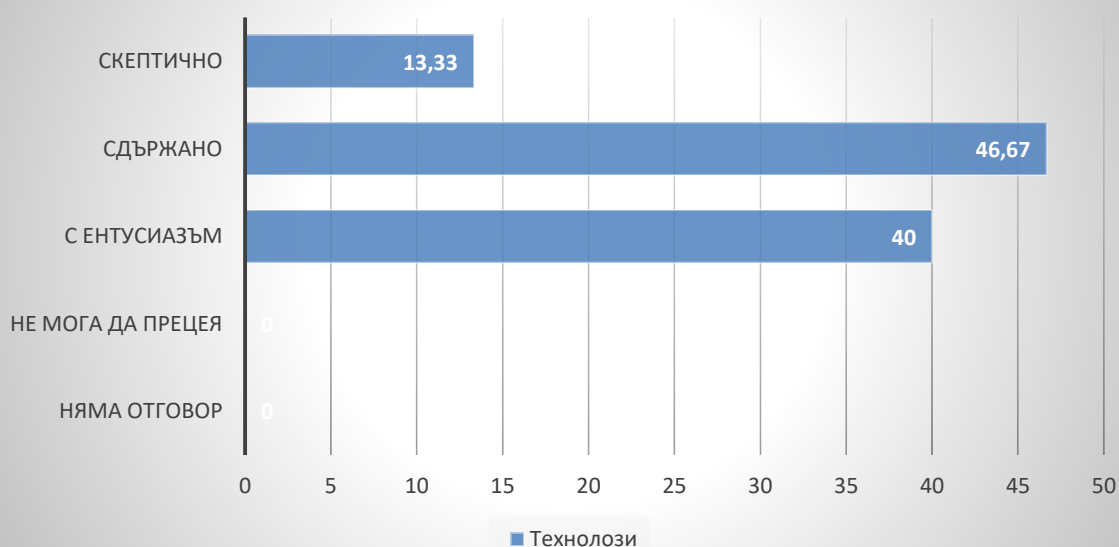
Най-голям ентузиазъм за въвеждане на нови технологии и дигитализация на процесите проявяват мениджърите, преките ръководители, маркетинг специалистите и търговците. Като най-сериозната пречка пред сред служителите се посочва тревожността дали ще могат да отговорят на новите изисквания, страхът от неизвестното и липсата на знания и умения.

Преки ръководители

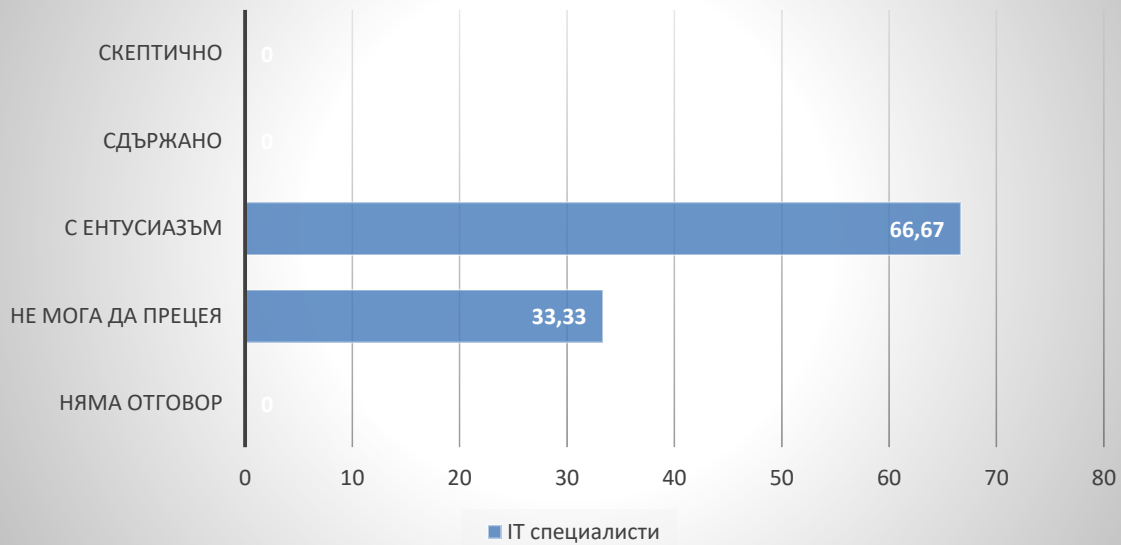

Технолози

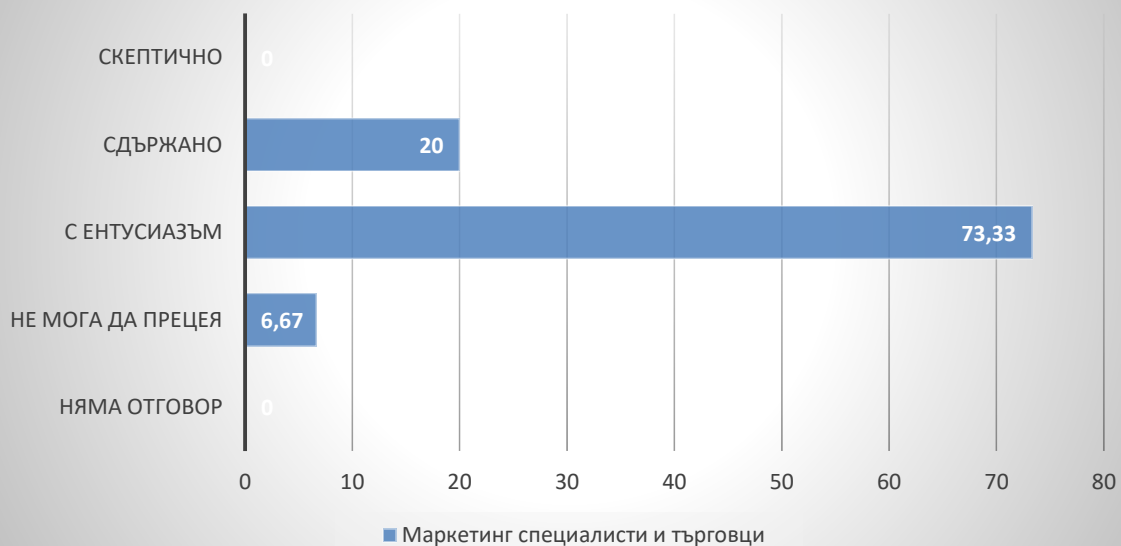

www.eufunds.bg

IT специалист

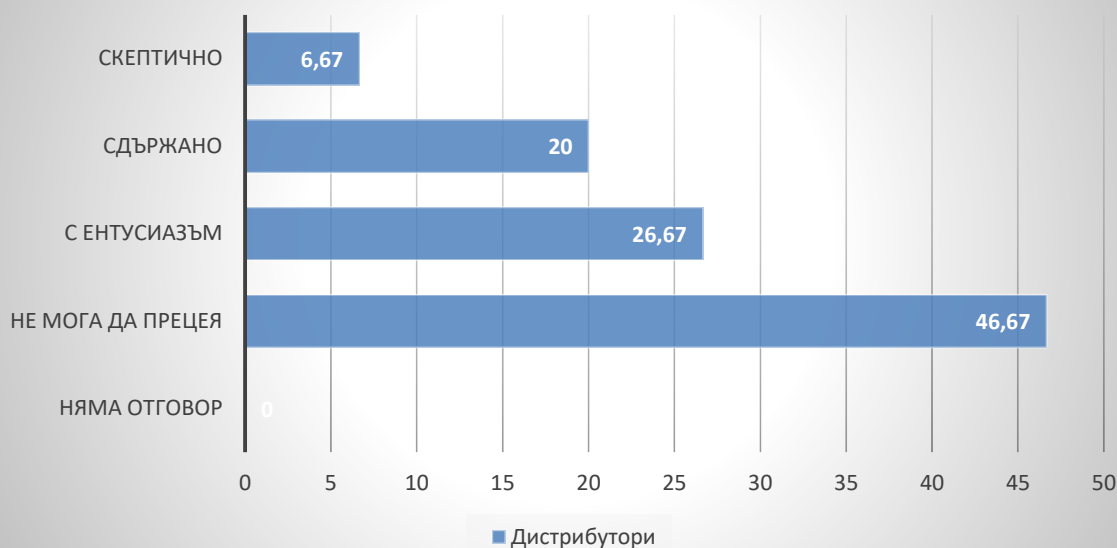

Маркетинг специалисти и търговци

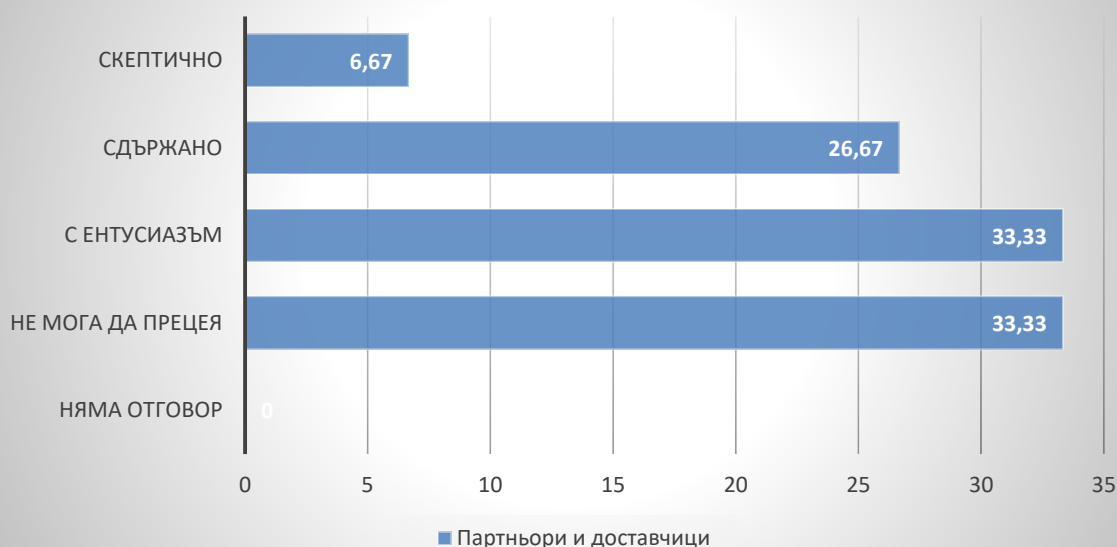

www.eufunds.bg

Дистрибутори

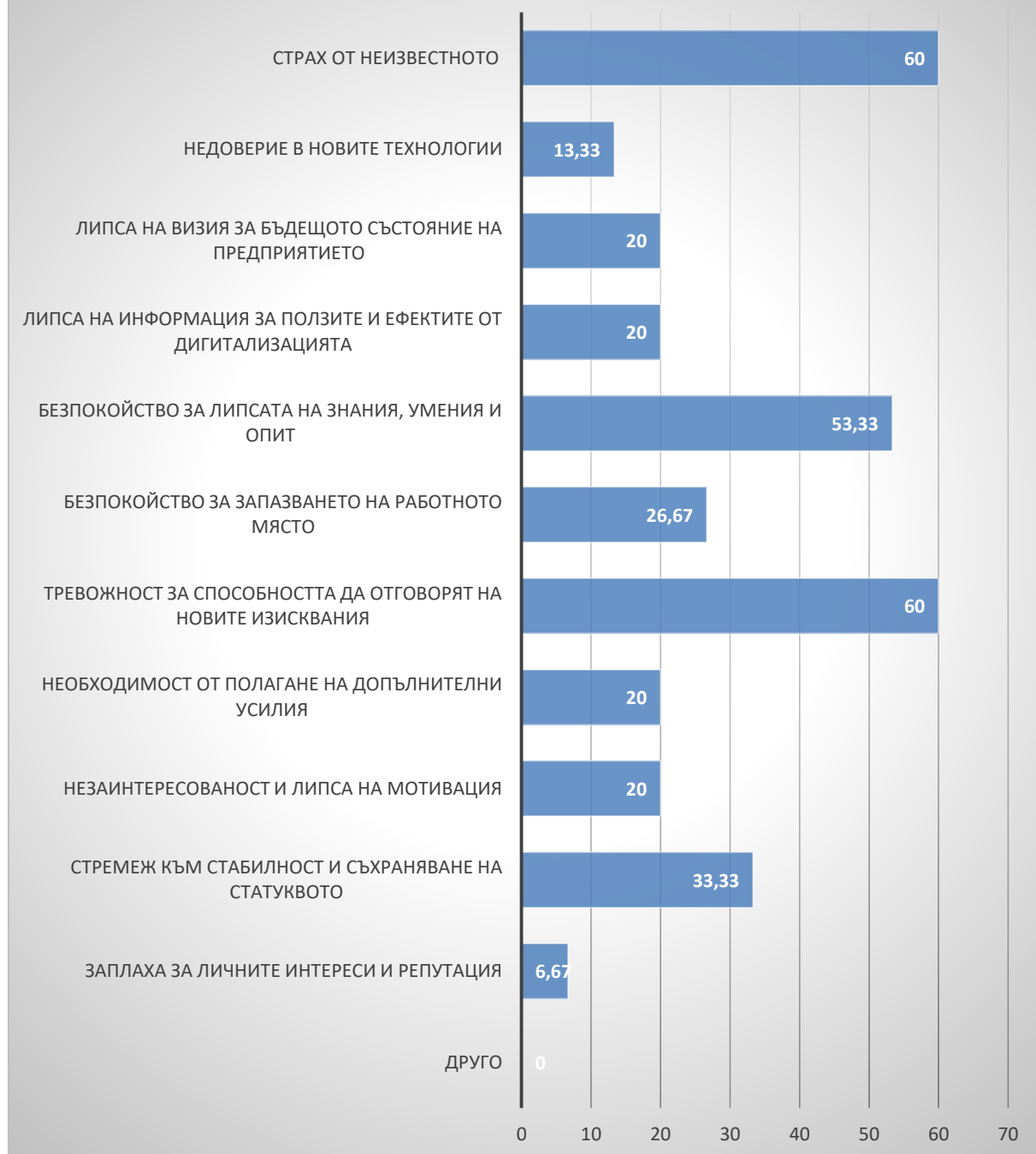
Партньори и доставчици

Като най-сериозната пречка пред сред служителите се посочва тревожността дали ще могат да отговорят на новите изисквания, страхът от неизвестното и липсата на знания и умения.

www.eufunds.bg

Какви са причините за психологическите бариери в персонала на предприятието при въвеждането на нови дигитални технологии?

За текущото дигитално развитие на служителите си, бизнеса разчита основно на вътрешно фирмени инструктажи, следвани от въвеждащи обучения на работното място.

www.eufunds.bg

Новите дигитални технологии, които планират да въведат фирмите от мебелния сектор в средносрочен план са мобилни приложения, софтуер за облачни изчисления и киберсигурност.

Дигитализацията променя и начина на търговия. Все повече от мебелните фирми се ориентират към онлайн продажби, а делът на онлайн пазара в този сектор по неофициални данни се увеличава.

2.1.3. ОЧАКВАНИЯ ЗА ПРОМЯНА В ТЪРСЕНИТЕ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ

На първо място според представителите на предприятията най-силно влияние на бизнес дейността оказват и ще оказват демографските процеси и състоянието на пазара на труда (посочено от около 80% от участниците). На второ място според 73,33% се нареждат цените на ресурсите и суровините за бизнеса, както и политическата и икономическа стабилност на държавата (на около 46,67% от участниците), пандемичната обстановка (40%), промените в технологиите (нарастващата роля на новите технологии) – също според около 40% от респондентите, новите изисквания към уменията и качествата на работната сила (40%), както и енергийна регулация и цени на енергията (40%). С около 20% дял влияние върху бизнес дейностите на предприятията са посочени промените в изискванията на потребителите, прехода към алтернативни източници на ресурси и развитието на кръговата икономика, както и дигиталната трансформация на бизнеса.

www.eufunds.bg

Кои от изброените външни фактори оказват/ще оказват (следващите 5 г.) най-силно влияние на Вашата бизнес дейност?

www.eufunds.bg

Мебелните фирми се развиват с изключително бързо темпо и статистиката може да го потвърди. За да бъдат конкурентни се е наложило да развият всички свои условия и бази. Станали са и все още стават високотехнологични.

Разбира се образователната система е затруднена да отговори на нуждите на бранша и не успява да се развива със същото темпо, което оказва влияние на работната сила. Фирмите изпитват затруднение с намирането на компетентни специалисти и често срещана практика е те сами да ги подготвят. Допълнително затруднение, е фактът че според 80% от фирмите в сектора в средносрочен план настъпващите демографски процеси ще затруднят нормалното им развитие.

Според данни на Световната банка и на Евростат през 2021г. 83,5% от населението в страната ни има достъп до интернет и то до такъв с много високо качество и скорост. Това поставя мебелния сектор пред тежката задача много бързо да реструктурира начина на продажба и от изцяло традиционна аналогова търговия да премине към все по-нарастващ процент онлайн продажби.

2.1.4. ИЗВОДИ ОТНОСНО НАСТОЯЩИТЕ И БЪДЕЩИ ДЕФИЦИТИ НА ПРОФЕСИИ

Фирмите от сектор мебелно производство са изправени пред много тежката задача да се преборят с негативното отношение на младите хора към сектора. В съзнанието на младежите са насадени стереотипи за бранша, които са много далеч от истината – че браншът е изостанал по отношение на техника и механизация, че има много тежък ръчен труд, че се работи в силно замърсена и запрашена среда, че продукцията трудно се реализира...

Стереотипите, че работата е единствено и само свързана с тежък физически труд, е трудно да бъдат разбити. Секторът е много добре развит технологично, което дава възможност на служителите да надграждат своите дигитални умения.

От гледна точка на образование има какво да се желае, тъй като университетите, които осигуряват кадри за бранша са малко, повечето професионални гимназии бяха затворени и преобразувани през последните 20 години, а тези, които оцеляха, не се радват на особена грижа от страна на държавата.

Ще има сериозен дефицит на кадри, които са подготвени да работят на високотехнологичните центрове и машини.

За да продължи да се развива сектора, фирмите ще се нуждаят от ключови професии в сферата на дигитализацията. Предприятията от сектора през следващите пет години ще се нуждаят най-много от системни администратори (53%), следвани

----- www.eufunds.bg -----

от специалисти индустрия 4.0, хардуерни инженери (с по 40%). Бизнес анализаторите, компютърните инженери и техници и специалистите концептуално планиране са на трето място с по 33%.

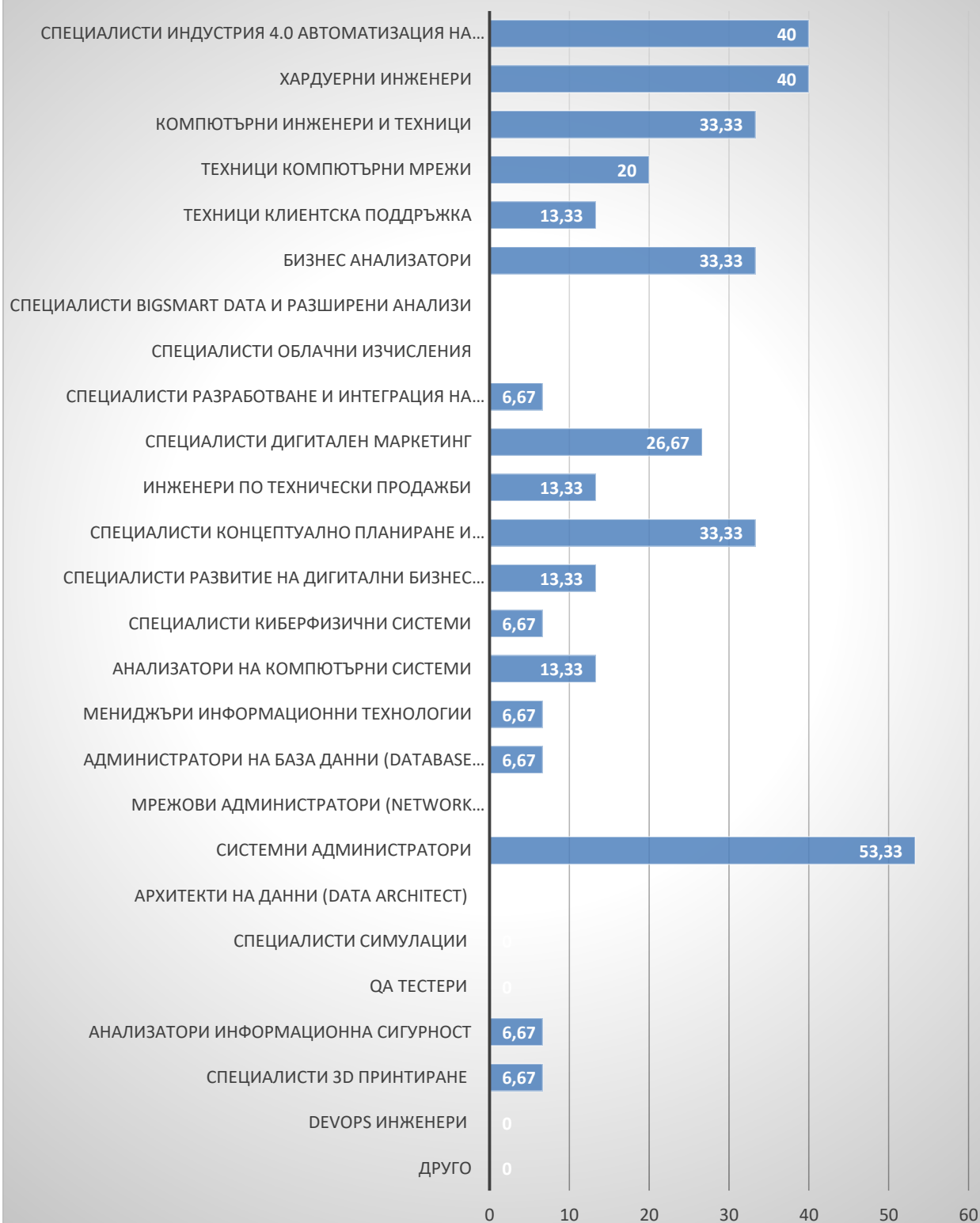
В по-малък брой, според участниците в изследването, ще са необходими: специалисти дигитален маркетинг (26%), техници компютърни мрежи (20%), инженери по технически продажби, техници клиентска поддръжка и анализатори компютърни системи.

Най-малко ще са необходими специалисти разработване и интеграция на мобилни приложения, специалисти киберфизични системи, администратори на база данни, мениджъри информационни технологии, анализатори информационна сигурност и специалисти 3Д принтиране (6,67%)

Предприятията от сектора няма да се нуждаят от: DevOps инженери; QA тестери; специалисти симулации; архитекти на данни; мрежови администратори; специалисти облачни изчисления и специалисти BigSmart data и разширени анализи.

----- www.eufunds.bg -----

Необходими кадри в сферата на дигитализацията през следващите години

www.eufunds.bg

2.1.5. СТРАТЕГИИ, МЕРКИ И ПОДХОДИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ДИГИТАЛНИТЕ УМЕНИЯ

За да се повишат дигиталните умения в сектора, е необходима много сериозна инвестиция в образование, особено по места в малките общини и в общините където има традиции в мебелното производство. Това ще е трудно реализуемо, защото в малките населени места има сериозен недостиг на компетентни кадри, които да преподават.

Мебелният бранш обаче е един от пионерите в дуалното образование у нас и това би било идеална първа стъпка към сериозното навлизане на дигитализацията и повишаване на уменията в бранша.

2.1.6. SWOT АНАЛИЗ

Силни страни:

- история и традиция в мебелното производство в Р България;
- висока конкурентоспособност на българският продукт на европейските пазари
- високо качество на продукцията
- експортно ориентиран сектор
- модернизирано производство
- наличие на университет и професионални гимназии, създаващи кадри
- достъп до европейски фондове
- много висок дял на иновации и инвестиции в иновации, което прави сектор конкурентноспособен
- силно взаимодействие между фирмите
- добро партньорство със западни фирми и организации
- добра защита на сектора на европейско ниво (ЕФИК)
- относително високи наличности на някой от основните дървесни видове използвани в мебелното производство, като иглолистна дървесина, бук, липа, топола и др.

Слаби страни:

- Силна зависимост от наличието на материали и най-вече дървесина

----- www.eufunds.bg -----

- Недостиг на високо специализирани кадри във фирмите, особено в по-малките градове
- Драстично намаляване на професионалните училища, осигуряващи кадри за сектора
- Определянето на бранша като застрашаващ българските гори
- Недостатъчно използване на дигитален маркетинг за реализиране на продукцията
- Нежелание за участие в специализирани изложения
- Ниско ниво на използване на интернет възможностите за онлайн търговия
- Силната профилираност на мебелните производители води до сезонни пикове и спадове в натовареността на производствените мощности при някой от тях
- Слабата автоматизация на производствените процеси, води до силна зависимост от ръчен труд
- Застаряващата работна ръка в сектора и бягството на млади кадри в чужбина
- Слабо взаимодействие между бизнес, ВУЗ и професионални гимназии
- Нисък дял на екологичните иновации
- Слаба подготвеност на управленските кадри, водеща липса на актуална бизнес информация пазара и за основните конкуренти
- Недостатъчно инвестиции в ИКТ и цифрови разработки и изоставане от световните тенденции
- Ниско ниво на дигитална грамотност на населението и спрямо средното за ЕС
- Ниско ниво на внедряване и използване на ИКТ предприятията в сектора
- Недостиг на ИКТ специалисти в предприятията

Възможности

- Отлични възможности за иновации в сектора
- Съвместна работа с отрасловите и браншови организации в Европа
- Наличие на специализирани средни училища подготвящи кадри за сектора
- Достъп до европейски фондове за развитие
- Високо ниво на високоскоростен интернет достъп на предприятията
- Високо ниво на използване на електронни и цифрови услуги от повечето фирми

----- www.eufunds.bg -----

- Наличие на университет, предлагащ образование за необходимите високо квалифицирани кадри
- Бързото развитие на строителството подпомага мебелното производство
- Използване на членството на Р България в ЕС за осигуряване на улеснен достъп до европейските и световни пазари
- достъп до установените добри европейски практики и възможността за усвояването им
- Единни европейски регулации за развитие на дигитално общество;
- Достъп до европейски програми за развитие и усвояване на ИКТ;
- достъп до европейско ноу хау за увеличаване на продуктивността спрямо единица ресурс
- Осигурена свързаност на училищата в България към Интернет
- Регионални струпвания на предприятията от сектора, което позволява концентрацията на ноу-хау, квалифицирани кадри и клъстерни натрупвания

Заплахи

- Застаряването на работната ръка
- Трудности при намирането на кадри
- Трудности при задържането на кадри
- Вдигането на цената на тока
- Вдигането на цената на горивата
- Геополитически кризи, пречещи на износа
- Геополитически кризи, пречещи на вноса на машини и инструменти
- Продължаваща и засилваща се миграция на младите хора в чужбина
- Високите първоначални разходи за дигитализация на бизнес дейностите
- Силна зависимост на оцеляването на мебелните предприятия от автоматизацията, цифровизацията и иновациите
- Липса на прозрачност и корупционни практики в сектора с обществените поръчки
- Преодоляване на психологическата бариера за усвояване на новите изисквания към уменията и качествата на служителите, свързани с дигиталната трансформация

----- www.eufunds.bg -----

2.1.7. Основни изводи

Това е силно експортно ориентиран сектор, чиято продукция е с отлично съотношение цена/качество. Мебелното производство в България се модернизира и драстично промени облика си последните 15 години. Но проблем остава пазарът на работна ръка – трудно се намират и задържат добре подготвени кадри. Основната причина за това е ориентирането на младите хора към много по-привлекателната ИТ индустрия и емиграцията към Западна Европа.

Според по-голямата част от фирмите в сектора, за да се даде тласък на внедряването на дигитални технологии, е необходимо да се извърши анализ и оценка на постижимостта на разходите, да се направи SWOT анализ и да се организират допълнителни обучения, консултации и друго подпомагане за повишаване дигиталните компетенции на служителите.

www.eufunds.bg

Какво би трябвало да направите и от какво се нуждаете, за да можете да дадете тласък на внедряването на дигитални технологии в бъдеще?

www.eufunds.bg

Това би дало възможност на бизнеса да въведе стратегическите иновации, от които се нужда за постигане на целите си: навлизане на нови пазари, диференциация на продукта, увеличаване на дела на експорта и оптимизация на разходи и оперативни процеси.

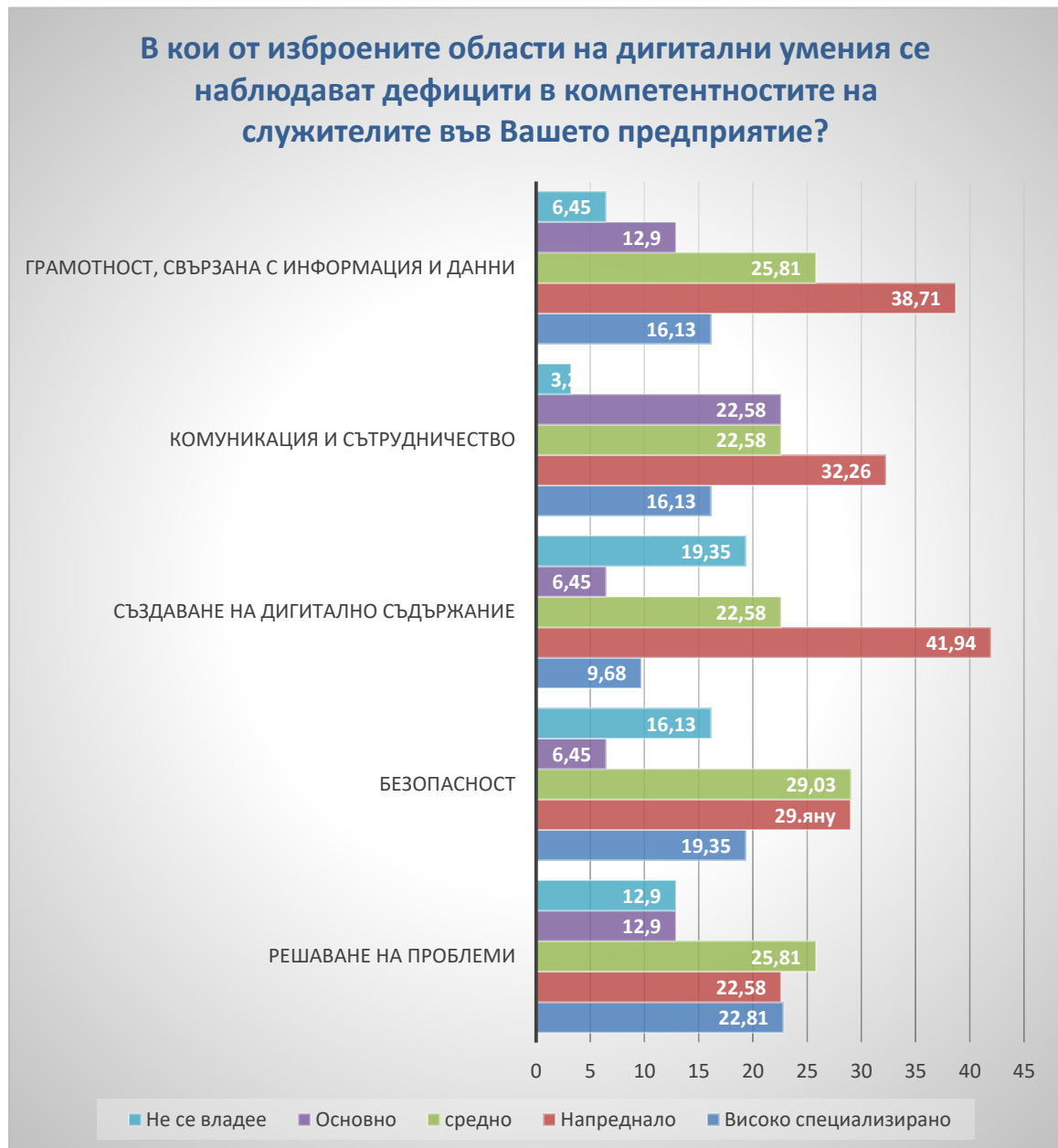
Що се отнася до инвестиционните намерения на фирмите, то близо половината от представителите на мебелни предприятия смятат да увеличат инвестициите в дигитализация. Всеки десети от тях е убеден, че ще инвестира значително повече средства следващите пет години в сравнение с изминалата петилетка. Това до голяма степен се влияе и от факта, че предприятията са модернизирани машинния си парк и разполагат с високотехнологични машини в производството си и за тях им е необходим софтуер и добре обучени специалисти.

В следващата таблица могат да видят мерките, които предприятията от сектор „Производство на мебели“ предприемат, за да развият дигиталните умения на служителите си. От таблицата се вижда, че няма нито един показател, по който високо специализираното ниво на владене да надвишава 25%, а има показатели като създаването на дигитално съдържание, при които всеки пети служител няма дори базово ниво на владене.

www.eufunds.bg

В допълнение към мерките, които фирмите предприемат, можем да кажем и за ролята на Браншова Камара на Дървообработващата и Мебелната Промисленост, която организира и финансира различни типове обучение за служителите на своите членове. Също така Камарата е организираща и посещения за обмяна на опит в чужбина, като е едно от тях е било посещение във високотехнологична мебелна фабрика в Западна Европа, по време на което членовете на Камарата са имали възможността да видят модели на работа, които са силно иновативни и дигитализирани.

www.eufunds.bg

2.1.8. ПРЕПОРЪКИ

От страна на МОН е необходимо по-сериозно отношение към промишлеността. Унищожаването на професионалните училища доведе до все по-засилващ се траен недостиг на кадри. Трябва сериозно да се ревизират и учебните планове за професионалните училища и висшите училища.

Необходимо е стартирането на проекти и програми за допълнителни семинари, обучения, насоки за дигитализацията на бизнеса и повишаване квалификацията на служителите и работниците. Фирмите отчитат недостиг на базови дигитални умения сред кадрите с по-ниска квалификация.

Допълнително подпомагане от страна на държавата на компаниите за тяхното дигитализиране и цифровизиране също би допринесло за развитието на сектора и компаниите в него. Много от представителите на фирми посочват, че не усещат никаква държавна помощ, а биха искали да се облекчат нормативните регулации, да се отпуснат субсидии за повишаване на квалификацията на служителите както и облекчени процеси на работа с институции като Национална Агенция за приходите (НАП), Национален Осигурителен Институт (НОИ) и Агенция по заетостта (АЗ).

Според някои управители на предприятия, позицията на държавата е изключително важна за решаване на проблема с дигитализацията на бизнеса, а към момента до голяма степен дори пречи на процесите по дигитализирането. Самата държава, разгледана като "работещи институции" има крещяща нужда от софтуерни решения с цел опростяването на процедурите си и намаляването на административния си персонал и административна тежест. Държавата да създаде административна единица, която да се обособи и да разработва софтуерните продукти необходими за повишаването на ефикасността и намаляване на времето за административно обслужване, тъй като сега процедурите за бизнеса са много тромави.

Специфичен актуален проблем за сектора е и застаряващата работна сила в повечето отрасли подсектори, както и непривлекателността му за младите работници. Секторът се нуждае от работници, притежаващи най-актуалните умения и обучени да работят с последните технологии.

От страна на работодателите трябва да се инвестира в ERP системи, които да обхващат всички бизнес процеси в компаниите и да подпомагат тяхното развитие и набелязването на вътрешни пропуски и възможности за подобрене.

Много голяма част от фирмите посочват, че са необходими по-чести обучения (такива, които да са финансирани от държавата и такива, за които фирмите да си плащат), както и срещи за обмяна на опит както с български предприятия, които са напреднали в сферата на дигитализацията, така и с чуждестранни фирми.

----- www.eufunds.bg -----

2.2. ПОДРАЗДЕЛ В. ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА НИВОТО НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯ И ГОТОВНОСТТА ЗА ПРОЦЕСИТЕ ПО ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ/СЕКТОР

2.2.1. РАВНИЩЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯ НА СЕКТОРА

В рамките на Дейност 1 на настоящия проект се проведе проучване чрез онлайн анкета (A2) с представители на водещи предприятия, извършващи дейност в сектор 31 по КИД-2008.

В анкетата са използвани въпроси от проучване за нивото на дигитализацията в България, осъществено съвместно от Siemens България и Германо-българската индустриално търговска камара в периода юни-юли 2021 г.

По голямата част от бизнеса в сектора смята, че нивото на дигитализация на мебелния сектор е на умерено ниво и има нужда да се подобри и да се имплементират нови цифрови и дигитални процеси и технологии. Както се вижда от таблицата по-долу, 80% от фирмите имат програма и пълна или частична стратегия за дигитализация.

Фирмите, които са се самоопределили като умерено ниско ниво на дигитализация акцентират предимно върху цифровизацията и запазването на аналоговите информационни ресурси в дигитален вид. В тези предприятия дигиталните технологии не са масово навлезли, а се използват само в някои дейности / от някои длъжности.

39% от фирмите, определили се като умерено напреднали по отношение на дигитализацията, гледат на нея не само като на цифровизация, но и като на цялостна среда, която интегрира дигитални ресурси. В тези фирми има възможност за обработка и анализ на данни и информация, както и тяхното неограничено споделяне, а процесите на работа са свързани и автоматизирани.

Високо дигитализираните фирми в мебелния сектор са 13% и те разполагат с цялостна концепция за своята дигитална трансформация. При тях процесите и процедурите са тясно свързани модерните информационни и комуникационни технологии. Културата в тези фирми е на споделяне и подпомагане. Интернет на нещата (Internet Of Things) не е непознато словосъчетание. В тези предприятия се използва специализиран професионален софтуер, системите за продажби, стокови наличности,

www.eufunds.bg

поръчки и цялостно управление са интегрирани и достъпни. Процесите на взаимодействие между различните звена са улеснени и облекчени.

Основно решенията за инвестиции в дигитализация, за внедряване на нови технологии се взимат от изпълнителния директор или борда на директорите. Това има много ясно обяснение – по-голямата част от мебелните фирми в България са предимно микро и малки предприятия, в които собственикът е и изпълнителен директор и е основното лице, вземащо решения за развитието на фирмата. Както се вижда от следващата таблица над 80% от респондентите посочват изпълнителния директор за основна движеща сила в процеса на вземане на решение и определяне на посоката на развитие на предприятието.

www.eufunds.bg

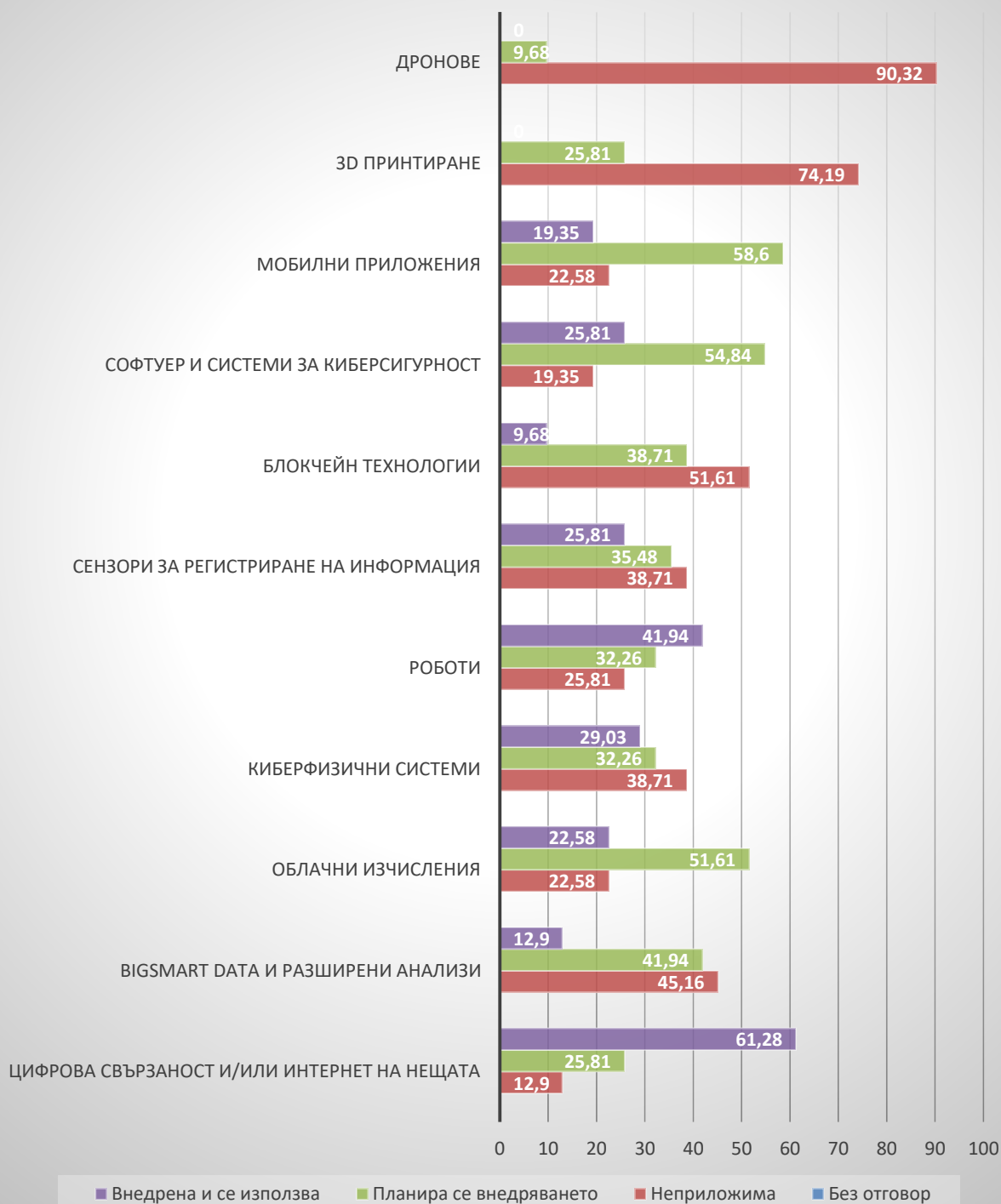

По отношение на дигиталните технологии, които предприятията са внедрили и използват, цифровата свързаност е най-силно внедрена, следвана от роботизацията. 60% от фирмите планират внедряването на мобилни приложения, а 55% смятат да инвестират в софтуер и системи за киберсигурност. Облачните изчисления и BIGSMART DATA също стоят на дневен ред пред управителите на предприятия. Част от тях споделят, че към момента персоналът не разполага с необходимите умения за адекватно боравене с тях, но разчитат на бъдещи обучения по темата.

Като най-неприложими в мебелния сектор са определени 3Д принтирането и използването на дроневи. Това е логично предвид спецификата на бранша.

www.eufunds.bg

Коя от следните технологии използвате в момента или планирате да внедрите в следващите 5 години?

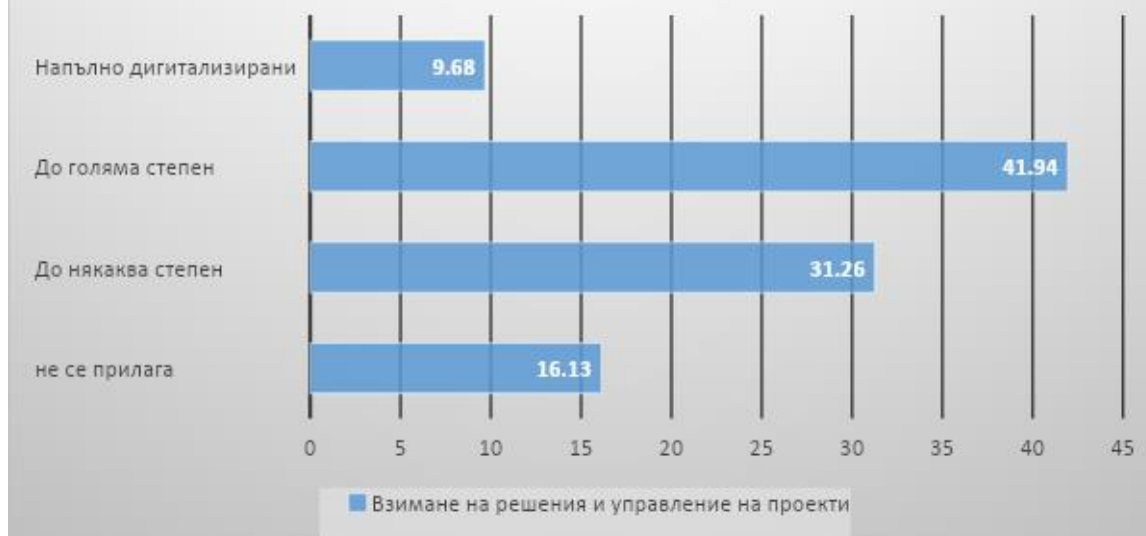
www.eufunds.bg

Най-разпространените дигитални решения в сектора са за: стратегическо и оперативно планиране, управление на материалните ресурси, вземане на решения и управление на проекти, електронно заплащане и фактуриране и поддръжка на инвентар и складови наличности.

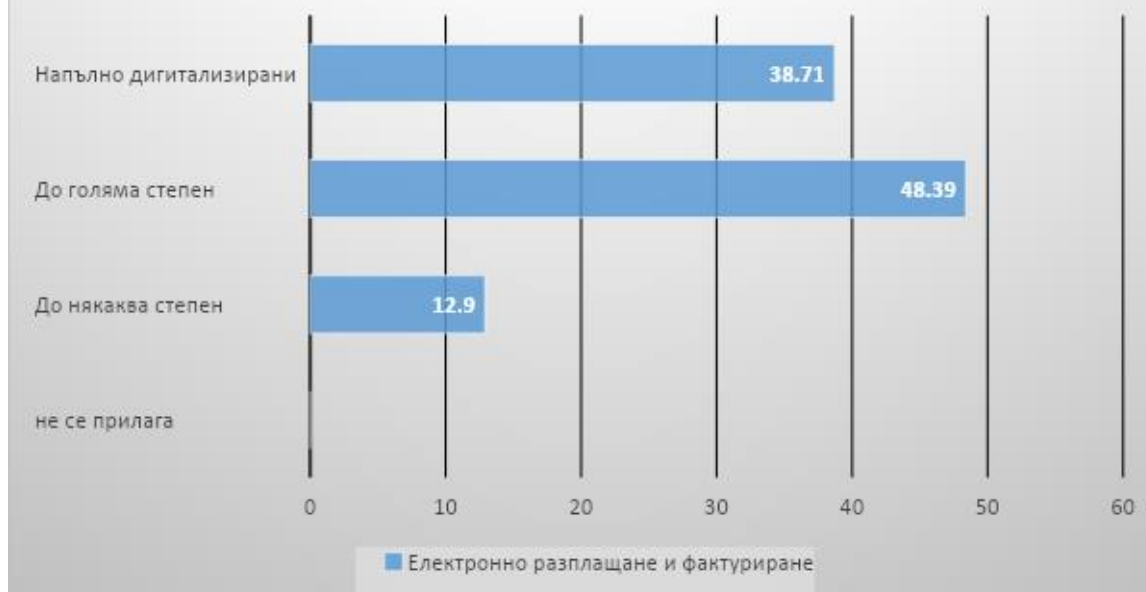

www.eufunds.bg

Взимане на решения и управление на проекти

Електронно разплащане и фактуриране

www.eufunds.bg

2.2.2. Въвеждане на дигитални технологии

Интересното е, че близо 90% от фирмите очакват дигитализацията да доведе до по-добро планиране и управление, повишена конкурентоспособност, повишена удовлетвореност на клиентите, подобрени процеси на обслужване, подобряване на скоростта на операциите и по-добро анализиране. Веднага след това като ползи се нареждат повишаването на печалбата и разпознаваемостта на бранда, както и интегрирането на иновативна култура и повишаване на организационна ефективност.

Нивото на мебелния сектор се е вдигнало много през последните години и това води до осъзнаване на факта, че дигитализацията няма пряко и веднага да доведе до повишаване на печалбите, а ще оптимизира процесите, които постепенно, но сигурно ще доведат до това. Това си личи и от описаните по-горе ползи, които представителите на предприятията са посочили.

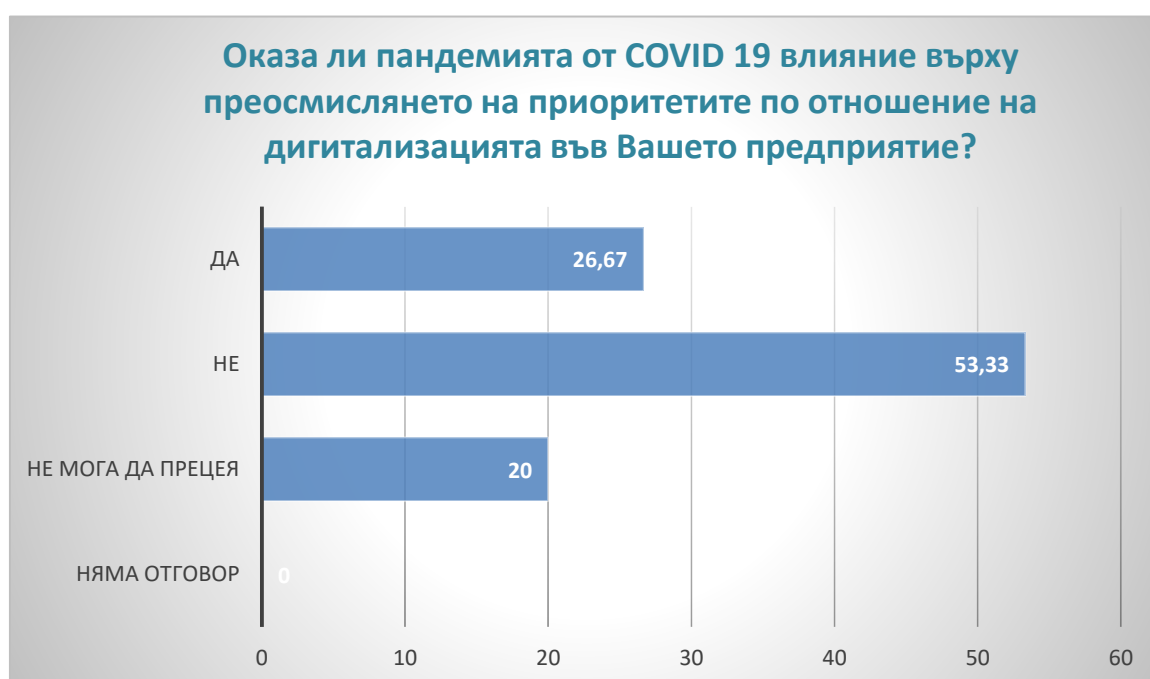
2.2.3. Изводи

По голямата част от бизнеса в сектора смята, че нивото на дигитализация на мебелния сектор е умерено и има нужда да се подобри и да се имплементират нови цифрови и дигитални процеси и технологии. Като основно решение за това се взема от изпълнителния директор или борда на директорите.

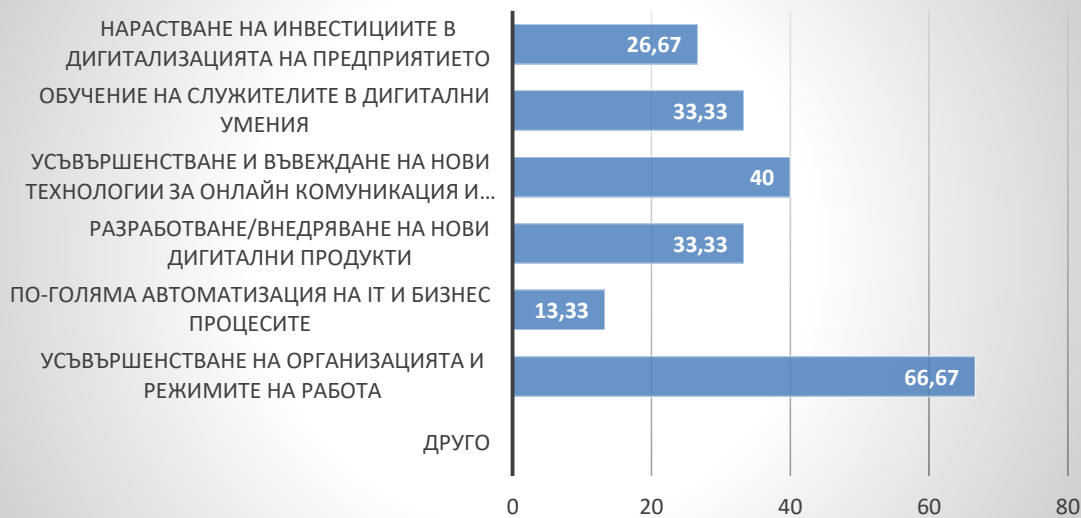
www.eufunds.bg

Липсата и слабите дигитални умения в някои сфери влияят негативно на мебелния сектор. Основни пропуски в уменията се наблюдават в създаване на дигитално съдържание, цифрова безопасност и нови методи за комуникация и сътрудничество. Въпреки високото ниво на роботизация и механизация в сектора се наблюдават и сериозни дефицити в дигиталните умения на работниците.

Като цяло глобалната пандемия от Ковид-19, не е променила приоритетите на компаниите от сектор мебелно производство по отношение на дигитализацията на техните операции и производства. Въпреки това, на преден план излиза необходимостта от усъвършенстване на организацията и режимите на работа посредством дигитални и цифрови технологии.

Кои от следните приоритети в сферата на дигитализацията излязоха на преден план в резултат на пандемията?

Най-важният приоритет в сферата на дигитализацията е усъвършенстването на организацията и режимите на работа, посочено от 67% от участниците в анкетата. То е следвано от усъвършенстването и въвеждането на нови технологии за онлайн комуникация и виртуални срещи (40%), а на трето място с по 33% са определени обучението на служителите в дигитални умения и разработването на нови дигитални продукти. Под една трета с 27% е нарастването на инвестиции в дигитализацията, а като най-малко важен приоритет респондентите са посочили по-голямата автоматизация на ИТ и бизнес процесите (13%).

Отново трябва да напомним за нуждите на предприятията по отношение на процесите на дигитализация.

Като най-важни стъпки за внедряването на дигитализацията респондентите определят три показателя (с по 53.33% всеки) и това са анализът и оценката на постижимостта на разходите, SWOT анализът и допълнителното обучение, консултиране и подпомагане на служителите. Тези три показателя са неотлъчно следвани от необходимостта от насърчителни мерки от страна на държавата (46,7%).

Като най-малко разпространени нужди и насоки в областта на дигитализацията са посочени разширяването на мрежата от доставки, въвеждането на стандарти и

www.eufunds.bg

контрол на качеството от страна на държавата и възможността за разширяване и сравнение на налични данни.

Какво би трябвало да направите и от какво се нуждаете, за да можете да дадете тласък на внедряването на дигитални технологии в бъдеще?

www.eufunds.bg

Раздел 3. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КЛЮЧОВИ ДЛЪЖНОСТИ/ПРОФЕСИИ В ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ/СЕКТОРА, В КОНТЕКСТА НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА БИЗНЕСА

Ключовите длъжности/професии са тези, които са от критично значение за реализирането на стратегическите цели и приоритети и влияят пряко на резултатите на предприятието и/или икономическата дейност/сектор. Определянето на ключови длъжности/професии за сектора в контекста на дигиталната трансформация на бизнеса е важен елемент от анализа, защото опосредства последващите дейности и задачи по проекта.

Екип

За създаване на първоначалния списък от длъжности/професии в сектора за оценка и определяне на ключови длъжности/професии в сектора се сформира секторен експертен екип от представители на водещи предприятия в сектор „Производство на мебели“ и член от екипа като координатор. За да бъдат определени ключовите длъжности в сектор „Производство на мебели“, бяха проведени срещи (онлайн и офлайн) с ключови експерти от Лесотехническият Университет – София и представители на фирми от сектора, бяха използвани анкетни карти и т.нар. Desk research метод.

Всички, взели участие в тази част на анализа, са специалисти от ключови предприятия и експерти от Лесотехническият Университет – София, като е съблюдавано да има представителство на малки, средни и големи предприятия, както и регионално да са разпределени из цяла България. Списъкът може да се види в съответното приложение.

Първоначален списък с ключови длъжности

Експертният екип направи неформално проучване сред мебелните фирми. По имейл и по телефон бе направено допитване до собственици, управители и специалисти Човешки ресурси от предприятията от сектор „Производство на мебели“. Данните от това проучване бяха обобщени и експертният екип състави предварителен списък с двадесетте най-често повтарящи се длъжности в отговорите.

По време на онлайн среща всички първоначални длъжности са детайлно проверени като кодове и като наименование от експертите и след това е направена оценка според стратегическите приоритети на сектора в контекста на дигиталната трансформация. Детайлно е оценена ролята на всяка една от длъжностите, като е взето

www.eufunds.bg

предвид освен влиянието ѝ върху производствените процеси и бъдещото развитие на съответната длъжност.

След обсъждането експертите сведоха списъка до 14 ключови длъжности, които могат да бъдат видени в таблицата по-долу:

№	Код по НКПД 2011	Наименование на длъжност/професия
1	13215004	Началник, цех
2	31153027	Техник-механик, мебелно производство
3	21446042	Инженер конструктор
4	75232018	Машинен оператор, мебелно производство
5	82192008	Монтажник мебели от дърво и други подобни
6	21636005	Промишлен дизайнер
7	13217005	Началник производство
8	75341003	Производител, матраци/дюшеци
9	75341004	Производител, мека мебел
10	1416001	Инженер, производство
11	21426022	Инженер, проектант
12	31223002	Организатор производство
13	75221002	Дърводелец-мебелист
14	75221008	Производител, мебели

Определяне на критерии за оценка

От експертите е определен разширен списък с водещи критерии, по които длъжностите са оценени. Първоначалният списък с критерии включва 7 критерия, които могат да се видят в таблицата по-долу:

	Критерий	Описание
1	Влияние върху процесите	Степен на отговорност, която изпълняващият длъжността носи по отношение на ефективното изпълнение

www.eufunds.bg

2	Междучелностни умения	Степен, до която резултатът от работата на изпълняващия длъжността зависи от уменията му да взаимодейства, общува и въздейства на отделни хора или групи от хора
3	Отговорност за финансови и материално-технически ресурс	Степен и обхват на финансовата, материално-техническата, управленската и др. отговорности, която длъжността носи при изпълнението на работата
4	Професионални познания и експертиза	Степен на значимост на придобитите чрез обучение или практика знания, умения и компетентности за изпълнението на дейността
5	Разрешаване на проблеми	Степен, в която заемащият длъжността е необходимо да се справя с проблеми от различен характер, вкл. да прогнозира възникването на потенциални проблеми, да анализира ситуацията, да оценява различни алтернативи, да взема ефективни решения и да оценява последствията от тях
6	Сложност на работата	Характер и степен на сложност на операциите, задачите, действията и функциите в изпълнението на работата
7	Заетост на лица в предприятия от сектора	Оценка дали има достатъчно заети лица на избраната длъжност в предприятието/сектора

След изготвянето на първоначалният списък, експертната група се събра на онлайн среща и в дълбочина обсъди всеки един от критериите според важността му конкретно за сектор „Производство на мебели“, като по този начин се състави съкратен списък с финалните три критерия (според оценките, дадени от експертите).

Финален списък с критериите:

	Критерий	Описание
1	Професионални познания и експертиза	Степен на значимост на придобитите чрез обучение или практика знания, умения и компетентности за изпълнението на дейността
2	Разрешаване на проблеми	Степен, в която заемащият длъжността е необходимо да се справя с проблеми от различен характер, вкл. да прогнозира възникването на потенциални проблеми, да анализира ситуацията, да оценява различни алтернативи, да взема ефективни решения и да оценява последствията от тях
3	Функционална отговорност	Степен, в която изпълняващият длъжността може да взема самостоятелни решения и необходимостта от взаимодействие с други звена в предприятието и организации извън него

www.eufunds.bg

След одобряването на финалния списък експертната група определи тежест на всеки един от тях според важността на съответния критерий и ролята, която има върху функционирането на предприятията от сектор „Производство на мебели“.

Бе използвана унифицирана система за оценяване включваща три степени на тежест: „НИСКА“, „СРЕДНА“ и „ВИСОКА“, като на трите степени бе даден цифров измерител съответно: 1 за „НИСКА“, 2 за „СРЕДНА“ и 3 за „ВИСОКА“.

Спрямо спецификите на сектора, критериите бяха оценени така:

	Критерий	Описание	Тегло		
			Ниско	Средно	Високо
1	Професионални познания и експертиза	Степен на значимост на придобитите чрез обучение или практика знания, умения и компетентности за изпълнението на дейността			3
2	Разрешаване на проблеми	Степен, в която заемащият длъжността е необходимо да се справя с проблеми от различен характер, вкл. да прогнозира възникването на потенциални проблеми, да анализира ситуацията, да оценява различни алтернативи, да взема ефективни решения и да оценява последствията от тях	1		
3	Функционална отговорност	Степен, в която изпълняващият длъжността може да взема самостоятелни решения и необходимостта от взаимодействие с други звена в предприятието и организации извън него		2	

Оценка на всяка длъжност

След определянето на тежестта на критериите, експертите получиха анкетни карти (за оценка на ключови длъжности), като в нея са посочени освен четиринадесетте първоначални длъжности и трите критерия, както и нивата на тяхната оценка. Попълнената финална обща анкетна карта може да бъде видяна по-долу:

№	Код по НКПД 2011	Наименование длъжност/професия	Критерии / Нива на съответствие								
			Критерий 1			Критерий 2			Критерий 3		
			НН	СН	ВН	НН	СН	ВН	НН	СН	ВН
1	13215004	Началник, цех		X				X	X		
2	31153027	Техник-механик, производство	X				X				X

www.eufunds.bg

3	21446042	Инженер конструктор			X		X		X							
4	75232018	Машинен оператор, мебелно производство			X		X		X							
5	82192008	Монтажник мебели от дърво и други подобни	X								X				X	
6	21636005	Промишлен дизайнер		X			X									X
7	13217005	Началник производство			X		X								X	
8	75341003	Производител, матраци/дюшеци			X				X					X		
9	75341004	Производител, мека мебел	X								X				X	
10	21416001	Инженер, производство			X		X								X	
11	21426022	Инженер, проектант			X				X					X		
12	31223002	Организатор производство	X								X				X	
13	75221002	Дърводелец-мебелист		X			X									X
14	75221008	Производител, мебели		X							X				X	

В следващата таблица може да се види цифровото измерение на критериите и финалната оценка на ключовите длъжности:

Код по НКПД 2011	Критерии / Нива на съответствие																
	Критерий 1				Критерий 2					Критерий 3							СРД
	НН	СН	ВН	ТК	Об К	НН	СН	ВН	ТК	Об К	НН	СН	ВН	ТК	Об К		
13215004		4		3	12			6	1	6	2			2	4	22	
31153027	2			3	6		4		1	4			6	2	12	22	
21446042			6	3	18	2			1	2		4		2	8	28	
75232018			6	3	18	2			1	2		4		2	8	28	
82192008	2			3	6			6	1	6		4		2	8	20	
21636005		4		3	12	2			1	2			6	2	12	26	
13217005			6	3	18	2			1	2		4		2	8	28	
75341003			6	3	18		4		1	4	2			2	4	24	
75341004	2			3	6			6	1	6		4		2	8	20	
21416001			6	3	18	2			1	2		4		2	8	28	
21426022			6	3	18		4		1	4	2			2	4	26	
31223002	2			3	6			6	1	6		4		2	8	20	

www.eufunds.bg

75221002		4		3	12	2			1	2			6	2	12	24
75221008		4		3	12			4	1	4			6	2	12	28

Финалните резултати от процеса на оценяване определиха пет от длъжностите като най-важни за сектор „Производство на мебели“ и това са:

21446042	Инженер конструктор
75232018	Машинен оператор, мебелно производство
13217005	Началник производство
21416001	Инженер, производство
75221008	Производител, мебели

Списъкът с петте длъжности е валидиран с предприятия, които са потвърдили адекватността му.

Раздел 4. ПОТРЕБНОСТИ ОТ РАЗВИТИЕ НА ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНТНОСТИ НА РАБОТНАТА СИЛА В ИКОНОМИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ/СЕКТОР

4.1. ПОДРАЗДЕЛ А. ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА ТЪРСЕНИТЕ ОБЩИ И СПЕЦИФИЧНИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНТНОСТИ, НЕОБХОДИМИ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА ЗА УСПЕШНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕЖЕДНЕВНИТЕ ИМ ЗАДАЧИ, СВЪРЗАНИ С ПРОФЕСИЯТА/ДЛЪЖНОСТТА

Целта на изследването е установяване на общите и специфични дигитални умения, необходими на специалистите от петте установени ключови длъжности за успешното изпълнение на ежедневните им задачи към момента и в краткосрочен план.

За описание на ключовите длъжности са използвани Националната система за оценка на компетенциите MyCompetence¹, длъжностни характеристики на компании в

¹Национална система за оценка на компетенциите MyCompetence, <https://mycompetence.bg/>

www.eufunds.bg

сектор 31, както и специалности в професионалните гимназии и висшите учебни заведения които имат професии, касаещи сектора.

Целевата група включва: титуляри - лица, заемащи ключови длъжности, които са обект на изследването; преки ръководители; специалисти човешки ресурси, мениджъри.

4.1.1. СПИСЪК НА КЛЮЧОВИТЕ ДЛЪЖНОСТИ ЗА СЕКТОР 31 ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ

Проведеното изследване за установяване на потребностите от дигитални умения/компетентности обхваща петте ключови длъжности в сектор 31 Производство на мебели. Петте важни за дигиталната трансформация длъжности в сектора са:

- Инженер конструктор с код по НКПД 21446042
- Машинен оператор, производство на мебели с код по НКПД 75232018
- Началник производство с код по НКПД 13217005
- Инженер производство с код по НКПД 21416001
- Производител мебели с код по НКПД 75221008

За всяка от тези пет ключови длъжности са установени: Изисквания за общите дигитални умения за длъжността. Препоръчително ниво на владее на търсените общи дигитални компетентности. Търсени специфични дигитални умения за професията. Препоръчително ниво на владее на търсените изискваните специфични дигитални компетентности.

Инструментите, използвани за целите на изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора, са документален метод (Desk research) и онлайн анкета (Въпросник В-1) и структурирано интервю (Въпросник В-2).

- **Документален метод (Desk research):**

Документалният метод „Desk research“ е инструмент за идентифициране, описване, обобщаване и интерпретиране на съществуващата в различни източници информация за потребностите от дигитални умения/компетентности на работната сила в сектора. Използва се обикновено в началото на едно изследване и позволява проучване на различни доклади, анализи, анкети и други материали по темата, публикувани в различни източници.

- **Онлайн анкета (Въпросник В-1):**

----- www.eufunds.bg -----

Въпросник В-1 се провежда чрез онлайн платформа, която осигурява персонален достъп до него на изследваните лица и автоматизирана обработка на резултатите от изследването. При „онлайн проучването“ контактът с респондентите се осъществява чрез изпращане на покана по e-mail за попълване на въпросник. Попълването на въпросника става напълно самостоятелно от респондента, без присъствието на анкетьор.

- **Стандартизирано интервю (Въпросник В-2):**

Въпросник В-2 се провежда непосредствено като контактът с респондента се осъществява в присъствието на анкетьор и информацията се събира с помощта на въпросник, който се попълва от анкетьора. Въпросите в интервюто се отнасят предимно за специфичните дигитални умения/компетентности, като се задават в стандартизиран формат и логична последователност, посочена във Въпросник В-2.

Предимството на този инструмент е възможността за извличане на допълнителна информация и до уточнения, свързани с идентифициране и описание на специфичните дигитални умения, необходими за успешното изпълнение на ежедневните задачи, свързани с упражняването на съответна длъжност от изследваните пет ключови длъжности.

- **Описание на извадката от респонденти и тяхната характеристика**

За онлайн анкета В-1, в изследването взеха участие 8 представителя от 5 предприятия, 6 мъже и 2 жени, 50% от респондентите са с висше образование, останалите са със средно, възрастовите групи са: 3 участника са 27-39 г., 4 участника са 40-54 г. и един е 55-65 г.

За структурираното интервю (Въпросник В-2), в проучването са участвали 5 респондента от 5 предприятия, от които 4 мъже и 1 жена, 3 със средно образование и 2 с висше образование, 2 на възраст 27-39 г., 2 на 40-54 г. и 1 на 54-64+ г.

Проведеното интервю даде възможност да се уточнят неясните моменти в данните от анкетното проучване; да се получи допълнителна информация, която не може да бъде събрана само чрез количествен метод като анкети; да се изяснят неяснотите за респондентите в разговор и при необходимост да се зададат допълнителни уточняващи въпроси, освен първоначално включените във въпросника.

Интервюираните са запознати предварително с „общите дигитални умения“, определени в DigComp 2.1 по петте основни области: „Информация и данни“; „Комуникация и сътрудничество“; „Създаване на дигитално съдържание“; „Безопасност“; „Решаване на проблеми“. На респондентите беше обяснено, че под „специфични дигитални умения“ следва да се разбират дигиталните умения/компетентности, които са характерни, специфични за упражняването на конкретна професия/длъжност в сектора.

----- www.eufunds.bg -----

4.1.2. ОПИСАНИЕ НА ТЪРСЕНИТЕ УМЕНИЯ В ИЗСЛЕДВАНИТЕ КЛЮЧОВИ ДЛЪЖНОСТИ

4.1.2.1. ИНЖЕНЕР КОНСТРУКТОР

Кратко описание на длъжността: консултира и проектират съоръжения за мебелната промишленост; консултират и проектират системите за производство; контролират и проектират използването на енергоносители, вентилационни, охладителни и отоплителни системи; установяват стандарти и процедури за контрол с цел осигуряване ефективно и безопасно функциониране на машини, механизми, инструменти и други промишлени съоръжения; осигуряват съответствие на оборудването, функционирането и поддръжката с проектните спецификации и стандартите за безопасност.

4.1.2.2. МАШИНЕН ОПЕРАТОР ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ

Кратко описание на длъжността: пускат в действие, програмират, работят и контролират различни дървообработващи машини за рязане, оформяне, рендосване, пробиване, струговане, полиране и дърворезба за изработване или ремонт на дървени части за мебели или други дървени изделия; работят на предварително настроени дървообработващи машини със специално предназначение за производство на дървени изделия като закачалки, дръжки за четки, щипки и други; избират ножове, триони, остриета, режещи глави, дискове и накрайници в зависимост от изработваните части, функциите на машините и техническите спецификации; инсталират и настройват остриета, режещи глави, свредели и ремъците за полиране и шлайфане като използват ръчни инструменти и схеми; пускат в действие и настройват различни дървообработващи машини; разчитат и разясняват спецификации като дават устни указания.

4.1.2.3. НАЧАЛНИК ПРОИЗВОДСТВО

Кратко описание на длъжността: определят, изпълняват и контролират продуктови стратегии, политики и планове; планират дейностите по отношение на качеството и количеството на крайната продукция, разходи, своєвременност и трудови изисквания; контролират производствената дейност и процедури за качество чрез планиране на поддръжката, определят работното време и доставка на оборудване; наблюдават

----- www.eufunds.bg -----

произведената продукция и разходите за нея и оптимизират процеси и реструктурират ресурси за минимизиране на разходите; консултират и информират други ръководители относно производството; контролират придобиването и инсталирането на нови машини, съоръжения и оборудване; контролират изготвянето на производствени записвания и отчети; координират изпълнението на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд; проучват и прилагат задължителни и законови изисквания, засягащи производствените дейности и околната среда.

4.1.2.4. ИНЖЕНЕР ПРОИЗВОДСТВО

Кратко описание на длъжността: преглеждат отчети, организационни схеми и данни за даден проект с цел определяне функциите и отговорностите на работниците, работните звена и идентифицират дублиране на функции и отговорности; установяват програми за измерване на работата и анализират работни модели за създаване на стандарти за оползотворяване на труда; анализират използването на работната сила, съоръженията и оборудването, оперативните данни, производствените графици и разходите за определяне на оптимален брой работници и ефективността на оборудването; изготвят спецификации за производството и определят материали, оборудване; установяват стандарти и политики за монтиране, модифициране, контрол на качеството, тестване, инспектиране и поддържане в съответствие с техническите изисквания и наредбите за безопасност; инспектират дадено съоръжение с цел подобряване и поддържане на работата му; съветват ръководството за нови производствени методи, техники и оборудване.

4.1.2.5. ПРОИЗВОДИТЕЛ МЕБЕЛИ

Кратко описание на длъжността: работят с дърводелски машини като електрически резачки, длета, рендета, пили и използват ръчни инструменти за рязане, оформяне и изработване на части и елементи; разчитат планове, проверят размери на произвеждани изделия, подготвят спецификации и проверяват качество и съгласяване на части съгласно изискванията; подрязват съединения и сглобки за оформяне на готови изделия като използват лепила, скоби, гвоздеи, винтове и други скрепителни елементи; изработват, преоформят и ремонтират различни дървени изделия като шкафове, мебели, каруци, макети, спортно оборудване и други; декорират мебели и дървени изделия чрез инкрустиране на дърво, фурнироване и дърворезба; извършват довършителни операции на различни повърхности на дървени изделия или мебели.

----- www.eufunds.bg -----

4.1.3. ТЪРСЕНИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНЦИИ В ИЗСЛЕДВАНИТЕ КЛЮЧОВИ ДЛЪЖНОСТИ

4.1.3.1. ТЪРСЕНИ ОБЩИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНЦИИ

4.1.3.1.1. ИНЖЕНЕР КОНСТРУКТОР

Установява се, че служител на тази длъжност в сектора трябва да притежава умения и компетентности на напреднало ниво в областта „1. Грамотност, свързана с информация и данни“; „2. Комуникация и сътрудничество“; „3. Създаване на дигитално съдържание“; „5. Решаване на проблеми“ и средно ниво в областта „4. Безопасност“.

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владене				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напреднало (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
1. Инженер конструктор	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.					
	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни 1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание 1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание 1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество 2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии 2.2. Споделяне чрез дигитални технологии 2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии 2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии 2.5. Онлайн етикет 2.6. Управление на дигиталната идентичност Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание			1.2. X	1.1. X 1.3. X	
				2.3. X	2.1. X 2.2. X 2.4. X 2.5. X 2.6. X	3.1. X

www.eufunds.bg

	3.1. Разработване на дигитално съдържание 3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание 3.3. Авторско право и лицензи 3.4. Програмиране Област на компетентност 4: Безопасност 4.1. Защита на устройства 4.2. Защита на личните данни и поверителност 4.3. Защита на здравето и благосъстоянието 4.4. Защита на околната среда Област на компетентност 5: Решаване на проблеми 5.1. Решаване на технически проблеми 5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения 5.3. Креативно използване на дигиталните технологии			3.2. X 3.3. X 3.4. X 4.1. X 4.2. X 4.3. X 4.4. X 5.1. X 5.2. X	5.3. X
--	---	--	--	--	--------

4.1.3.1.2. МАШИНЕН ОПЕРАТОР ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ

Установява се, че служител на тази длъжност в сектора трябва да притежава умения и компетентности на напреднало ниво в областта „1. Грамотност, свързана с информация и данни“; „3. Създаване на дигитално съдържание“; „4. Безопасност“; „5. Решаване на проблеми“ и средно ниво в областта „2. Комуникация и сътрудничество“.

Наименование на професията/ длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владее				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напреднал о (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
2. <i>Машинен оператор</i>	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
<p><i>За всяка професия/ длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</i></p>						
<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание 1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание 1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии 2.2. Споделяне чрез дигитални технологии 2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии 2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии 2.5. Онлайн етикет 2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p>					<p>1.1. X 1.2. X 1.3. X</p> <p>2.1. X 2.2. X</p> <p>2.3. X 2.4. X 2.5. X 2.6. X</p> <p>3.1. X</p>	
<p>3.1. Разработване на дигитално съдържание 3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание 3.3. Авторско право и лицензи 3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства 4.2. Защита на личните данни и поверителност 4.3. Защита на здравето и благосъстоянието 4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми 5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения 5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>					<p>3.2. X 3.3. X 3.4. X</p> <p>4.1. X 4.2. X 4.3. X 4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X 5.3. X</p>	

4.1.3.1.3. НАЧАЛНИК ПРОИЗВОДСТВО

Установява се, че служител на тази длъжност в сектора трябва да притежава умения и компетентности на напреднало ниво в областта „1. Грамотност, свързана с информация и данни“; „4. Безопасност“; „5. Решаване на проблеми“. И средно ниво в областта „2. Комуникация и сътрудничество“; „3. Създаване на дигитално съдържание“.

Наименование на професията/ длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владене				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредна о (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
3. Началник производство	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<p>За всяка професия/ длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/ компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/ компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/ компетентности по изследваните длъжности/ професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</p>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p>	
	<p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>			<p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>3.4. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>		

www.eufunds.bg

4.1.3.1.4. ИНЖЕНЕР ПРОИЗВОДСТВО

Установява се, че служител на тази длъжност в сектора трябва да притежава умения и компетентности на високо ниво в областта „1. Грамотност, свързана с информация и данни“ ; “3. Създаване на дигитално съдържание” и напреднало ниво в областта “2. Комуникация и сътрудничество”; “4. Безопасност”; “5. Решаване на проблеми”.

Наименование на професията/ длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредна о (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
4 Инженер производство	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<i>За всяка професия/ длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/ компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/ компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/ компетентности по изследваните длъжности/ професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</i>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p> <p>2.6. X</p>	
	<p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>				<p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>3.4. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>	

www.eufunds.bg

4.1.3.1.5. ПРОИЗВОДИТЕЛ МЕБЕЛИ

Установява се, че служител на тази длъжност в сектора трябва да притежава умения и компетентности на високо ниво в областта „1. Грамотност, свързана с информация и данни“; „4. Безопасност“; „5. Решаване на проблеми“. И напреднало ниво в областта „3. Създаване на дигитално съдържание“; „2. Комуникация и сътрудничество“.

Наименование на професията/ длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владене				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напреднал о (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Производител на мебели	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<i>За всяка професия/ длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/ компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/ компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/ компетентности по изследваните длъжности/ професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</i>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p>				<p>1.1. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p> <p>2.6. X</p>	<p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p>

www.eufunds.bg

	3.1. Разработване на дигитално съдържание 3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание 3.3. Авторско право и лицензи 3.4. Програмиране Област на компетентност 4: Безопасност 4.1. Защита на устройства 4.2. Защита на личните данни и поверителност 4.3. Защита на здравето и благосъстоянието 4.4. Защита на околната среда Област на компетентност 5: Решаване на проблеми 5.1. Решаване на технически проблеми 5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения 5.3. Креативно използване на дигиталните технологии			3.1. X 3.2. X 3.3. X	3.4. X 4.1. X 4.2. X 4.3. X 4.4. X 5.1. X 5.2. X 5.3. X
--	---	--	--	----------------------------	--

4.1.3.2. ТЪРСЕНИ СПЕЦИФИЧНИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНЦИИ

Резултатите от проучването показват, че за да изпълнява задълженията си на длъжност **ИНЖЕНЕР КОНСТРУКТОР**, служителят трябва да може да търси, филтрира данни и информация в интернет, запознава се с новостите в бранша и иновативните решения; проучва, анализира и критично оценява достоверността на информацията, източниците и данните; умее да намира правилните източници на информация за патентите в бранша; използва на високо ниво всички функционалности на MS Office пакета и в частност на MS Excel и формулите му.

В областта комуникация и сътрудничество в дигитална среда се обръща внимание на използва дигитални програми и приложения за комуникация с екипа и мениджърите в предприятието; споделя знания с други специалисти от бранша в страната и чужбина посредством различни дигитални инструменти; консултира клиенти и им разработва решения при възникнали казуси.

Необходимо е заемащите длъжността в сектора да могат да работят ефективно с дигитално съдържание, да познават в детайл възможностите на програмата Pytha и умело ги използват на високо ниво; да владеят на много добро ниво програми от типа на AutoCAD и умеят да създава чертежи, да ги редактират, да променят параметри в тях; да разработват нови проекти, проактивно да предлагат нови продукти в партньорство с дизайнери и инженери от производството; да боравят с MS office пакета, да ползват програмата за текстообработка, да създават презентации и работи с таблиците на Excel и формулите му.

www.eufunds.bg

Оказва се, че за сектора са важни уменията за безопасна работа в дигитална среда, включващи стриктно следене за спазването на авторските и сродните му права, споделянето безопасно на информация с трети лица, контролирайки да не се изнасят лични данни или конфиденциална информация; зачитането на създадените правила за безопасност.

Инженер конструкторът трябва да може да подобрява процесите по решаването на технически проблеми; да идентифицира пропуски в производствения цикъл и да оптимизира дигитално процесите за премахване на тези пропуски; да насърчава включването на повече хора в решаването на проблемите.

В областта информация и данни изискванията за **МАШИНЕН ОПЕРАТОР ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ** са да може да се запознава с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея; анализира и оценява технически файлове (чертежи);

www.eufunds.bg

работи със системи за планиране на ресурсите във фирмата, умее да анализира информацията в тях.

В областта комуникация и сътрудничество в дигитална среда се обръща внимание на използването на дигитални програми и приложения за комуникиране на технически проблеми; да взаимодейства в дигитална среда с мениджърите на предприятието и колегите от екипа си за постигане на корпоративните цели.

Заемащите тази длъжност трябва да могат да развиват, интегрират и преработват дигитално съдържание и технически файлове; да боравят с дигитални чертежи, да ги създават, редактират, променят и проверяват; да програмират цифрови машини и следят за правилното им опериране след това.

Много важни се оказват компетенциите в областта на безопасността, следенето за техническото състояние на машините и навременната реакция при забелязани нередности; спазването на правилата за безопасност, инструктажите и следенето за качеството на продукцията; да защитават цифровите устройства и следят за правилното функциониране на специализирания софтуер.

Машинния оператор трябва да притежава умения да оценява и избира дигитални инструменти за решаване на възникналите технически проблеми, да използва креативно дигитални технологии при възникнали технически нередности.

----- www.eufunds.bg -----

Специфични умения нужни за длъжността **НАЧАЛНИК ПРОИЗВОДСТВО**: да работи със системи за планиране на ресурсите и системи за управление на взаимоотношения с клиенти (ERP и CRM системи); да отговаря за документацията и правилното ѝ въвеждане в дигитална среда; да проверява за рекламации и анализира адекватността им; използва целия набор от функционалности в MS office пакета, умее да създава презентации, работи с текстообработващата програма, владее на много високо ниво MS Excel и може да работи с формулите му.

В областта комуникация и сътрудничество в дигитална среда се обръща внимание на способностите за определяне на графици, разпределението на задачите в екипа; работата с цифрови комуникационни средства и дигитални приложения за съобщения - мейл, MS Teams, Zoom, Google meets и др.; планира производствения процес на база заявки, поръчки, доставки и умело общува с клиенти и доставчици.

Важни са компетентностите в областта на създаването на дигитално съдържание като развива, интегрира и преработва дигитално съдържание, работи с чертожен софтуер AutoCAD и сходни на него програми, разработва стратегия за постигане на корпоративните цели.

www.eufunds.bg

Едно от основните изисквания към професията е безопасността: да борави и настройва цифрови сензори, да създава и постоянно подобрява правилата за безопасност, да следи за защитата на личните данни, както и защита от зловреден софтуер.

Уменията за решаване на проблеми включват: да решава технически проблеми и изготвя стратегия за дългосрочното им отстраняване, да работи с TeamViewer и сродни на него програми, които помагат за отстраняването на проблеми, да организира обучения за екипа за повишаване на квалификацията им.

Специфичните изисквани умения за **ИНЖЕНЕР ПРОИЗВОДСТВО** в областта грамотност, свързана с информация и данни са: да осъвременява знанията си и да се информира за най-новите технологии, материали и иновации в бранша; да управлява правилно информацията и да я анализира.

Той трябва да познава в детайл системите за планиране на ресурсите на фирмата и специализираните софтуери за управление на операциите (ERP)л да борави на много високо ниво с MS office пакета, и ползва всичките му функционалности.

www.eufunds.bg

За успешно изпълнение на работните задължения инженерът производство трябва да притежава умения в областта на комуникациите и сътрудничество: да използва различни дигитални програми и приложения за комуникация с колегите, мениджърите и клиентите; да работи в тясна връзка с всички от производствения процес при разглеждането на различните проекти и обсъжда евентуалната нужда от подобряването им.

Заемащите тази длъжност трябва владеят чертожни софтуери от типа на AutoCAD, да създават чертежи; да разработват нови проекти, проактивно да предлагат нови продукти в партньорство с дизайнери и конструктори.

Важни за тази длъжност са изискванията за безопасност, свързани със спазването на авторското и сродните му права, както и спазването на директивата за защита на личните данни, защитата на здравето и благосъстоянието при използването на дигитални технологии; работата с антивирусен софтуер.

Инженерът производство може да идентифицира нуждите в производствения процес и да предлага най-адекватните технологични решения; да идентифицира пропуски в дигиталните компетенции и активно да работи за отстраняването им в дигитална среда.

www.eufunds.bg

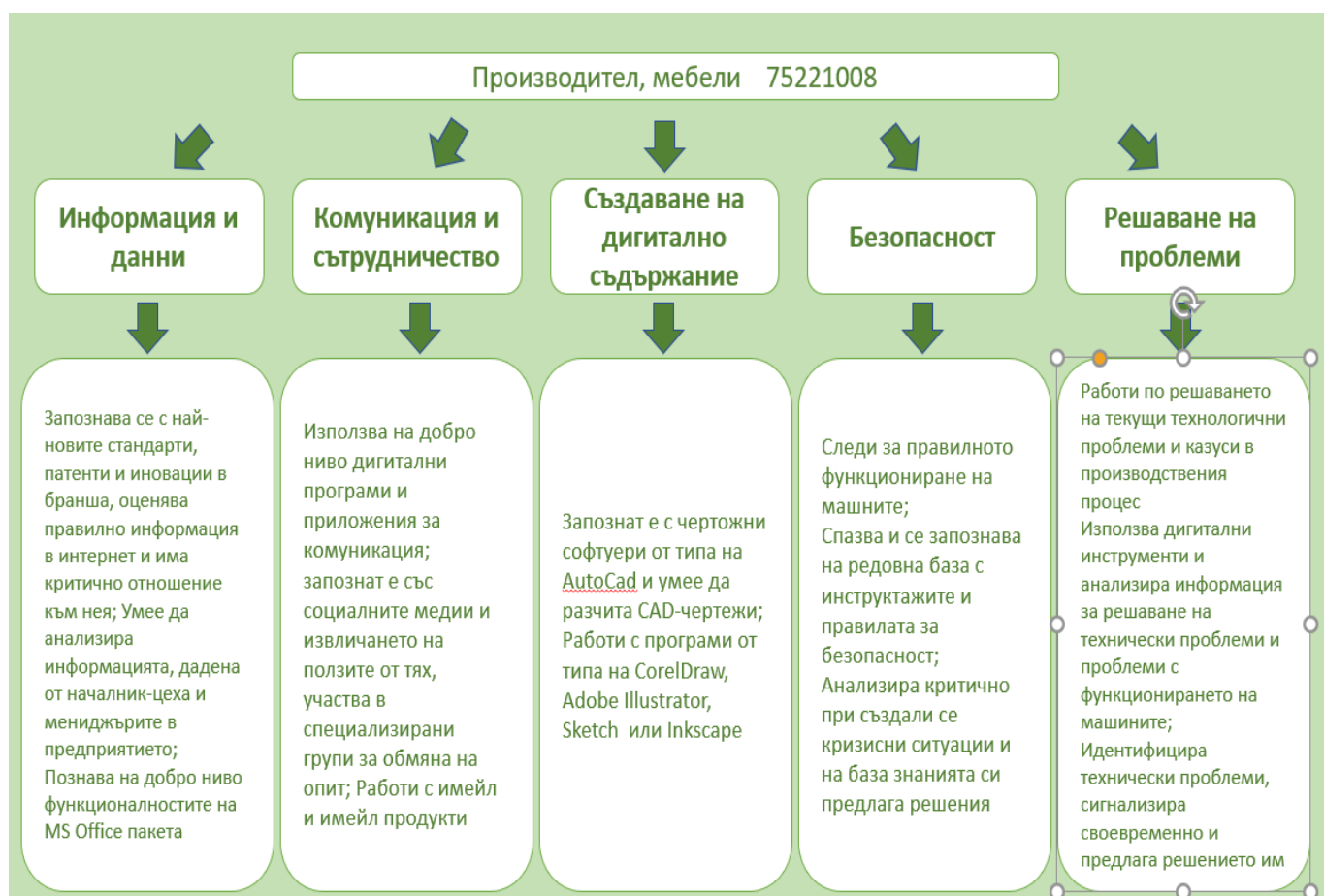
Според проучването специалист **ПРОИЗВОДИТЕЛ МЕБЕЛИ** трябва да притежава специфични умения, свързани с информация и данни: да се запознават с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, да оценява правилно информация в интернет; да умее да анализира информацията, дадена от началник-цеха и мениджърите в предприятието; да познава на добро ниво функционалностите на MS office пакета.

Служителите на тази длъжност трябва да имат умения да използват дигитална комуникация като използват дигитални програми и приложения за комуникация, да са запознати със социалните медии и извличането на ползите от тях, да работят с имейл и имейл продукти.

Те трябва да разбират на високо специализирано ниво AutoCAD и сходните му програми; да работят с програми като CorelDraw, Adobe Illustrator, Sketch и др. Необходимо е да следи за правилното функциониране на машините, да спазва и да се запознава на редовна база с инструктажите и правилата за безопасност, да анализира критично и при създали се кризисни ситуации, на база на знанията си да предлага решения.

За ефективно изпълнение на задълженията си трябва да има компетенции да работи по решаването на текущи технологични проблеми и казуси в производствения процес; да използва дигитални инструменти и анализира информация за решаването на технически проблеми и проблеми с функционирането на машините; да идентифицира технически проблеми и предлага решението им.

----- www.eufunds.bg -----

4.2. **ПОДРАЗДЕЛ В. ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ ОБЩИ И СПЕЦИФИЧНИ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНТНОСТИ, НЕОБХОДИМИ ЗА УСПЕШНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ТРУДОВИТЕ ЗАДАЧИ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦАТА, ЗАЕМАЩИ ИЗСЛЕДВАНИТЕ ДЪЛЖНОСТИ/ПРОФЕСИИ. УСТАНОВЯВАНЕ НА ДЕФИЦИТИТЕ И ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ РАЗВИТИЕ В ДИГИТАЛНИТЕ УМЕНИЯ**

Целта на изследването и анализа е установяване на нивото на реално притежаваните дигитални умения/компетентности, необходими за успешно изпълнение на съответните професии/длъжности в съответствие с областите на дигитална компетентност в Digcomp2.1.

www.eufunds.bg

4.2.1. УСТАНОВЯВАНЕ НА РЕАЛНО ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДИГИТАЛНИ УМЕНИЯ/КОМПЕТЕНТНОСТИ

Установяването на реално притежаваните дигитални умения/компетентности за избраните пет ключови за сектора длъжности се извърши съгласно Инструкцията за провеждане на „Изследване и анализ на предлаганите (реално притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността.

За да бъдат установени дефицитите и потребностите от развитие на общите и специфичните дигиталните умения/компетентности на работната сила, е проведена анкета по Въпросник С-1 чрез онлайн платформа, която осигурява персонален достъп до въпросника на изследваните лица и автоматизирана обработка на резултатите от изследването. В проучването с онлайн анкета В-1 взеха участие 8 представителя от 5 предприятия, 6 мъже и 2 жени, 50% от респондентите са с Висше образование, останалите са със средно, възрастовите групи са: 3 участника са 27-39 г., 4 участника са 40-54 г. и един е 55-65 г.

Въпросник С1 е адаптиран според получените резултати за всяка длъжност, изключени са от оценка на приложимост уменията/компетентностите, които са установени като неприложими при изследването на търсените умения (анкета Б1, интервю Б2, обратна връзка от верифициране на резултати със заинтересовани страни) Въпросникът С-1 набира информация за: нива на владене на общите дигитални умения/компетентности, които са изисквани при упражняването на професията/длъжността; нива на владене на специфичните дигитални умения/компетентности, които са изисквани при упражняването на професията/длъжността; причини за съществуващите пропуски и разминаване между търсени и предлагани дигитални умения/компетентности на пазара на труда.

В изследването взеха участие 12 представителя от 8 предприятия, 9 мъже и 3 жени, 4 от респондентите са с Висше образование, останалите са със средно, възрастовите групи са: 6 участника са 27-39 г., 4 участника са 40-54 г. и 2 са 55-65 г.

4.2.1.1. ИНЖЕНЕР КОНСТРУКТОР

За длъжност Инженер конструктор дефицит се наблюдава при следните общи умения: 2.6. управление на дигиталната идентичност; 5.1. решаване на технически проблеми; 5.2. идентифицирането на нуждите на производствения екип.

----- www.eufunds.bg -----

Специфичните умения, при което се наблюдава значителен дефицит са 2.2. споделя знания с други специалисти от бранша в страната и чужбина посредством дигитални инструменти; 5.3. насърчава включването на повече хора в решаването на проблемите..

Подобрение на нивото на владеене е необходимо и за всички търсени умения, въпреки че дефицитите не са значителни.

Причините за идентифицираните дефицити в общите умения при тази длъжност може да се дължат на по-високо търсените и заложи в длъжностните характеристики нива на работа с тези показатели за длъжността.

Възможно е част от задачите, свързани с дигитализацията, да са сравнително нови за позицията и все още да няма добре развити умения спрямо изискуемото заложиено ниво. По-ниските нива на тези умения могат да се компенсират с обучения, допълнителни квалификационни курсове и менторство.

Причините за установените значителни дефицити при специфичните умения е възможно да се дължат на новите и все още не навлезли мащабно в производството дигитални технологии.

Дефицитите в тези умения могат да бъдат компенсирани с придобиване на квалификация за работа с нови дигитални технологии. Други причини за дефицитите, като например използването на дигитални инструменти за обмяна на опит, може да са от рядката необходимост от използването им.

Обученията за комуникация в дигитална среда на различни нива са решение за справяне с този дефицит.

Повечето от респондентите, са посочили като основни причини за установените дефицити липсата на стандарти за дигитални умения/компетентности на работното място, проблеми в образованието и в квалификацията на работната сила, проблеми, свързани с ученето през целия живот. Други възможни причини, които част от респондентите са посочили, са проблеми в продължаващото обучение и развитие на човешките ресурси, липсата на мотивация за усъвършенстване и развитие на дигиталните умения, както и възможни психологически бариери към новите технологии.

4.2.1.2. МАШИНЕН ОПЕРАТОР ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛИ

За длъжност Машинен оператор производство на мебели при общите умения дефицит се наблюдава при: 2.1. взаимодействие чрез дигитални технологии; 2.2. споделяне чрез дигитални технологии; 3.3. авторско право и лицензи; 4.1. защита на устройства; 4.2. защита на личните данни и поверителност; 5.2. идентифициране на нуждите и технологични решения; 5.3. креативно използване на дигиталните

----- www.eufunds.bg -----

технологии. Като по-сериозни дефицити в общите умения се наблюдават в област 3. създаване на съдържание.

Дефицити има при някои специфични умения, като: 1.2. анализира и оценява технически файлове; 1.3. работи със система за планиране ресурсите във фирмата и умее да анализира информацията в нея; 2.2. взаимодейства в дигитална среда с мениджмънта и колегите от екипа си за постигане на корпоративните цели; 3.2. правилно борави с дигитални, чертежи, програмира цифрови машини и следи за правилното им опериране след това; 4.3. защитава цифровите устройства, следи за правилното функциониране на специализирания софтуер; 5.1. оценява и избира дигитални инструменти за решаване на възникналите технически проблеми; 5.2. използва креативно дигитални технологии при възникнали технически нередности.

Подобрение на нивото на владеене е необходимо и за всички търсени умения, въпреки че дефицитите не са значителни.

Сравнително малък е броят на общите умения, при които има констатирани дефицити за длъжността с разлика едно ниво. Сред възможните причини е, че изброените умения, свързани с изпълнението на конкретните задачи, не са в преките трудови функции на длъжността "Машинен оператор производство на мебели".

Тази длъжност се характеризира с изпълнителни функции и задачи и чисто административните процеси не влизат в ежедневните задачи. Друга възможна причина е свързана с това, че процесите по дигитализация по-слабо засягат дейността на позицията и съответно въвеждането на технологиите в работния процес е по-слабо застъпено.

Дефицитът в уменията може да бъде компенсиран с допълнителни обучения и менторство.

Голям е броят на специфичните умения за длъжността, при които няма установени дефицити. Възможна причина за това е, че тези специфични умения са пряко свързани с ежедневните задачи, изпълнявани от титуляра.

Повечето респонденти са посочили като основна причина за установените дефицити липсата на мотивация за усъвършенстване и развитие на дигиталните умения. Посочили са и като възможни причини и проблеми в образованието и в квалификацията на работната сила, както и проблеми в продължаващото обучение и развитие на човешките ресурси.

4.2.1.3. НАЧАЛНИК ПРОИЗВОДСТВО

----- www.eufunds.bg -----

За длъжност началник производство не се наблюдават дефицити при общите умения. По отношение на специфичните умения се наблюдава дефицит единствено в 4.3. следи за защита на личните данни, както и за защита от зловреден софтуер.

Има установени дефицити и в специфичните умения с разлика в едно ниво на владеене спрямо търсените компетентности.

Възможни причини за дефицитите са недостатъчно внедрени дигитални системи за информация. Компенсирането на дефицитите в специфичните умения за длъжността може да бъде постигнато с продължаващо обучение за придобиване на компетентности при прилагане на дигитални технологии.

По-голямата част от респондентите са посочили като основна причина за установените дефицити проблеми в квалификацията на работната сила и проблеми в ученето през целия живот.

4.2.1.4. ИНЖЕНЕР ПРОИЗВОДСТВО

За длъжност инженер производство при общите умения дефицит се наблюдава в следните области: 1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание; 1.3. управление на данни, информация и дигитално съдържание; 3.1. Разработване на дигитално съдържание; 3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание; 3.3. Авторско право и лицензи; 3.4. Програмиране; 4.2. защита на личните данни и поверителност.

По отношение на специфичните умения за инженер производство в сектора е необходимо допълнително специализирано обучение, тъй като се установиха дефицити при част от уменията, които заемат тази длъжност трябва да притежават: 1.2. управлява правилно информацията, анализира я и критично подбира източниците си; 1.4. борава с MS office пакета, като познава в детайли функционалностите му; 3.1. владее на добро ниво с чертожни софтуери от типа на AutoCAD, създава чертежи; 3.2. разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и конструктори; 4.3. работи с противовирусен софтуер.

Причината за дефицитите в общите умения за длъжността вероятно се дължи на бързото развитие и промяна в дигиталните технологии и липсата на ясно разписани нива на компетенции, които трябва да се владеят във връзка с тази динамика на процесите.

Това може да се компенсира с бъдещото въвеждане на нови по-високи нива на дигитализация и последващо обучение за тяхното усвояване. Вероятна причина за тази разлика в предлаганите и търсените нива на компетентност е в това, че към момента на проучването за тази длъжност няма изисквания и въведени критерии за задачи,

----- www.eufunds.bg -----

свързани с пряка работа с чертожен софтуер и отдалечен мониторинг на всички производствени процеси.

Развитието и по-мощното навлизане на дигиталните технологии ще изисква друго, по-високо ниво на квалификация и компетентности за длъжността.

Всички респонденти са посочили като основна причина за установените дефицити застаряването на работната сила. Като възможни причини, някои от респондентите са посочили и проблеми в образованието и в квалификацията на работната сила, както и липса на стандарти за дигитални умения/компетентности на работното място.

4.2.1.5. ПРОИЗВОДИТЕЛ МЕБЕЛИ

За длъжност производител мебели дефицит се наблюдава при повечето от общите умения: 1.1. сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание; 1.2. оценяване на данни, информация и дигитално съдържание, 1.3. управление на данни, информация и дигитално съдържание; 2.1. взаимодействие чрез дигитални технологии; 2.2. споделяне чрез дигитални технологии; 2.3. участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии; 2.4. сътрудничество чрез дигитални технологии; 2.5. онлайн етикет; 2.6. управление на дигиталната идентичност; 3.1. разработване на дигитално съдържание; 3.2. интегриране и преработване на дигитално съдържание; 3.3. авторско право и лицензи; 3.4. програмиране; 4.1. защита на устройства; 4.2. защита на личните данни и поверителност. Дефицит при специфичните умения се наблюдава при: 1.1. запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша; 1.2. умее да анализира информацията дадена от началник цеха и мениджърите на предприятието; 1.3. познава функционалностите на MS office; 2.1. използва на добро ниво дигиталните програми и приложения за комуникация; 2.2. запознат е със социалните медии и извличането на ползите от тях; 2.3. работи имейл и имейл продукти; 4.1. Следи за правилното функциониране на машините; 5.1. работи по решаването на текущи технологични проблеми и казуси в производствения процес; а; 5.2. използва дигитални инструменти и анализира информация за решаване на технически проблеми с функционирането на машините; 5.3. идентифицира технически проблеми и своевременно предлага решението им.

Причините за идентифицираните дефицити в общите умения при тази длъжност може да се дължат на силно завишените и заложените в длъжностните характеристики нива на работа с тези показатели за длъжността, която е от често срещаните всяко мебелно производствено предприятие.

----- www.eufunds.bg -----

Възможно е част от задачите, свързани с дигитализацията, да са сравнително нови за позицията и все още да няма добре развити умения спрямо изискуемото заложено ниво.

По-ниските нива на тези умения могат да се компенсират с обучения, допълнителни квалификационни курсове и менторство.

Причините за установените дефицити при специфичните умения е възможно да се дължат на новите и все още не навлезли мащабно в производството дигитални технологии.

Дефицитите в тези умения могат да бъдат компенсирани с придобиване на квалификация за работа с нови дигитални технологии.

Други причини за дефицитите, като например работа с информация и данни най-вероятно се дължат на факта, че в задълженията на позицията не влиза ежедневната работа на компютър, а основно оперативна работа.

Обученията за грамотност при боравене с информация и данни на различни нива са решение за справяне с този дефицит.

Всички респонденти, са посочили като основни причини за установените дефицити липсата на стандарти за дигитални умения/компетентности на работното място, проблеми в образованието и в квалификацията на работната сила, проблеми, свързани с ученето през целия живот.

Други възможни причини, които част от респондентите са посочили, са проблеми в продължаващото обучение и развитие на човешките ресурси, липсата на мотивация за усъвършенстване и развитие на дигиталните умения, както и възможни психологически бариери към новите технологии.

4.2.2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО

Валидирането на резултатите от изследването за реалните (притежаваните) дигитални умения/компетентности и установените дефицити за изследваните пет ключови длъжности в сектор „31 Производство на мебели“ е извършено, като предприятията, които са включени в дейността, са уведомени по електронна поща за резултатите.

В резултат от изследването и анализа на избраните пет ключови длъжности/професии в сектора:

- Инженер конструктор
- Машинен оператор производство на мебели

----- www.eufunds.bg -----

- Началник производство
- Инженер производство
- Производител мебели

Установени са реалните общи и специфични дигитални умения, необходими за ефективното изпълнение на трудовите им задължения в съответствие с разнообразните области на дигитална компетентност.

От проведените структурирани интервюта е видно, че притежаваните дигитални компетенции в сектор 31 към настоящия момент са на едно добро ниво.

В перспектива в следващите 5 години анкетираните определят потребности за надграждане на изследваните дигиталните умения. Респондентите очакват в бъдещите години да се запознаят, обучат и работят с нов специализиран софтуер и да имплементират нови процеси с облачни услуги.

Раздел 5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От проведените структурирани интервюта е видно, че притежаваните дигитални компетенции в сектор 31 към настоящия момент са на едно добро ниво. В перспектива в следващите 5 години анкетираните определят потребности за надграждане на изследваните дигиталните умения.

Респондентите очакват в бъдещите години да се запознаят, обучат и работят с нов специализиран софтуер, нови системи за комуникация с екипа и външните партньори и да имплементират нови процеси с облачни услуги.

Основни причини за установените дефицити са проблеми в образованието и в квалификацията на работната сила, застаряването на работната сила, липсата на стандарти за дигитални умения/компетентности на работното място, проблеми свързани с ученето през целия живот.

Други възможни причини, които част от респондентите са посочили, са продължаващото обучение и развитие на човешките ресурси, липсата на мотивация за усъвършенстване и развитие на дигиталните умения, както и възможни психологически бариери към новите технологии.

За преодоляването на тези трудности пред развитието на сектора е необходима силна институционална подкрепа от страна на държавата, чрез финансирането на обучения и подпомагането на диалога с образователните институции (МОН).

www.eufunds.bg

От своя страна бизнеса трябва да засили партньорството си с образователните институции като Висши учебни заведения, Професионални гимназии и държавна администрация, с цел да се оптимизират учебните планове за съответни специалности и те да отговарят на потребностите на предприятията от сектора.

Резултатите от проведеното изследване бяха валидирани на Кръгла маса, проведена на 28.04.2022 г. с представители на водещи предприятия от сектора, включително респонденти, взели участие в отделните етапи, синдикални дейци, представители на академичната общност, секторните експерти и представители на БКДМП и БСК.

----- www.eufunds.bg -----

- 6.1. Инструкция за провеждане на изследването и анализа на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности

Сектор Производство на мебели - КИД 31

ИНСТРУКЦИЯ

за провеждане на „Изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“

1. Настоящата инструкция е създадена в съответствие с „Методология за установяване състоянието и потребностите от развитие на дигитални умения по икономически сектори“ на МТСП и Методическите изисквания за изпълнение на Дейност 1 от проекта.
2. Целта на инструкцията е да опише и поясни термините, инструментите и процедурите в изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора.
3. Под **търсени** дигитални умения/компетентности се разбират потребностите (настоящи и бъдещи – следващите 5 г.) на пазара на труда, на предприятията в сектора и на заетите лица от дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на работата и ежедневните задачи, свързани с упражняването на професията/длъжността.
4. Под **„обща дигитална умения“** следва да се разбират дигиталните умения/компетентности, които са необходими за всяка длъжност/професия, използваща информационни и комуникационни технологии. Тези умения са определени в DigComp 2.1., като са описани и структурирани в пет основни области:
 - „Информация и данни“;
 - „Комуникация и сътрудничество“;
 - „Създаване на дигитално съдържание“;
 - „Безопасност“;
 - „Решаване на проблеми“.
5. Под **„специфични дигитални умения“** следва да се разбират дигиталните умения/компетентности, които са специфични за упражняването на конкретна професия/длъжност. Специфичните дигитални умения/компетентности също трябва да бъдат групирани в петте основни области на DigComp 2.1. В случай че идентифицираните специфични дигитални умения/компетентности не попадат в обхвата на областите от DigComp 2.1, те се описват отделно и се обвързват само с препоръчителни нива на владение - „основно“, „средно“, „напреднало“, „високо специализирано“. Идентифицираните специфични дигитални умения/компетентности не трябва да дублират напълно и да се изчерпват само с посочените в DigComp 2.1. компетентности, които са общи за всички длъжности/професии, използващи ИКТ. Специфичните дигитални умения трябва да бъдат с конкретни наименования, по-тясно и

www.eufunds.bg

детайлно разписани в зависимост от специфичните за длъжността задачи и използвани дигитални инструменти, софтуер, технологии и ресурси при тяхното изпълнение.

6. Обект (респонденти) на проучването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора са титуляри – лица заемащи ключови длъжности, техни преки ръководители и специалисти човешки ресурси. В проучването могат да бъдат включени и лица, имащи отношение към изследваните длъжности/професии – преподаватели ПГ и ВУ, експерти в НАПОО, експерти в ЦПО и др.
7. Инструментите, с които се осъществява изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора са онлайн анкета – Въпросник В-1, структурирано интервю – Въпросник В-2 и документален метод (Desk research).
8. **Анкетата - Въпросник В-1**, се провежда чрез онлайн платформа, която осигурява персонален достъп до въпросника на изследваните лица и автоматизирана обработка на резултатите от изследването. Въпросникът съдържа три блока проучвана информация:
 - дигитални задачи, изпълнявани при упражняването на длъжността/ професията;
 - дигитални инструменти, технологии и ресурси, с които трябва да се умее да се работи с оглед на характера на дигиталните задачи;
 - дигитални умения/компетентности, които трябва да се владеят за да бъдат изпълнявани успешно свързаните с упражняването на професията/длъжността задачи - сега и в перспектива (5 г.).

Структурирането и групирането на въпросите и отговорите в анкетата е осъществено в съответствие с посочените по-горе области на DigComp 2.1.

Анкетата е анонимна. От изследваните лица се очаква да посочат дигиталните задачи, инструменти и технологии, които съответстват на функциите на длъжността/професията и да определят препоръчително ниво на владение на съответните основни и специфични дигитални умения/компетентности.

Въпросите са от „затворен тип“ – с представени варианти на отговор и опция за добавяне на информация по преценка на анкетираното лице. **От**

съществено значение за резултатите от изследването е идентифицирането и описването на специфичните за длъжността/ професията дигитални задачи и дигитални умения/компетентности, които са характерни и важни за изпълняваната работа.

9. **Структурираното интервю – Въпросник В-2** се провежда непосредствено или онлайн, чрез платформа за виртуална комуникация (ZOOM и др.). Въпросите в интервюто се отнасят предимно за специфичните дигитални умения/компетентности, като се задават в стандартизиран формат и логична последователност, посочена във Въпросник В-2. За извличане на повече информация и доуточнения, интервюиращият може да задава и допълнителни въпроси. Продължителността на интервюто не трябва да надвишава 40 минути. На интервюираните лица (респондентите) трябва да се обясни, че интервюто отразява тяхното експертно мнение и, че остава анонимно, тъй като данните от него ще бъдат използвани в обобщен за сектора вид само за целите на проучването.
10. **Документалният метод (Desk research)** е инструмент за идентифициране, описване, обобщаване и интерпретиране на съществуващата в различни източници информация за потребностите от дигитални умения/компетентности на работната сила в сектора. Потенциалните източници на

----- www.eufunds.bg -----

информация са посочени в Приложение 1 към Методическите изисквания. Резултатът от прилагането на документалния метод (в конкретното изследване) е изготвянето на списък от препоръчителни за сектора и ключовите длъжности/професии общи и специфични дигитални умения/компетентности.

11. Резултатите от изследването, чрез посочените по-горе инструменти, се документират и описват в следните формати:

Работна таблица за описание на основните задачи на длъжността/професията – Приложение 7 към Методическите изисквания.

Помощен инструмент към анализа на данните от изследването. Попълва се отделно за всяка изследвана длъжност/професия в сектора. Чрез работната таблица се установяват основните дигитални задачи характерни за съответната длъжност/професия. Задачите са предварително описани и структурирани по основни области на DigComp 2.1. Особено важно е да бъдат идентифицирани и допълнително описани и тези дигитални задачи, които не са в обхвата на областите по DigComp 2.1. Това дава възможност да бъдат установени специфичните за длъжността дигитални умения/компетентности. Работните таблици на отделните длъжности се съхраняват от секторния експертен екип и не се прилагат към крайния доклад.

Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните в сектора длъжности/професии – Приложение 8 към Методическите изисквания.

Работен инструмент към анализа на данните от изследването. Попълва се отделно за всяка изследвана длъжност/професия в сектора. Чрез работната карта се установяват логичните връзки и взаимозависимости между дигитални задачи на длъжността/професията, ползвани в работата дигитални инструменти и технологии и изисквано (препоръчително) ниво на дигитални умения/компетентности (основни и специфични). Състои се от два блока (формата) информация:

Блок 1. включва съпоставка между:

- ✓ кратко описание на длъжността/професията;
- ✓ описание на основните трудови (дигитални) задачи характерни за нейното упражняване (установени с преходния инструмент – Работна таблица - задачи Приложение 7);
- ✓ търсени (изисквани) дигитални умения, необходими за изпълнение на основните трудови задачи – основни и специфични;
- ✓ дигитални инструменти, технологии и ресурси, с които трябва да умее да работи.

Блок 2. включва описание на:

- ✓ области на компетентност по DigComp2.1;
- ✓ фиксирани² общи дигитални умения/компетентности, групирани по области на DigComp2.1;
- ✓ идентифицирани специфични дигитални умения/компетентности, групирани по области на DigComp2.1 и специфични дигитални умения/компетентности извън областите по DigComp2.1;
- ✓ препоръчително ниво на владеене на общите и специфичните дигитални умения/компетентности – няма потребност, основно, средно, напреднало, високо специализирано. За специфичните дигитални умения/компетентности

² Предварително описани. Виж Приложение № 15 DigComp2.1 към Методическите изисквания

отпада нивото „Няма потребност“, тъй като те са идентифицирани от анкетираните лица на основата на реални практически потребности. При различие в отговорите на анкетираните лица за препоръчителното ниво на владение на конкретно умение/ компетентност и за конкретна длъжност, се посочва по-високото ниво. По преценка на експертите, се може да се определи друго междинно ниво, което не трябва да бъде по-малко от най-ниското препоръчително ниво, посочено от анкетираните лица.

Работните карти на отделните длъжности се съхраняват от секторния експертен екип и не се прилагат към крайния доклад.

Формат за представяне на обобщени резултати от изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора – Приложение 10 към Методическите изисквания.

Официален формат за представяне в крайния доклад на резултатите от изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора. Резултатите се представят по отделните инструменти - онлайн анкета – Въпросник В-1, структурирано интервю – Въпросник В-2 и документален метод (Desk research).

Към всеки отделен инструмент, без Desk research, се описва:

- ✓ Наименование на инструмента и кратка аргументация за неговия избор;
- ✓ Списък на обхванатите в изследването длъжности/професии от сектора (наименование и код по НКПД);
- ✓ Описание на извадката в изследването, репрезентативност - брой респонденти по изследвани длъжности, брой обхванати предприятия, брой мъже, жени, професионален статус, образователно ниво, възраст.
- ✓ Описание на инструмента – общ брой въпроси (подвъпроси), брой затворени и отворени въпроси (подвъпроси);
- ✓ Област на компетентност по DigComp 2.1;
- ✓ Търсени (изисквани) **общи** дигитални умения/компетентности за длъжността/професията. Данните се пренасят от Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследвани длъжности - Приложение 8 към Методическите изисквания;
- ✓ Препоръчително ниво на владение на търсените (изискваните) **общи** дигитални умения/компетентности. Данните се пренасят от Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследвани длъжности - Приложение 8 към Методическите изисквания;
- ✓ Търсени (изисквани) **специфични** дигитални умения/компетентности за длъжността/професията. Данните се пренасят от Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследвани длъжности - Приложение 8 към Методическите изисквания;
- ✓ Препоръчително ниво на владение на търсените (изискваните) **специфични** дигитални умения/компетентности. Данните се пренасят от Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследвани длъжности - Приложение 8 към Методическите изисквания.

Описанието на документалния метод (Desk research) включва:

----- www.eufunds.bg -----

- ✓ Наименование на метода и кратка аргументация за неговия избор;
- ✓ Описание на обхванатите източници на информация, свързана с потребностите, търсенето на дигитални умения/компетентности, брой и типология на анализирания документи (нормативни актове, международни, европейски, национални програмни документи, статистика, класификатори и речници на компетенции, стандарти и референтни рамки, изследвания, публикации в интернет и специализирани издания, доклади, браншови документи и анализи, фирмени документи – стратегии, програми, длъжностни характеристики, технологични изисквания и др.
- ✓ Списък на идентифицираните (чрез документален анализ) общи и специфични дигитални умения на работната сила в сектора.

12. Етапите и процедурите в провеждането на „Изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“, включват:

- Определяне на не по-малко от 5-7 професии/длъжности, които ще бъдат обект на изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности. Задължително в този обхват трябва да бъдат включени определените ключови за сектора длъжности;
- Конкретизиране задачите по реализирането на изследването и анализа; обучение в работата с инструментите; разпределение на отговорностите между членовете на експертния екип;
- Определяне на източници, набиране и запознаване с информация за определените ключови длъжности/професии. Особено внимание трябва да се обърне на длъжностни характеристики, технологични изисквания, фирмени програми за обучение, образователни изисквания, учебни планове и програми, Европейска рамка на дигиталните компетентности DigComp 2.1, MyCompetence, ESCO, e-Competence и др. Обобщаване, анализ на събраната информация и изготвяне на Списък на идентифицираните (чрез документален анализ) общи и специфични дигитални умения на работната сила в сектора.
- Пилотно тестване на инструментите на изследване - онлайн анкета – Въпросник В-1 и структурирано интервю – Въпросник В-2;
- Определяне на предприятията и респондентите, които ще вземат участие в изследването. За всяка отделна професия/длъжност – обект на изследване чрез **онлайн анкета – Въпросник В-1, трябва да се определят не по-малко от 4-ма респонденти**, от които три титуляри (заемащи) позицията, един пряк ръководител или специалист човешки ресурси. За всяка отделна професия/длъжност – обект на изследване, **чрез структурирано интервю – Въпросник В-2, трябва да се определят не по-малко от 2-ма бенефициенти**, от които един титуляр (заемащ) позицията и един пряк ръководител или специалист човешки ресурси. По преценка на секторния експертен екип интервюто могат да бъдат включени и лица, имащи отношение към изследваните длъжности/професии – преподаватели ПГ и ВУ, експерти в НАПОО, експерти в ЦПО и др.
- Документиране, обобщаване и отразяване на резултатите от изследването в описаните по-горе формати: Работна таблица задачи – Приложение 7; Работна карта – Приложение 8; Официален формат за представяне – Приложение 10;

----- www.eufunds.bg -----

- Анализ на данните и извеждане на изводи в Раздел IV. На доклада, Подраздел А. „Изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“;
- Верифициране на резултатите от изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности със заинтересованите страни:
 - ✓ определяне и ангажиране на заинтересованите страни (участници в изследването, секторни, браншови експерти, специалисти по проучване и анализ на пазара на труда; специалисти по ИКТ; социални партньори, специалисти от системата на средното ПОО и от висшето образование и др.);
 - ✓ изпращане на резултатите от изследването до заинтересованите страни;
 - ✓ обобщаване на информацията от обратната връзка със заинтересованите страни и окончателно прецизиране на анализа.

6.2. ИНСТРУКЦИЯ за провеждане на „Изследване и анализ на предлаганите (реално притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността. Установяване на дефицитите и потребностите от развитие на общите и специфичните дигитални умения/компетентности на работната сила.“

Икономическа дейност/сектор Сектор Производство на мебели - КИД 31

1. Настоящата инструкция е създадена в съответствие с „Методология за установяване състоянието и потребностите от развитие на дигитални умения по икономически сектори“ на МТСП и Методическите изисквания за изпълнение на Дейност 1 от проекта, разработени от БСК.
2. Целта на инструкцията е да опише и поясни термините, инструментите и процедурите в изследването и анализа на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора.
3. Изследването има за цел да установи степента на владееене на основни и специфични дигитални умения/компетентности, както и да определи дефицитите и потребностите от по-нататъшно развитие на дигитални умения в работната сила на икономическия сектор.
4. Под предлагани дигитални умения/компетентности се разбира реалното ниво на владееене (притежаване) към настоящия момент на дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на работата и ежедневните задачи, свързани с упражняването на професията/длъжността.
5. Нивото на владееене, реалното състояние (притежаване) на предлаганите дигитални умения/компетентности се преценява на базата на идентифицираните и определените (в резултат от преходното изследване³), общи и специфични дигитални умения/компетентности.
6. Анализът и съпоставянето между препоръчително ниво и реално ниво на владееене, дава възможност да бъдат идентифицирани различията между търсените и предлаганите дигитални

³ „Изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“ (Въпросник В-1 и Въпросник В-2, Резултати - Приложение 8 и Приложение 10)

умения/компетентности, както и да бъдат определени дефицитите в дигиталните умения на работната сила в сектора (конкретно за изследваните ключови длъжности).

7. Под „обща дигитална умения“ следва да се разбират дигиталните умения/компетентности, които са необходими за всяка длъжност/професия, използваща информационни и комуникационни технологии. Тези умения са определени в Европейска рамка за цифрова компетентност DigComp 2.1., като са описани и структурирани в пет основни области:
 - „Информация и данни“;
 - „Комуникация и сътрудничество“;
 - „Създаване на дигитално съдържание“;
 - „Безопасност“;
 - „Решаване на проблеми“.
8. Под „специфични дигитални умения“ следва да се разбират дигиталните умения/компетентности, които са специфични за упражняването на конкретна професия/длъжност. Специфичните дигитални умения/компетентности също са групирани в петте основни области на DigComp 2.1. В случай, че идентифицираните специфични дигитални умения/компетентности не попадат в обхвата на областите от DigComp 2.1, те се описват отделно и се обвързват с препоръчителни нива на владееене - „основно“, „средно“, „напреднало“, „високо специализирано“.
9. Под „препоръчително ниво на владееене“ се разбира петстепенната скала за препоръчителни нива на владееене, представена в DigComp 2.1 (Въпросник В-1). Под „реално ниво на владееене“ се разбира петстепенната скала за реални нива на владееене, представена в DigComp 2.1 (Въпросник С-1).
10. Обект (респонденти) на проучването и анализа на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора са титуляри – лица заемащи изследваните ключови длъжности, техни преки ръководители и специалисти човешки ресурси.
11. Инструментите, с които се осъществява изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора са онлайн анкета – Въпросник С-1 и документален метод (Desk research).
12. Анкетата - Въпросник С-1, се провежда чрез онлайн платформа, която осигурява персонален достъп до въпросника на изследваните лица и автоматизирана обработка на резултатите от изследването. Преди да бъде предоставен официален достъп на респондентите до анкетата е необходимо тя да бъде тествана и ако се налага, допълнително прецизирана. Въпросникът С-1 набира информация за:
 - нива на владееене на общите дигитални умения/компетентности, които са изисквани при упражняването на професията/длъжността;
 - нива на владееене на специфичните дигитални умения/компетентности, които са изисквани при упражняването на професията/длъжността;
 - причини за съществуващите пропуски и разминаване между търсени и предлагани дигитални умения/компетентности на пазара на труда.

Общите дигитални умения/компетентности във Въпросник С-1 са предварително определени, структурирани и групирани в съответствие с областите на компетентност по DigComp 2.1. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения/компетентности, трябва да се определят и включат във

----- www.eufunds.bg -----

Въпросник С-1 от секторният експертен екип на основата на анализ и прецизиране на резултатите от преходното изследване⁴.

Анкетата е анонимна. Въпросите са от „затворен тип“ – с представени варианти (скала) на отговор. От изследваните лица се очаква да посочат реалните нива на владееене на определените във въпросника основни и специфични дигитални умения/компетентности, както и да определят причините за дефицитите.

13. Документалният метод (Desk research) е инструмент за идентифициране, описване, обобщаване и интерпретиране на съществуващата в различни източници информация за степента на владееене и дефицитите в дигиталните умения/компетентности на работната сила в сектора. Потенциалните източници на информация са посочени в Приложение 1 към Методическите изисквания. Резултатът от прилагането на документалния метод (в конкретното изследване) е описание на дефицитите в дигиталните умения на работната сила в сектора и анализ на факторите и причините за тяхното възникване.

14. Резултатите от изследването, чрез посочените по-горе инструменти, се документират и описват в следните формати:

„Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/длъжност“. Приложение 13 към Методическите изисквания.

Работен инструмент към анализа на данните от изследването. Попълва се отделно за всяка изследвана длъжност/професия в сектора. Чрез таблицата се установява посоченото от респондентите реално ниво на владееене на общите и специфичните дигитални умения/компетентности за конкретната изследвана длъжност. При различие в отговорите на анкетираните лица за притежаваното ниво на владееене на конкретно умение/компетентност и за конкретна длъжност, се посочва по-ниското ниво. Таблиците за притежаваните (предлаганите) дигитални умения на отделните длъжности се съхраняват от секторния експертен екип и не се прилагат към крайния доклад.

„Формат за представяне на обобщени резултати от изследването и анализа на общите и специфични дигитални умения/компетентности, притежавани от заетите лица“ - Приложение 14 към Методическите изисквания.

Официален формат за представяне в крайния доклад на резултатите от изследването и анализа на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности в сектора. Резултатите се представят по отделните инструменти - онлайн анкета – Въпросник С-1 и документален метод (Desk research).

Описанието на резултатите от изследването с Въпросник С-1 включва:

- ✓ Наименование на инструмента и кратка аргументация за неговия избор;
- ✓ Списък на обхванатите в изследването длъжности/професии от сектора (наименование и код по НКПД);

⁴ „Изследване и анализ на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“ (Въпросник В-1 и Въпросник В-2. Резултати - Приложение 10)

- ✓ Описание на извадката в изследването, репрезентативност - брой респонденти по изследвани длъжности, брой обхванати предприятия, брой мъже, жени, професионален статус, образователно ниво, възраст.
- ✓ Описание на инструмента – общ брой въпроси (подвъпроси), брой затворени и отворени въпроси (подвъпроси);
- ✓ Посочване на резултатите за всяка отделна изследвана длъжност - област на компетентност по DigComp 2.1, нива на владееене на общите и специфичните дигитални умения/компетентности, изисквани при упражняването на професията/длъжността. Данните се пренасят от таблицата в Приложение 13 към Методическите изисквания.

Описанието на документалния метод (Desk research) включва:

- ✓ Наименование на метода и кратка аргументация за неговия избор;
- ✓ Описание на обхванатите източници на информация, свързана с проблемите и дефицитите в нивото на владееене на дигиталните умения/компетентности от работната сила в сектора. Брой и типология на анализирани документи (статистика, изследвания, публикации в интернет и специализирани издания, доклади, браншови документи и анализи, фирмени документи – резултати от атестиране и оценка на компетенциите на персонала);
- ✓ Описание на дефицитите в дигиталните умения на работната сила в сектора и анализ на факторите и причините за тяхното възникване.

Карта за оценка на дигиталните умения (КОДУ) на отделна професия/ длъжност – Приложение 12 към Методическите изисквания.

Унифициран формат на работен документ за идентифициране на потребностите от общи и специфични дигитални умения/компетентности по икономически дейности/сектори. Разработва се по-отделно, за всяка една от изследваните ключови длъжности в сектора. Съпоставя данните за препоръчителното ниво на владееене с данните за реално ниво на владееене на общите и специфичните дигитални умения/компетентности, необходими за упражняването на съответната професия/длъжност. На основата на констатираните в КОДУ различия между търсени и предлагани дигитални умения, се идентифицират и анализират дефицитите и се оценяват потребностите от развитие на дигитални умения по ключови за сектора професии/длъжности. КОДУ за отделните професии/длъжности се съхранява от секторния екип и не се прилага към окончателния доклад.

В Картата за оценка на дигиталните умения (КОДУ) на отделна професия/ длъжност се описва:

- ✓ Наименование и код по НКПД на професията/длъжността;
- ✓ Препоръчително ниво и реално ниво на владееене на общите и специфичните за длъжността/професията дигитални умения/ компетентности по области, съгласно DigComp 2.1;
- ✓ Констатирани различия между препоръчително и реално ниво на владееене на общите и специфичните за длъжността/професията дигитални умения/компетентности;

----- www.eufunds.bg -----

- ✓ Количествен и качествен анализ на дефицитите в общите и специфичните дигитални умения/компетентности – изводи от количествения анализ, причини за възникване на дефицитите, препоръчителни мерки за преодоляване на дефицитите в т.ч. и обучение. Като основа за осъществяване на количествения и качествения анализ, могат да бъдат данните от отговорите на анкетирания лица на въпрос №7 от Въпросник С-1, на въпроси №5, №6, №7, №8, №9, №10, №12 от Въпросник А-1, на въпроси №1, №7, №8, №9, №10 от Въпросник А-2.

Обобщена за сектора Карта за оценка на дигиталните умения (КОДУ) на професии/длъжности - Приложение 12 към Методическите изисквания.

Официален, обобщен формат на работен документ за идентифициране на потребностите от общи и специфични дигитални умения/компетентности по икономически дейности/сектори. Разработва се аналогично на преходния документ, като данните от КОДУ на всяка от изследваната длъжност/ професия се пренасят в обобщената за сектора КОДУ. Прилага се към окончателния доклад.

15. Етапите и процедурите в провеждането на „Изследване и анализ на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“, включват:

- Определяне на не по-малко от 5 професии/длъжности, които ще бъдат обект на изследване и анализ на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности. Задължително в този обхват трябва да бъдат включени определените ключови за сектора длъжности;
- Конкретизиране задачите по реализирането на изследването и анализа; обучение в работата с инструментите; разпределение на отговорностите между членовете на експертния екип;
- Определяне на източници, набиране и запознаване с информация за дефицитите в дигиталните умения на работната сила в сектора. определените ключови длъжности/професии. Особено внимание трябва да се обърне на източници, като статистика, изследвания, публикации в интернет и специализирани издания, доклади, браншови документи и анализи, фирмени документи – резултати от атестиране и оценка на компетенциите на персонала. Изготвя се описание на дефицитите в дигиталните умения на работната сила в сектора и анализ на факторите и причините за тяхното възникване
- Пилотно тестване на инструмента на изследване - онлайн анкета – Въпросник С-1;
- Изготвяне и валидиране на КОДУ съгласно изискванията в Приложение 12 към Методическите изисквания;
- Определяне на предприятията и респондентите, които ще вземат участие в изследването. За всяка отделна професия/длъжност – обект на изследване чрез онлайн анкета – Въпросник С-1, трябва да се определят не по-малко от 2-ма респонденти, които са титуляри - заемачи позицията,
- Документиране, обобщаване и отразяване на резултатите от изследването в описаните по-горе формати: Таблица – Приложение 13; Обобщен за сектора формат - Приложение

----- www.eufunds.bg -----

13; КОДУ на отделните професии/длъжности – Приложение 12; Обобщена за сектора КОДУ – Приложение 12.

- Анализ на данните и извеждане на изводи в Раздел IV. на доклада, Подраздел В. „Изследване и анализ на предлаганите общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения на лицата, заемащи изследваните длъжности/професии. Установяване на дефицитите и потребностите от развитие в дигиталните умения“;
- Верифициране на резултатите от изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности и на данните в КОДУ със заинтересованите страни:
 - ✓ определяне и ангажиране на заинтересованите страни (участници в изследването, секторни, браншови експерти, специалисти по проучване и анализ на пазара на труда; специалисти по ИКТ; социални партньори, специалисти от системата на средното ПОО и от висшето образование и др.);
 - ✓ изпращане на резултатите от изследването до заинтересованите страни;
 - ✓ провеждане на секторна кръгла маса с представители на заинтересованите страни;
 - ✓ обобщаване на информацията от обратната връзка със заинтересованите страни и окончателно прецизиране на анализа.

www.eufunds.bg

Приложение 10.

„Формат за представяне на обобщени резултати от изследването и анализа на търсените общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими на заетите лица за успешното изпълнение на ежедневните им задачи, свързани с професията/длъжността“.

Икономическа дейност/сектор Производство на мебели КИД 31

Инструмент за изследване № 1	Метод „Анкета“ - Въпросник В-1		
Аргументация на избора на инструмента „Анкета“	Инструментът анкета, беше избран поради възможността за събиране на максимално детайлна информация, тъй като кореспондентите имат достатъчно време да обмислят отговорите и да ги попълнят максимално подробно без да са времево ограничени. В същото време запазвайки сравнителна анонимност гарантираме, че информацията е максимално точна и без субективни изменения		
Списък на обхванатите длъжности/професии	Производител на мебели, Инженер производство, Началник производство, Машинен оператор - производство на мебели, Инженер конструктор		
Описание на извадката - брой респонденти, брой предприятия, брой мъже, жени, професионален статус, образователно ниво, възраст и пр.	В изследването взеха участие 8 представителя от 5 предприятия, 6 мъже и 2 жени, 50% от респондентите са с Висше образование, останалите са със средно, възрастовите групи са: 3 участника са 27-39 г., 4 участника са 40-54 г. и един е 55-65 г.		
Въпроси в анкетната карта (въпросник за експертна оценка)	Общ брой въпроси	Брой „затворени“ въпроси	Брой „отворени“ въпроси
	22	10	12

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владеене				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредно (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
1. <i>Инженер конструктор</i>	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<p><i>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</i></p>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценка на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p>					<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p> <p>2.6. X</p> <p>3.1. X</p>

www.eufunds.bg

	<p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>				<p>3.2. X</p> <p>3.3 . X</p> <p>3.4 . X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.1 . X</p> <p>4.2 . X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>	
	Търсени специфични дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владееене				<p><i>Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владееене на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владееене. От препоръчителните нива на владееене, отпада „Няма потребност от дигитални умения“.</i></p>
		Основн о	Ср ед но	Напре днало	Високо специали зирано	

<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>Специфични дигитални умения/компетентности извън областите по DigComp 2.1</p>				
--	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредило (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
2. Машинен оператор	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<p>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</p>					

www.eufunds.bg

	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3 . X</p> <p>2.4 . X</p> <p>2.5 . X</p> <p>2.6 . X</p> <p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>3.4. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>	
--	---	--	--	--	---	--

	<p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>		5.1 . X						
	<p>Търсени специфични дигитални умения/компетентности</p>	<p>Препоръчително ниво на владее</p>				<p>Основн о</p>	<p>Ср ед но</p>	<p>Напре дно</p>	<p>Високо специали зирано</p>
<p><i>Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владее на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владее. От препоръчителните нива на владее, отпада „Няма потребност от дигитални умения“.</i></p>									
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>Специфични дигитални умения/компетентности извън областите по</p>								

DigComp 2.1				
-------------	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредно (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
3. Началник производство	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<p>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</p>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p>	

www.eufunds.bg

	<p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>			<p>2.5 . X</p> <p>2.6 X</p> <p>3.1 . X</p> <p>3.2 . X</p> <p>3.3 . X</p> <p>3.4 . X</p>	<p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>	
	<p>Търсени специфични дигитални умения/компетентности</p>	<p>Препоръчително ниво на владеене</p>				
		<p>Основн о</p>	<p>Ср ед но</p>	<p>Напре дно</p>	<p>Високо специали зирано</p>	

	<p>Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владее на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владее. От препоръчителните нива на владее, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</p>				
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>Специфични дигитални умения/компетентности извън областите по DigComp 2.1</p>				

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владее				
		Няма необходимост от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредно (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
4 Инженер производство	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	<p>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да</p>					

www.eufunds.bg

<p><i>бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.</i></p>					
<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p>				<p>1.1. X</p>	<p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p>
<p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p>				<p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3.X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p> <p>2.6.X</p>	<p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>3.4. X</p>
<p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p>				<p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p>	
<p>Област на компетентност 4: Безопасност</p>				<p>5.1.X</p>	

www.eufunds.bg

	<p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>				<p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>				
	<p>Търсени специфични дигитални умения/компетентности</p>	<p>Препоръчително ниво на владене</p>				<p>Основн о</p>	<p>Ср ед но</p>	<p>Напре днало</p>	<p>Високо специали зирано</p>
<p><i>Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владене на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владене. От препоръчителните нива на владене, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</i></p>									
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p>								

www.eufunds.bg

Специфични дигитални умения/компетентности извън областите по DigComp 2.1				
---	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение				
		Няма потребност от дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредно (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Производители на мебели	Търсени общи дигитални умения/компетентности					
	За всяка професия/длъжност, включена в изследването на търсените дигитални умения/компетентности с този инструмент и за всяка област по DigComp 2.1 следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности съответстват и на кое ниво се препоръчва да бъдат притежавани от заетите лица. Описват се на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2.					
	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни 1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание 1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание 1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество 2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии				1.1. X 2.1. X 2.2. X 2.3. X 2.4. X 2.5. X	1.2. X 1.3. X

www.eufunds.bg

	<p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>				<p>2.6. X</p> <p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>3.4. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>
	<p>Търсени специфични дигитални умения/компетентности</p>	<p>Препоръчително ниво на владене</p>			
		<p>Основн о</p>	<p>Ср ед но</p>	<p>Напре днало</p>	<p>Високо специали зирано</p>

www.eufunds.bg

	<p>Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владее на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ - Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владее. От препоръчителните нива на владее, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</p>				
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>Специфични дигитални умения/компетентности извън областите по DigComp 2.1</p>				

Инструмент за изследване № 2	Метод „Стандартизирано интервю“ - Въпросник В-2
Аргументация на избора на инструмента „Стандартизирано интервю“	Инструментът “Стандартизирано интервю” беше избран поради възможността за пряк контакт с предприятията и участниците в проучването, което дава възможност на провеждащия интервюто да установи и опише специфичните дигитални умения, необходими за успешното изпълнение на ежедневните задачи, свързани с упражняването на съответната професия
Списък на обхванатите длъжности/професии	Производител на мебели, Инженер производство, Началник производство, Машинен оператор - производство на мебели, Инженер конструктор

www.eufunds.bg

Описание на извадката - брой респонденти, брой предприятия, брой мъже, жени, професионален статус, образователно ниво, възраст и пр.	В проучването са участвали 5 респондента от 5 предприятия, от които 4 мъже и 1 жена, 3 със Средно образование и 2 с Висше образование, 2 на възраст 27-39 г., 2 на 40-54 г. и 1 на 54-64+ г.		
Въпроси в интервюто (Въпросник В-2)	Общ брой въпроси	Брой „затворени“ въпроси	Брой „отворени“ въпроси
	12	0	12

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение			
		Основно	Средно	Напреднало	Високо специализирано
Инженер Конструктор	Търсени специфични дигитални умения/компетентности				
	<p><i>Разписват се аналогично на Инструмент №1. Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владение на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ – Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владение. От препоръчителните нива на владение, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</i></p>				
	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни: 1.1 Търси и филтрира данни и информация в интернет, запознава се с новостите в бранша и иновативните решения 1.2 Проучва, анализира и критично оценява достоверността на информацията, източниците и данните 1.3 Умее да намира правилните източници на информация за патентите в бранша			1.1 X 1.2 X 1.3 X 1.4 X	

www.eufunds.bg

<p>1.4 Използва на високо ниво всички функционалности на MS Office пакета и в частност MS Excel и формулите му</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>2.1 Използва дигитални програми и приложения за комуникация с екипа и мениджърите в предприятието</p> <p>2.2 Споделя знания с други специалисти от бранша в страната и чужбина посредством различни дигитални инструменти</p> <p>2.3 Консултира клиенти и им разработва решения при възникнали казуси</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1 Познава в детайл възможностите на програмата PУТНА и умело ги използва на високо ниво</p> <p>3.2 Владее на много добро ниво програми от типа на AutoCad и умее да създава чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях</p> <p>3.3 Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и инженери от производството</p> <p>3.4 Борави с MS Office пакета, ползва програмата за текстообработка MS Word, създава презентации и работи с таблиците на Excel и формулите му</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност:</p> <p>4.1 Стриктно следи за спазването на авторските и сродните му права</p> <p>4.2 Споделя безопасно информация с трети лица, контролирайки да не се изнасят лични данни или конфиденциална информация</p> <p>4.3 Зачита създадените правила за безопасност и спазва инструктажите</p>	2.1 X			
	2.2 X			
	2.3 X			
	3.1 X			
	3.2 X			
	3.3 X			
	3.4 X			
		4.1 X		
		4.2 X		
		4.3 X		
		5.1 X		
		5.2 X		
		5.3 X		

	<p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми:</p> <p>5.1 Подобрява процесите по решаването на технически проблеми</p> <p>5.2 Идентифицира пропуски в производствения цикъл и оптимизира дигитално процесите за премахване на тези пропуски</p> <p>5.3 Насърчава включването на повече хора в решаването на проблемите</p>				
--	---	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владееене			
		Основно	Средно	Напредно	Високо специализирано
Машинен оператор	Търсени специфични дигитални умения/компетентности				
	<p><i>Разписват се аналогично на Инструмент №1. Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владееене на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ – Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владееене. От препоръчителните нива на владееене, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</i></p>				
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>1.1 Запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея</p> <p>1.2 Анализира и оценява технически файлове (чертежи)</p> <p>1.3 Работи със системи за планиране на ресурсите във фирмата, умее да анализира информацията в тях</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>2.1 Използва дигитални програми и приложения за комуникиране на технически проблеми</p>			1. X	
			2.1 X		
			2.2 X		
				3.1 X	

www.eufunds.bg

<p>2.2 Взаимодействия в дигитална среда с мениджърите на предприятието и колегите от екипа си за постигане на корпоративните цели</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1 Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание и технически файлове</p> <p>3.2 Правилно борави с дигитални чертежи, създава ги, редактира ги, проверява ги, променя параметрите в тях</p> <p>3.3 Програмира цифрови машини и следи за правилното опериране на машината след това</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност:</p> <p>4.1 Следи за техническото състояние на машините и алармира при забелязани нередности</p> <p>4.2 Спазва правилата за безопасност и инструктажите, следи за качеството на продукцията</p> <p>4.3 Защишава цифровите устройства, следи за правилното функциониране на специализирания софтуер</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми:</p> <p>5.1 Оценява и избира дигитални инструменти за решаване на възникналите технически проблеми</p> <p>5.2 Използва креативно дигитални технологии при възникнали технически нередности</p>			3.2 X	
			3.3 X	
			4.1 X	
			4.2 X	
			4.3 X	
			5.1 X	
			5.2 X	

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владеене			
		Основно	Средно	Напредно	Високо специализирано
	Търсени специфични дигитални умения/компетентности				

www.eufunds.bg

	<p>Разписват се аналогично на Инструмент №1. Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владее на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ – Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владее. От препоръчителните нива на владее, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</p>				
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни:</p> <p>1.1 Работи със системи за планиране на ресурсите и системи за управление на взаимоотношения с клиенти (ERP и CRM системи)</p> <p>1.2 Отговаря за документацията и правилното ѝ въвеждане в дигитална среда</p> <p>1.3 Проверява за рекламации и анализира адекватността им</p> <p>1.4 Използва целия набор от функционалности в MS Office пакета, умее да създава презентации, работи с текстообработващата програма, владее на много високо ниво MS Excel и може да работи с формулите му</p>			<p>1.1 X</p> <p>1.2 X</p> <p>1.3 X</p> <p>1.4 X</p>	
Началник производс тво	<p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>2.1 Определя графици, разпределя задачите в екипа, следи за спазването им</p> <p>2.2 Работи с цифрови комуникационни средства и дигитални приложения за съобщения - мейл, MS Teams, Zoom, Google meets и др.</p> <p>2.3 Планира производствения процес на база заявки, поръчки, доставки и умело общува с клиенти и доставчици (познава в детайл ERP и CRM системите координира работни процес на база на тях)</p>		<p>2.1 X</p> <p>2.2 X</p> <p>2.3 X</p>		
	<p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1 Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание</p>		<p>3.1 X</p> <p>3.2 X</p> <p>3.3 X</p>	<p>4.1 X</p> <p>4.2 X</p> <p>4.3 X</p>	

www.eufunds.bg

	<p>3.2 Работи с чертожен софтуер - AutoCad</p> <p>3.3 Разработва стратегия за постигане на корпоративните цели</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност:</p> <p>4.1 Борави и настройва цифрови сензори</p> <p>4.2 Създава и постоянно подобрява правилата за безопасност, създава и провежда инструктажи</p> <p>4.3 Следи за защита на личните данни, както и за защита от зловреден софтуер</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми:</p> <p>5.1 Решава технически проблеми и изготвя стратегия за дългосрочното им отстраняване</p> <p>5.2 Работи с TeamViewer и сродни на него програми, които помагат за отстраняване на проблеми</p> <p>5.3 Организира обучения за екипа/екипите за повишаване на квалификацията им</p>			<p>5.1 X</p> <p>5.2 X</p> <p>5.3 X</p>	
--	---	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владееене			
		Основно	Средно	Напредно	Високо специализирано
Инженер Производство	Търсени специфични дигитални умения/компетентности				
	<p><i>Разписват се аналогично на Инструмент №1. Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владееене на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ – Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владееене. От препоръчителните нива на владееене, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</i></p>				
	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и				

www.eufunds.bg

	данни:				1.1 X
	1.1 Постоянно осъвременява знанията си и се информира за най-новите технологии, материали и иновации в бранша				1.2 X
	1.2 Управлява правилно информацията, анализира я и критично подбира източниците си				1.3 X
	1.3 Познава в детайл системите за планиране на ресурсите на фирмата и специализираните софтуери за управление на операциите (ERP и производните им) и ги използва на високо ниво				1.4 X
	1.4 Борави на много високо ниво MS Office пакета, като познава в детайл всички функционалности на включение в него програми				
	Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:				
	2.1 Използва различни дигитални програми и приложения за комуникация с колегите, мениджърите и клиентите (вкл. програми за онлайн срещи)				3.1 X
	2.2 Работи в тясна връзка с всички от производствения процес при разглеждането на различните проекти и обсъжда евентуалната нужда от подобряването.променянето им				3.2 X
	Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание			4.1 X	
	3.1 Владее на много добро ниво чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да създава чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях			4.2 X	
	3.2 Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и конструктори			4.3 X	
				5.1 X	
				5.2 X	
	Област на компетентност 4: Безопасност:				
	4.1 Контролира спазването на авторското и сродните му права, както				

www.eufunds.bg

и спазването на директивата за защита на личните данни 4.2 Защишава здравето и благосъстоянието при използване на дигитални технологии 4.3 Работи с противовирусен софтуер Област на компетентност 5: Решаване на проблеми: 5.1 Идентифицира нуждите в производствения процес и предлага най-адекватните технологични решения 5.2 Идентифицира пропуски в дигиталните компетенции и активно работи за отстраняването им в дигитална среда				
--	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владение			
		Основно	Средно	Напредно	Високо специализирано
Производител на мебели	Търсени специфични дигитални умения/компетентности				
	<i>Разписват се аналогично на Инструмент №1. Описват се по области на компетентност и препоръчително ниво на владение на основата на Приложение 8. „Работна карта за описание на търсени дигитални умения/компетентности по изследваните длъжности/професии, свързани с рамката DigComp 2.1“ – Формат 2. Специфичните за длъжността/професията дигитални умения, които не попадат в обхвата на областите по DigComp 2.1, се описват отделно, като за всяко от тях се посочва ниво на владение. От препоръчителните нива на владение, отпада „Няма необходимост от дигитални умения“.</i>				
	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни: 1.1 Запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея 1.2 Умее да анализира информацията, дадена от началник-цеха и мениджърите в предприятието 1.3 Познава на добро ниво функционалностите на MS Office пакета				1.1 X 1.2 X 1.3 X

www.eufunds.bg

	<p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество:</p> <p>2.1 Използва на добро ниво дигитални програми и приложения за комуникация</p> <p>2.2 запознат е със социалните медии и извличането на ползите от тях, участва в специализирани групи за обмяна на опит</p> <p>2.3 Работи с имейл и имейл продукти</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1 Запознат е с чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да разчита CAD-чертежи</p> <p>3.2 Работи с програми от типа на CorelDraw, Adobe Illustrator, Sketch или Inkscape</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност:</p> <p>4.1 Следи за правилното функциониране на машините</p> <p>4.2 Спазва и се запознава на редовна база с инструктажите и правилата за безопасност</p> <p>4.3 Анализира критично при създали се кризисни ситуации и на база знанията си предлага решения</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми:</p> <p>5.1 Работи по решаването на текущи технологични проблеми и казуси в производствения процес</p> <p>5.2 Използва дигитални инструменти и анализира информация за решаване на технически проблеми и проблеми с функционирането на машините</p> <p>5.3 Идентифицира технически проблеми, сигнализира своевременно и предлага решението им</p>			<p>3.1 X</p> <p>3.2 X</p>	<p>4.1 X</p> <p>4.2 X</p> <p>4.3 X</p> <p>5.1 X</p> <p>5.2 X</p> <p>5.3 X</p>
--	--	--	--	---------------------------	---

Инструмент за изследване № 3	Метод „Desk research“
Аргументация на избора на инструмента „Desk research“	В допълнение към анкетите и направените интервюта екипът направи и т.нар. Desk research. Целта на това проучване бе да добави още информация към получената специфична такава от предприятията и по този начин да се обогатят данните.
Описание на обхванатите източници на информация, свързана с потребностите, търсенето на дигитални умения/компетентности. Брой и типология на анализирани документи (нормативни актове, международни, европейски, национални програмни документи, статистика, класификатори и речници на компетенции, стандарти и референтни рамки, изследвания, публикации в интернет и специализирани издания, доклади, браншови документи и анализи, фирмени документи - стратегии, програми, дължностни характеристики, технологични изисквания и др.)	В допълнение към прегледаните официални източници на информация от Европейските институции, информация е извлечена и от неформални разговори с представителите на членовете на Европейската Конфедерация на Мебелната Индустрия (EFIC), по време на които бяха обсъдени нивата на дигитална грамотност и дигитални компетенции на служителите в техните предприятия, както и бяха обсъдени прогнозите за бъдещите нужди в този сектор. При идентифицирането на уменията е взета предвид информация от Евростат, както и националния стратегически документ „Цифрова трансформация на България за периода 2020-2030 г.“, който определя визията и целите на политиката за цифрова трансформация на страната ни за периода до 2030, както и други доклади, засягащи дигиталната трансформация на индустрията.
Списък на идентифицираните (чрез документален анализ) общи и специфични дигитални умения на работната сила в сектора.	Идентифицираните по тези методи дигитални умения се припокриват с информацията, извлечена от анкетата и интервютата.

6.4. Приложение 12

www.eufunds.bg

Приложение 12.

Обобщена за сектора Карта за оценка на дигиталните умения (КОДУ) на професии/длъжности - унифициран формат на документ за идентифициране на потребностите от специфични дигитални умения/компетентности по икономически дейности/сектори.

Икономическа дейност/сектор Производство на мебели Код по НКИД 31.

Професии/ Длъжности Код по НКПД	Област на компетентно по DigComp2.1	ОБЩИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владене					Реално ниво на владене					Разлика	Количествен и качествен анализ*	
			НП (= 0)	Осн. (=1 /2)	Ср. (= 3/ 4)	Н ап. (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	НП (= 0)	Осн. (= 1/ 2)	Ср. (= 3/ 4)	Н ап. (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)			
Инженер, конструктор Код по НКПД 21446042	1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание				X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание			X							X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание					X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2. Комуникация	2.1. Взаимодействие				X						X		Разминаване	*информацията

www.eufunds.bg

	ия и сътрудничество	ействие чрез дигитални технологии										анес очакванията	е в основния текст на анализа		
		2.2. Споделяне чрез дигитални технологии				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	
		2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии			X								X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии				X							X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.5 Онлайн етикет				X							X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.6 Управление на дигиталната идентичност				X					X			Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Разработване на дигитално съдържание				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

														на анализа
		3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание			X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		3.3. Авторско право и лицензи			X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		3,4 Програмни			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
4. Безопасност		4.1. Защита на устройствата			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Защита на личните данни и поверителност			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.3. Защита на здравето и благосъстоянието				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.4. Защита на околната среда			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

														вани ята	на анализа
5. Решаване на проблеми	5.1. Решаван е на техничес ки проблем и				X					X				Нед оста тъчн и уме ния	*инфор мацията е в основни я текст на анализа
	5.2. Иденти фицира не на нуждите и техноло гични решени я				X					X				Нед оста тъчн и уме ния	*инфор мацията е в основни я текст на анализа
	5.3. Креатив но използв ане на дигитал ните техноло гии					X							X	Отго варя на очак вани ята	*инфор мацията е в основни я текст на анализа
Област на компетен тно по DigComp2. 1	СПЕЦИФ ИЧНИ дигитал ни умения/ компете тности	Препоръчително ниво на владене					Реално ниво на владене					Раз лик а	Количе ствен и качеств ен анализ		
		Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)				
1. Грамотнос т, свързана с информаци я и данни	1.1. Търси и филтрира данни и информа ция в интернет, запознав а се с новостит е в бранша и иноватив				X							X	Разм инав ане с очак вани я	*инфор мацията е в основни я текст на анализа	

www.eufunds.bg

		ните решения											
		1.2. Проучва, анализира и критично оценява достоверността на информацията, източниците и данните			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.3. Умее да намира правилните източници и на информация за патентите в бранша			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.4. Използва на високо ниво всички функционалности на MS Office пакета и в частност MS Excel и формулите му			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

	2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Използва дигитални и програми и приложения за комуникация с екипа и мениджърите в предприятието				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.2. Споделя знания с други специалисти от бранша в страната и чужбина посредством различни дигитални инструменти				X			X			Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.3. Консултира клиенти и им разработва решения при възникнали казуси				X					X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
3. Създаване	3.1.				X				X		Отговаря	*информацията	

www.eufunds.bg

на дигитално съдържание	Познава в детайл възможностите на програмата РУТНА и умело ги използва на високо ниво											на очакванията	е в основния текст на анализа
	3.2. Владее на много добро ниво програми от типа на AutoCad и умее да създава чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	3.3. Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнер и инженер и от				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		производството											
		3.4. Борави с MS Office пакета, ползва програмата за текстообработка MS Word, създава презентации и работи с таблиците на Excel и формулите му			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	4. Безопасност	4.1. Стриктно следи за спазването на авторските и сродните му права			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Споделя безопасно информация с трети лица, контролирайки да не се изнасят лични данни или			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		конфиденциална информация											
		4.3. Зачита създадените правила за безопасност и спазва инструктажите			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5. Решаване на проблеми	5.1. Подобрива процесите по решаването на технически проблеми			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		5.2. Идентифицира пропуски в производствения цикъл и оптимизира дигиталния процес за премахване на тези пропуски			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		данни, информация и дигитално съдържание											очакванията	основния текст на анализа
2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии				X							X	Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	2.2. Споделяне чрез дигитални технологии				X							X	Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии			X								X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии			X								X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.5 Онлайн етикет			X								X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.6 Управление на дигиталната			X								X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		идентичност				X			X						на анализа
3. Създаване на дигитално съдържание	3.1.	Разработване на дигитално съдържание				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3.2.	Интегриране и преработване на дигитално съдържание				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3.3.	Авторско право и лицензи				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3,4	Програмиране				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
4. Безопасност	4.1.	Защита на устройства				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	4.2.	Защита на личните данни и поверителност				X			X					Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	4.3.	Защита на здравето и				X				X				Отговорен очак	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		благосъстояние												ванията	на анализа
		4.4. Защита на околната среда				X							X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
5. Решаване на проблеми	5.1. Решаване на технически проблеми				X								X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения					X						X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	5.3. Креативно използване на дигиталните технологии					X						X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
Област на компетентно по DigComp2.1	СПЕЦИФИЧНИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владеене					Реално ниво на владеене					Разлика	Количествен и качествен анализ		
		НП (=0)	Осн. (=1/2)	Ср. (=3/4)	Нап (=5/6)	Вс (=7/8)	НП (=0)	Осн. (=1/2)	Ср. (=3/4)	Нап (=5/6)	Вс (=7/8)				
1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Запознава се с най-новите стандарти				X								X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		и, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея											на анализа
		1.2. Анализират и оценяват технически файлове (чертежи)			X				X			Недостатъци	*информацията е в основния текст на анализа
		1.3. Работи със системи за планиране на ресурсите във фирмата, умее да анализира информацията в тях			X				X			Недостатъци	*информацията е в основния текст на анализа
	2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Използва дигитални програми и			X				X			Отговорности	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		приложения за комуникаране на технически проблеми											на анализа	
		2.2. Взаимодействия в дигиталната среда с мениджърите на предприятието и колегите от екипите за постигане на корпоративните цели			X					X			Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.3.												
	3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание и технически файлове			X					X			Отговорна очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		3.2. Правилно борави с дигитални чертежи,			X				X				Недостъчни умения	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		създава ги, редактира ги, проверява ги, променя параметрите в тях											на анализа
		3.3. Програмира цифрови машини и следи за правилното опериране на машината след това			X				X			Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	4. Безопасност	4.1. Следи за техническото състояние на машините и алармира при забелязани нередности			X				X			Отговорна очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Спазва правилата за безопасност и инструкциите,			X				X			Отговорна очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		ки нереднос ти												
		5.3.												

Професи и/ Длъжнос ти Код по НКПД	Област на компетен тно по DigComp2. 1	ОБЩИ дигитал ни умения/ компете тности	Препоръчително ниво на владеене					Реално ниво на владеене					Раз лик а	Количе ствен и качеств ен анализ*	
			Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)			
Началник производс тво Код по НКПД 13217005	1. Грамотнос т, свързана с информаци я и данни	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание				X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание				X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		1.3 Управление на данни, информация и дигитално съдържание				X							X		Отговаря на очакванията
	2. Комуникация и	2.1. Взаимодействие чрез				X							X		Отговаря на очак

www.eufunds.bg

сътрудничество	дигитални технологии										ванията	я текст на анализа	
	2.2. Споделяне чрез дигитални технологии			X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	
	2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии			X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	
	2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.5 Онлайн етикет			X							X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.6 Управление на дигиталната идентичност			X							X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Разработване на дигитално съдържание			X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание			X					X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		3.3. Авторско право и лицензи			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		3.4 Програмиране			X					X			*информацията е в основния текст на анализа
4. Безопасност		4.1. Защита на устройствата			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Защита на личните данни и поверителност			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.3. Защита на здравето и благосъстоянието			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.4. Защита на околната среда			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

5. Решаване на проблеми	5.1. Решаване на технически проблеми				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.3. Креативно използване на дигиталните технологии				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
Област на компетентно по DigComp2.1	СПЕЦИФИЧНИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владееене					Реално ниво на владееене					Разлика	Количествен и качествен анализ
Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)				
1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Работи със системи за планиране на ресурсите и системи за управление на взаимоотношения				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		с клиенти (ERP и CRM системи)												
		1.2. Отговаря за документацията и правилното ѝ въвеждане в дигиталната среда			X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	
		1.3. Проверява за реклами и анализира адекватността им			X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	
		1.4. Използва целия набор от функционалности в MS Office пакета, умее да създава презентации, работи с текстообработващата програма, владее на много високо ниво MS			X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа	

www.eufunds.bg

		Excel и може да работи с формулите му												
2. Комуникация и сътрудничество	2.1.	Определя графици, разпределя задачите в екипа, следи за спазването им			X							X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.2.	Работи с цифрови комуникационни средства и дигитални приложения за съобщения - мейл, MS Teams, Zoom, Google meets и др.			X							X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	2.3.	планира производствения процес на база заявки, поръчки, доставки и умело			X							X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		общува с клиенти и доставчици (познава в детайл ERP и CRM системите координира работни процес на база на тях)												
3. Създаване на дигитално съдържание	3.1.	Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	3.2.	Работи с чертожен софтуер - AutoCad			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	3.3.	Разработва стратегия за постигане на корпоративните цели			X						X		Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

4. Безопасност	4.1. Борави и настройва цифрови сензори				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	4.2. Създава и постоянно подобрява правилата за безопасност, създава и провежда инструктажи				X					X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	4.3. Следи за защита на личните данни, както и за защита от зловреде и софтуер				X				X		Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
5. Решаване на проблеми	5.1. Решава технически проблеми и изготвя стратегия за дългосрочното им				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		отстраняване													
		5.2. Работи с TeamViewer и сродни на него програми, които помагат за отстраняване на проблеми				X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		5.3. Организира обучения за екипа/екипите за повишаване на квалификацията им				X						X		Разминава с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

Професии/ Длъжности Код по НКПД	Област на компетентно по DigComp2.1	ОБЩИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владене					Реално ниво на владене					Разлика	Количествен и качествен анализ*	
			НП (=0)	Осн. (=1/2)	Ср. (=3/4)	Нап (=5/6)	Вс (=7/8)	НП (=0)	Осн. (=1/2)	Ср. (=3/4)	Нап (=5/6)	Вс (=7/8)			
Инженер, производство	1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране				X						X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

Код по НКПД 2141600 1		ане на данни, информация и дигитално съдържание											на анализа	
		1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание				X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа	
		1.3 Управление на данни, информация и дигитално съдържание				X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа	
	2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.2. Споделяне чрез дигитални технологии				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		2.4 Сътрудничество чрез дигитални и технологии				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.5 Онлайн етикет				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		2.6 Управление на дигиталната идентичност				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Разработване на дигитално съдържание					X				X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание					X				X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3.3. Авторско право и лицензи					X				X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3.4 Програмиране					X				X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

4. Безопасност	4.1. Защита на устройства				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	4.2. Защита на личните данни и поверителност				X					X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	4.3. Защита на здравето и благосъстоянието				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	4.4. Защита на околната среда				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
5. Решаване на проблеми	5.1. Решаване на технически проблеми				X						X	Разминаване с очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.3. Креативно използване на				X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

Област на компетентно по DigComp2.1	СПЕЦИФИЧНИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владееене					Реално ниво на владееене					Разлика	Количествен и качествен анализ	
		Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн . (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)			
1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Постоянно осъвременява знанията си и се информира за най-новите технологии, материали и иновации в бранша					X					X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	1.2. Управява правилно информацията, анализира я и критично подбира източниците си					X					X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	1.3. Познава в детайл системите за планиран					X						X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст

www.eufunds.bg

		е на ресурсите на фирмата и специализираните софтуери за управление на операциите (ERP и производните им) и ги използва на високо ниво											на анализа
		1.4. Борави на много високо ниво MS Office пакета, като познава в детайл всички функционалности на включените в него програми				X				X		Недостатъци	*информацията е в основния текстов анализ
	2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Използва различни дигитални програми и приложения за комуника				X				X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текстов анализ

www.eufunds.bg

		ция с колегите, мениджърите и клиентите (вкл. програми за онлайн срещи)											
		2.2. Работи в тясна връзка с всички от производствения процес при разглеждането на различните проекти и обсъжда евентуалната нужда от подобряването. променят о им			X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текстов анализ
		2.3.											
	3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Владее на много добро ниво чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да създава				X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текстов анализ

www.eufunds.bg

		чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях												
		3.2. Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и конструктори				X					X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		3.3.												
	4. Безопасност	4.1. Контролира спазването на авторското и сродните му права, както и спазването на директивата за защита на личните данни				X					X		Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Защитава здравето				X					X		Отговаря на	*информацията е в

www.eufunds.bg

		и благосъстоянието при използване на дигитални технологии											Очакванията	основния текст на анализа
		4.3. Работи с противовирусен софтуер			X					X			Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
5. Решаване на проблеми	5.1.	Идентифицира нуждите в производствения процес и предлага най-адекватните технологични решения			X					X			Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.2.	Идентифицира пропуски в дигиталните компетенции и активно работи за отстраняването им			X					X			Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		дигитална среда												
		5.3.												

Професии/ Длъжности Код по НКПД	Област на компетентно по DigComp2.1	ОБЩИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владеене					Реално ниво на владеене					Разлика	Количествен и качествен анализ*
			Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн . (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап . (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)		
Производител, мебели Код по НКПД 75221008	1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание				X				X			Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		1.2. Оценка на данни, информация и дигитално съдържание					X			X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа	
		1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание					X				X	Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа	
	2. Комуникация и	2.1. Взаимодействие чрез				X				X		Недостатъчни	*информацията е в	

www.eufunds.bg

	сътрудничество	дигитални технологии										умения	основния текст на анализа	
		2.2. Споделяне чрез дигитални технологии				X					X		Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии				X					X		Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.4 Сътрудничество чрез дигитални технологии				X					X		Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.5 Онлайн етикет				X				X			Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.6 Управление на дигиталната идентичност				X				X			Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Разработване на дигитално съдържание				X				X			Недостатъци и умения	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание				X			X				Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		3.3. Авторско право и лицензи				X			X				Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		3.4 Програмниране					X			X			Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
4. Безопасност		4.1. Защита на устройства					X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Защита на личните данни и поверителност					X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		4.3. Защита на здравето и благосъстоянието					X					X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
		4.4. Защита на околната среда					X					X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

5. Решаване на проблеми	5.1. Решаване на технически проблеми					X					X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения					X					X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
	5.3. Креативно използване на дигиталните технологии					X					X	Отговаря на очакванията	*информацията е в основния текст на анализа
Област на компетентно по DigComp2.1	СПЕЦИФИЧНИ дигитални умения/компетентности	Препоръчително ниво на владеене					Реално ниво на владеене					Разлик	Количествен и качествен анализ
		Н П (= 0)	Ос н. (=1 /2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)	Н П (= 0)	О сн . (= 1/ 2)	Ср . (= 3/ 4)	Н ап (= 5/ 6)	В С (= 7/ 8)		
1. Грамотност, свързана с информация и данни	1.1. Запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в					X					X	Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		интернет и има критично отношение към нея											
		1.2. умее да анализира информацията, дадена от началник-цеха и мениджърите в предприятието				X				X		Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		1.3. познава на добро ниво функционалностите на MS Office пакета				X		X				Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	2. Комуникация и сътрудничество	2.1. Използва на добро ниво дигитални и програми и приложения за комуникация				X		X				Недостатъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		2.2.				X		X				Недостатъчни	*информацията е в

www.eufunds.bg

		запознат е със социалните медии и извличането на ползите от тях, участва в специализирани групи за обмяна на опит										и умения	основния текст на анализа
		2.3. Работи с имейл и имейл продукти			X			X				Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
	3. Създаване на дигитално съдържание	3.1. Запознат е с чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да разчита CAD-чертежи			X					X		Отговаря на очаквания	*информацията е в основния текст на анализа
		3.2. Работи с програми от типа на CorelDraw, Adobe Illustrator, Sketch или Inkscape			X					X		Отговаря на очаквания	*информацията е в основния текст на анализа

www.eufunds.bg

		3.3.													
	4. Безопасност	4.1. Следи за правилното функциониране на машините					X					X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа
		4.2. Спазва и се запознава на редовна база с инструктажите и правилата за безопасност					X					X		Отговаря на очаквания	*информацията е в основния текст на анализа
		4.3. Анализира критично при създадени се кризисни ситуации и на база знанията си предлага решения					X					X		Отговаря на очаквания	*информацията е в основния текст на анализа
	5. Решаване на проблеми	5.1. Работи по решаването на текущи технологични проблем					X				X		Недостъчни умения	*информацията е в основния текст на анализа	

www.eufunds.bg

		и и казуси в производ ствения процес											
		5.2. Използва дигиталн и инструме нти и анализир а информа ция за решаване на техничес ки проблем и и проблем и с функцион ирането на машинит е				X				X		Нед оста тъчн и уме ния	*инфор мацията е в основни я текст на анализа
		5.3. Идентиф ицира техничес ки проблем и, сигнализ ира своеврем енно и предлага решениет о им				X				X		Нед оста тъчн и уме ния	*инфор мацията е в основни я текст на анализа

6.5. Приложение 14

www.eufunds.bg

Приложение 14.

„Формат за представяне на обобщени резултати от изследването и анализа на общите и специфични дигитални умения/компетентности, притежавани от заетите лица“.

Икономическа дейност/сектор КИД 31 Производство на мебели

Инструмент за изследване	Онлайн анкета		
Аргументация на избора на инструмента „Онлайн анкета“	Инструментът “Онлайн анкета”, беше избран поради възможността за събиране на максимално детайлна информация, тъй като кореспондентите имат достатъчно време да обмислят отговорите и да ги попълнят максимално подробно без да са времево ограничени. В същото време запазвайки сравнителна анонимност гарантираме, че информацията е максимално точна и без субективни изменения		
Списък на обхванатите длъжности/професии	Производител на мебели, Инженер производство, Началник производство, Машинен оператор - производство на мебели, Инженер конструктор		
Описание на извадката - брой респонденти, брой предприятия, брой мъже, жени, професионален статус, образователно ниво, възраст и пр.	В изследването взеха участие 12 представителя от 8 предприятия, 9 мъже и 3 жени, 4 от респондентите са с Висше образование, останалите са със средно, възрастовите групи са: 6 участника са 27-39 г., 4 участника са 40-54 г. и 2 са 55-65 г.		
Въпроси в анкетната карта (въпросник за експертна оценка)	Общ брой въпроси	Брой „затворени“ въпроси	Брой „отворени“ въпроси
	7	7	0

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Реално ниво на владене				
		Не се владеят дигитални умения (=0)	Основа (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредило (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Общи дигитални умения/компетентности						

www.eufunds.bg

	<i>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на предлаганите (притежаваните) дигитални умения/компетентности следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности са реално притежавани от заетите лица)</i>					
Инженер производс тво	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни					
	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание				1.1.	X
X	1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание				1.2.	X
	1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание				1.3.	X
	Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество				2.1.	X
	2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии				2.2.	X
	2.2. Споделяне чрез дигитални технологии				2.3.	X
	2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии				2.4.	X
	2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии				2.5.	X
	2.5. Онлайн етикет				2.6.	X
	2.6. Управление на дигиталната идентичност				3.1.	X
	Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание				3.2.	X
	3.1. Разработване на дигитално съдържание				3.3.	X
	3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание				3.4.	X
	3.3. Авторско право и лицензи				4.1.	X
3.4. Програмиране				4.2.	X	
Област на компетентност 4: Безопасност					4.3.	X
					4.4.	X
					5.1.	X

www.eufunds.bg

	<p>4.1. Защита на устройства 4.2. Защита на личните данни и поверителност 4.3. Защита на здравето и благосъстоянието 4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми 5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения 5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>				<p>5.2. X 5.3. X</p>	
Специфични дигитални умения/компетентности						
<p><i>Описват се по области на компетентност и реално ниво на владеење на основата на Приложение 13. „Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/длъжност“.</i></p>						
	<p>1.1. Постоянно осъвременява знанията си и се информира за най-новите технологии, материали и иновации в бранша 1.2. Управлява правилно информацията, анализира я и критично подбери източниците си 1.3. Познава в детайл системите за планиране на ресурсите на фирмата и специализираните софтуери за управление на операциите (ERP и производните им) и ги използва на високо ниво 1.4. Борави на много високо ниво MS Office пакета, като познава в детайл всички функционалности на включените в него програми 2.1. Използва различни дигитални програми и приложения за комуникация с колегите, мениджърите и</p>				<p>1.1. X 1.2. X 1.4. X 2.1. X 2.2. X 3.1. X</p>	<p>1.3. X</p>

<p>клиентите (вкл. програми за онлайн срещи)</p> <p>2.2. Работи в тясна връзка с всички от производствения процес при разглеждането на различните проекти и обсъжда евентуалната нужда от подобряването.променянето им</p> <p>3.1. Владее на много добро ниво чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да създава чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях</p> <p>3.2. Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и конструктори</p> <p>4.1. Контролира спазването на авторското и сродните му права, както и спазването на директивата за защита на личните данни</p> <p>4.2. Защишава здравето и благосъстоянието при използване на дигитални технологии</p> <p>4.3. Работи с противовирусен софтуер</p> <p>5.1. Идентифицира нуждите в производствения процес и предлага най-адекватните технологични решения</p> <p>5.2. Идентифицира пропуски в дигиталните компетенции и активно работи за отстраняването им в дигитална среда</p>				3.2. X	
				4.1. X	
				4.2. X	
			4.3 . X	5.1. X	
				5.2. X	

Наименование на професията/ длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Реално ниво на владееене				
		Не се владеят дигитални и умения (=0)	Осн овн о (=1/ 2)	Ср ед но (=3 /4)	Напре днало (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Общи дигитални умения/компетентности						

www.eufunds.bg

	<i>За всяка професия/ длъжност, включена в изследването на предлаганите (притежаваните) дигитални умения/ компетентности следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/ компетентности са реално притежавани от заетите лица)</i>					
<p>Машинен оператор</p> <p>X</p>	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни					
	1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание				1.1.	X
	1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание				1.2.	X
	1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание				1.3.	X
	Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество			2.1		
				. X		
				2.2		
				. X		
	2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии			2.3		
				. X		
	2.2. Споделяне чрез дигитални технологии			2.4		
				. X		
	2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии			2.5		
				. X		
	2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии		3.1.	2.6		
			X	. X		
	2.5. Онлайн етикет		3.2.			
		X				
2.6. Управление на дигиталната идентичност						
Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание		3.3.				
		X				
		3.4.				
3.1. Разработване на дигитално съдържание		X		4.3.	X	
3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание				4.4.	X	
3.3. Авторско право и лицензи			4.1	5.1.	X	
			. X			
3.4. Програмиране			4.2			
			. X			
Област на компетентност 4: Безопасност						

	<p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>			<p>5.2 . X</p> <p>5.3 . X</p>		
<p>Специфични дигитални умения/компетентности</p>						
<p><i>Описват се по области на компетентност и реално ниво на владеење на основата на Приложение 13. „Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/длъжност“.</i></p>						
	<p>1.1. Запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея</p> <p>1.2. Анализира и оценява технически файлове (чертежи)</p> <p>1.3. Работи със системи за планиране на ресурсите във фирмата, умее да анализира информацията в тях</p> <p>2.1. Използва дигитални програми и приложения за комуникиране на технически проблеми</p> <p>2.2. Взаимодейства в дигитална среда с мениджърите на</p>		<p>2.2. X</p> <p>3.2. X</p>	<p>1.2 . X</p> <p>1.3 . X</p> <p>2.1 . X</p>	<p>1.1. X</p> <p>3.1. X</p>	

	<p>предприятието и колегите от екипа си за постигане на корпоративните цели</p> <p>3.1. Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание и технически файлове</p> <p>3.2. Правилно борави с дигитални чертежи, създава ги, редактира ги, проверява ги, променя параметрите в тях</p> <p>3.3. Програмира цифрови машини и следи за правилното опериране на машината след това</p> <p>4.1. Следи за техническото състояние на машините и алармира при забелязани нередности</p> <p>4.2. Спазва правилата за безопасност и инструктажите, следи за качеството на продукцията</p> <p>4.3. Защишава цифровите устройства, следи за правилното функциониране на специализирания софтуер</p> <p>5.1. Оценява и избира дигитални инструменти за решаване на възникналите технически проблеми</p> <p>5.2. Използва креативно дигитални технологии при възникнали технически нередности</p>		<p>3.3 . X</p> <p>4.3 . X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.1 . X</p>	<p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p>	
--	---	--	--	-----------------------------	--

		Реално ниво на владене
--	--	-------------------------------

www.eufunds.bg

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Не се владеят дигитални умения (=0)	Основа (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредило (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Производител на мебели	Общи дигитални умения/компетентности					
	<i>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на предлаганите (притежаваните) дигитални умения/компетентности следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности са реално притежавани от заетите лица)</i>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценка на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p>			<p>1.1 . X</p> <p>1.2 . X</p> <p>2.1 . X</p> <p>2.2 . X</p> <p>2.3 . X</p> <p>2.4 . X</p> <p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p>	<p>1.3. X</p>	<p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p>

www.eufunds.bg

	<p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>		<p>3.4</p> <p>. X</p>		<p>4.4. X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>
<p>Специфични дигитални умения/компетентности</p>					
<p><i>Описват се по области на компетентност и реално ниво на владееие на основата на Приложение 13. „Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/длъжност“.</i></p>					

<p>1.1. Запознава се с най-новите стандарти, патенти и иновации в бранша, оценява правилно информация в интернет и има критично отношение към нея</p> <p>1.2. умее да анализира информацията, дадена от началник-цеха и мениджърите в предприятието</p> <p>1.3. познава на добро ниво функционалностите на MS Office пакета</p> <p>2.1. Използва на добро ниво дигитални програми и приложения за комуникация</p> <p>2.2. запознат е със социалните медии и извличането на ползите от тях, участва в специализирани групи за обмяна на опит</p> <p>2.3. Работи с имейл и имейл продукти</p> <p>3.1 Запознат е с чертожни софтуери от типа на AutoCad и умее да разчита CAD-чертежи</p> <p>3.2. Работи с програми от типа на CorelDraw, Adobe Illustrator, Sketch или Inkscape</p> <p>4.1. Следи за правилното функциониране на машините</p> <p>4.2. Спазва и се запознава на редовна база с инструктажите и правилата за безопасност</p> <p>4.3. Анализира критично при създали се кризисни ситуации и на база знанията си предлага решения</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p>	
		1.3. X			
		2.1. X			
		2.2. X			
		2.3. X	3.1. X 3.2. X		
			4.1. X		4.2. X 4.3. X
			5.1. X 5.2. X		
			5.3. X		

	<p>5.1. Работи по решаването на текущи технологични проблеми и казуси в производствения процес</p> <p>5.2. Използва дигитални инструменти и анализира информация за решаване на технически проблеми и проблеми с функционирането на машините</p> <p>5.3. Идентифицира технически проблеми, сигнализира своевременно и предлага решението им</p>					
--	---	--	--	--	--	--

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Реално ниво на владение				
		Не се владеят дигитални умения (=0)	Основно (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредило (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Инженер Конструктор	Общи дигитални умения/компетентности					
	<i>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на предлаганите (притежаваните) дигитални умения/компетентности следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности са реално притежавани от заетите лица)</i>					
X	Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни				1.1. X	

www.eufunds.bg

<p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p> <p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p>					1.2. X		
						1.3. X	
							2.1. X
							2.2. X
							2.3. X
							2.4. X
						2.5. X	
				2.6	. X		
							3.1. X
							3.2. X
				3.3	. X		
							3.4. X
							4.1. X
							4.2. X
							4.3. X
							4.4. X
				5.1	. X		
						5.3. X	
			5.2	. X			

	<p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>					
<p>Специфични дигитални умения/компетентности</p>						
<p><i>Описват се по области на компетентност и реално ниво на владее на основата на Приложение 13. „Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/длъжност“.</i></p>						
	<p>1.1. Търси и филтрира данни и информация в интернет, запознава се с новостите в бранша и иновативните решения</p> <p>1.2. Проучва, анализира и критично оценява достоверността на информацията, източниците и данните</p> <p>1.3. Умее да намира правилните източници на информация за патентите в бранша</p> <p>1.4. Използва на високо ниво всички функционалности на MS Office пакета и в частност MS Excel и формулите му</p> <p>2.1. Използва дигитални програми и приложения за комуникация с екипа и мениджърите в предприятието</p> <p>2.2. Споделя знания с други специалисти от бранша в страната и чужбина</p>		<p>2.2. X</p>		<p>1.2. X</p> <p>2.1. X</p> <p>3.1. X</p>	<p>1.1. X</p> <p>1.3. X</p> <p>1.4. X</p> <p>2.3. X</p> <p>3.2. X</p>

<p>посредством различни дигитални инструменти</p> <p>2.3. Консултира клиенти и им разработва решения при възникнали казуси</p> <p>3.1. Познава в детайл възможностите на програмата РУТНА и умело ги използва на високо ниво</p> <p>3.2 Владее на много добро ниво програми от типа на AutoCad и умее да създава чертежи, да ги редактира, да променя параметри в тях</p> <p>3.3. Разработва нови проекти, проактивно предлага нови продукти в партньорство с дизайнери и инженери от производството</p> <p>3.4. Борави с MS Office пакета, ползва програмата за текстообработка MS Word, създава презентации и работи с таблиците на Excel и формулите му</p> <p>4.1. Стриктно следи за спазването на авторските и сродните му права</p> <p>4.2. Споделя безопасно информация с трети лица, контролирайки да не се изнасят лични данни или конфиденциална информация</p> <p>4.3. Зачита създадените правила за безопасност и спазва инструктажите</p> <p>5.1. Подобрява процесите по решаването на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифицира пропуски в производствения цикъл и оптимизира дигитално</p>				3.3. X	
				3.4. X	
				4.1. X	
				4.2. X	
				4.3.X	
				5.1. X	
				5.2. X	
		5.3. X			

процесите за премахване на тези пропуски					
5.3. Насърчава включването на повече хора в решаването на проблемите					

Наименование на професията/длъжността	Област на компетентност по DigComp 2.1 и дигитални умения/компетентности	Реално ниво на владение				
		Не се владеят дигитални умения (=0)	Основа (=1/2)	Средно (=3/4)	Напредило (=5/6)	Високо специализирано (=7/8)
Началник производство X	Общи дигитални умения/компетентности					
	<i>За всяка професия/длъжност, включена в изследването на предлаганите (притежаваните) дигитални умения/компетентности следва да се маркират кои от изброените дигитални умения/компетентности са реално притежавани от заетите лица)</i>					
	<p>Област на компетентност 1: Грамотност, свързана с информация и данни</p> <p>1.1. Сърфиране, търсене и филтриране на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.2. Оценяване на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>1.3. Управление на данни, информация и дигитално съдържание</p> <p>Област на компетентност 2: Комуникация и сътрудничество</p> <p>2.1. Взаимодействие чрез дигитални технологии</p> <p>2.2. Споделяне чрез дигитални технологии</p> <p>2.3. Участие в гражданските процеси чрез дигитални технологии</p> <p>2.4. Сътрудничество чрез дигитални технологии</p>				<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p> <p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.2. X</p> <p>2.3. X</p> <p>2.4. X</p> <p>2.5. X</p> <p>2.6. X</p>	

www.eufunds.bg

	<p>2.5. Онлайн етикет</p> <p>2.6. Управление на дигиталната идентичност</p> <p>Област на компетентност 3: Създаване на дигитално съдържание</p> <p>3.1. Разработване на дигитално съдържание</p> <p>3.2. Интегриране и преработване на дигитално съдържание</p> <p>3.3. Авторско право и лицензи</p> <p>3.4. Програмиране</p> <p>Област на компетентност 4: Безопасност</p> <p>4.1. Защита на устройства</p> <p>4.2. Защита на личните данни и поверителност</p> <p>4.3. Защита на здравето и благосъстоянието</p> <p>4.4. Защита на околната среда</p> <p>Област на компетентност 5: Решаване на проблеми</p> <p>5.1. Решаване на технически проблеми</p> <p>5.2. Идентифициране на нуждите и технологични решения</p> <p>5.3. Креативно използване на дигиталните технологии</p>			<p>3.1 . X</p> <p>3.3 . X</p>	<p>3.2. X</p> <p>3.4. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.2. X</p> <p>4.3. X</p> <p>4.4 X</p>	<p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p> <p>5.3. X</p>
	Специфични дигитални умения/компетентности					
	<i>Описват се по области на компетентност и реално ниво на владееене на основата на Приложение 13. „Таблица за представяне на резултатите от изследването на предлаганите (притежаваните) общи и специфични дигитални умения/компетентности, необходими за успешното изпълнение на трудовите задачи и задължения за конкретна, отделна професия/ длъжност“.</i>					
	<p>1.1. Работи със системи за планиране на ресурсите и системи за управление на взаимоотношения с клиенти (ERP и CRM системи)</p>					<p>1.1. X</p> <p>1.2. X</p>

www.eufunds.bg

<p>1.2. Отговаря за документацията и правилното ѝ въвеждане в дигитална среда</p> <p>1.3. Проверява за рекламации и анализира адекватността им</p> <p>1.4. Използва целия набор от функционалности в MS Office пакета, умее да създава презентации, работи с текстообработващата програма, владее на много високо ниво MS Excel и може да работи с формулите му</p> <p>2.1. Определя графици, разпределя задачите в екипа, следи за спазването им</p> <p>2.2. Работи с цифрови комуникационни средства и дигитални приложения за съобщения - мейл, MS Teams, Zoom, Google meets и др.</p> <p>2.3. планира производствения процес на база заявки, поръчки, доставки и умело общува с клиенти и доставчици (познава в детайл ERP и CRM системите координира работния процес на база на тях)</p> <p>3.1. Развива, интегрира и преработва дигитално съдържание</p> <p>3.2. Работи с чертожен софтуер - AutoCad</p> <p>3.3. Разработва стратегия за постигане на корпоративните цели</p> <p>4.1. Борави и настройва цифрови сензори</p>				<p>1.4. X</p> <p>2.2. X</p> <p>3.1. X</p> <p>3.2. X</p> <p>3.3. X</p> <p>4.1. X</p> <p>4.3 . X</p> <p>5.1. X</p> <p>5.2. X</p>	<p>1.3. X</p> <p>2.1. X</p> <p>2.3. X</p> <p>4.2. X</p> <p>5.3. X</p>
--	--	--	--	--	---

www.eufunds.bg

<p>4.2. Създава и постоянно подобрява правилата за безопасност, създава и провежда инструктажи</p> <p>4.3. Следи за защита на личните данни, както и за защита от зловреден софтуер</p> <p>5.1. Решава технически проблеми и изготвя стратегия за дългосрочното им отстраняване</p> <p>5.2. Работи с TeamViewer и сродни на него програми, които помагат за отстраняване на проблеми</p> <p>5.3. Организира обучения за екипа/екипите за повишаване на квалификацията им</p>					
--	--	--	--	--	--

Раздел 7. БИБЛИОГРАФИЯ

- Доклад на CSIL за състоянието на мебелната индустрия в Европа
- Доклад на CSIL за състоянието на мебелната индустрия в България
- Доклади и протоколи от срещи на Европейската конфедерация на мебелната индустрия EFIC
- Протоколи от срещи на работните групи на Европейската конфедерация на мебелната индустрия
- Доклад на Световната банка „Европа 4.0: Преодоляване на дигиталната дилема“
<https://www.worldbank.org/en/region/eca/publication/addressing-europes-digital-dilemma>
- Емпиричен анализ на показателите за технологично развитие и иновации
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815039282>
- Worldbank (2014). World Development Indicators: Science And Technology.
- Световната Банка (2014) Индикатори за Световно Развитие: Науки и Технологии
- „Дигитална трансформация в България – предизвикателства и възможности в контекста на дигиталното бъдеще на Европа“ – Становище на ИСС на РБ, 2020 г.
<https://esc.bg/%d0%b4%d0%b5%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82/%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%89%d0%b0-2/>
- Концепция за цифрова трансформация на българската индустрия (Индустрия 4.0) (2017-2030) , МС
- Проучване за нивото на дигитализация в България 2021 г.
- Siemens България & Германо-Българска индустриално-търговска камара <https://bulgarien.ahk.de/bg/infothek/umfragen>
- National Systems Of Innovation : Towards A Theory Of Innovation And Interactive Learning
- Pinter Publishers, London (1992)
- <https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/31613/626406.pdf#page=102>
- Годишното изследване Digital Society Observer Bulgaria 2021 на агенция CBN Pannoff, Stoytcheff&Co. <http://blog.cbn-bulgaria.com/2021/03/digital-society-observer-2021-bulgaria.html>

www.eufunds.bg

Списък на таблиците и фигурите

таблица 1	8
таблица 2	8
фигура 1	8
фигура 2	9
фигура 3	9

www.eufunds.bg